

SKAUTU LAIDAS

RUDENS IŠKYLOJE.

Skautai vyčiai pirmieji mums rodo pavyzdį, kaip smagu ir rudenį iškylauti.

SKAUTŲ SAIDAS

Redakcija ir administracija:
KAUNAS, Nepriklausomybės
a. 4. Telef. 2-65-34

Lietuvos skautų ir skaučių laikraštis

Isteigtas 1923 m. kovo mėn. 15 d.

Leidėjas

Redakcija rankraščių nesaugo ir už skelbimų turinį neatsako.

Redaktorius

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGA * „VILNIAUS“ sp. Kaune, Nepriklausomybės a. 4. Telef. 2-07-26. * ANTANAS SAULAITIS

Kaštuoja: visiems — 4,50 lt.
(metams) skautams — 3,50 lt.
pask. nr. — 40 ct.

10 (169) nr.

Kaunas, 1936 m. spalio mėn.

XIV metai.

OFICIALINĖ DALIS

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGOS TARYBOS PIRMININKO ĮSAKYMAS

NR. 20.

Kaunas, 1936 m. spalio mėn. 2 d.

§ 1.

Pasirėmęs L. S. S. statuto 23 str., skelbiu Tarybos Pirmios, š. m. spalio mėn. 1 d. posėdyje priimtą, pagal Tarybos š. m. kovo mėn. 4 d. nutarimą, paskelbtą Tarybos Pirmininko š. m. kovo mėn. 10 d. įsakyme Nr. 8, jau įsteigtų ir steigiamų atskirų Brolijos ir Seserijos tuntų ir vietininkijų sąrašą:

Brolijos tunta ir vietininkijos:

Eil. Nr.	Tuntas ir vietininkija	Įsisteigimo data
1	Alytaus skautų tuntas	1936.X.2
2	Biržų skautų tuntas	1936.X.2
3	Kauno Aušros skautų tuntas	1934.VI.18
4	Kauno Pilies skautų tuntas	1934.VI.18
5	Kauno Šančių skautų tuntas	1934.VI.18
	a) Trakų skautų vietininkija	1936.X.2
6	Kėdainių skautų tuntas	1936.X.2
7	Klaipėdos skautų tuntas	1936.I.5
8	Klaipėdos Uosto skautų tuntas	1936.I.5
9	Marijampolės skautų tuntas	1934.V.1
10	Mažeikių skautų tuntas	1936.X.2
11	Panevėžio skautų tuntas	1936.V.21
12	Raseinių skautų tuntas	1936.X.2
	a) Jurbarko skautų vietininkija	1936.X.2
13	Rokiškio skautų tuntas	1936.X.2
14	Seinų skautų tuntas	1936.X.2
15	Šiaulių skautų tuntas	1936.X.2
	a) Žagarės skautų vietininkija	1936.X.2
16	Tauragės skautų tuntas	1936.X.2
	a) Pagėgių skautų vietininkija	1936.X.2
	b) Švėkšnos skautų vietininkija	1936.X.2
17	Telšių skautų tuntas	1936.X.2
18	Ukmergės skautų tuntas	1936.II.2
19	Utenos skautų tuntas	1936.X.2
	a) Zarasų skautų vietininkija	1936.X.2
20	Vilkaviškio skautų tuntas	1936.X.2
	a) Šakių skautų vietininkija	1936.X.2

Seserijos tunta ir vietininkijos:

Eil. Nr.	Tuntas ir vietininkija	Įsisteigimo data
1	Alytaus skaučių tuntas	1936.X.2
2	Biržų skaučių tuntas	1936.X.2
3	Kauno Centro skaučių tuntas	1934.VI.18
4	Kauno Nemuno skaučių tuntas	1934.VI.18

5	Kauno Neries skaučių tuntas	1934.VI.18
	a) Trakų skaučių vietininkija	1936.X.2
6	Kėdainių skaučių tuntas	1936.X.2
7	Klaipėdos skaučių tuntas	1936.I.5
8	Marijampolės skaučių tuntas	1934.V.1
	a) Seinų skaučių vietininkija	1936.X.2
9	Mažeikių skaučių tuntas	1936.X.2
	a) Telšių skaučių vietininkija	1936.X.2
10	Panevėžio skaučių tuntas	1936.V.21
11	Raseinių skaučių tuntas	1936.X.2
12	Rokiškio skaučių tuntas	1936.X.2
13	Šiaulių skaučių tuntas	1936.X.2
	a) Žagarės skaučių vietininkija	1936.X.2
14	Tauragės skaučių tuntas	1936.X.2
	a) Pagėgių skaučių vietininkija	1936.X.2
15	Ukmergės skaučių tuntas	1936.II.2
16	Utenos skaučių tuntas	1936.X.2
17	Vilkaviškio skaučių tuntas	1936.X.2
	a) Šakių skaučių vietininkija	1936.X.2
18	Zarasų skaučių tuntas	1936.X.2

§ 2.

Tuntų ir vietininkijų sudėčių sąrašus paskelbs Brolijos Vadas ir Seserijos Vadė.

§ 3.

Ligi naujų tuntų tuntininkai perims savo vienetus, šie vienetai laikinai palieka buvusių tuntininkų žinioje.

Vyr. sktn. J. ALEKNA,
Tarybos Pirmininkas.

Vyr. sktn. ANT. SAULAITIS,
Tarybos Sekretorius.

OFICIALINĖS ŽINIOS

RENKAMA VIENETŲ IR NARIŲ ŽINIOS.

Tarybos pirmija š. m. X.20 išleido vyriausioms vadijoms, tuntininkams, jų vietininkams ir visų vienetų vadams aplinkraščių (2122 nr.), kuriuo įsakoma surinkti organizacijos š. m. lapkr. m. 1 d. sudėties žinias.

Prie aplinkraščio yra pridėta specialių blankų.

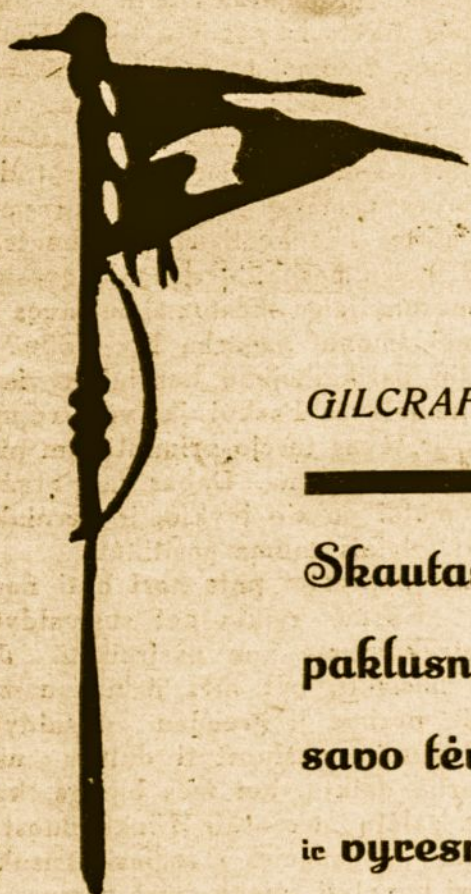
Jei kuris vienetas tokio aplinkraščio nebūtų gavęs, turi tuojau kreiptis į savo tuntininką.

TAISYKLĖS SANTYKIAMS SU UŽSIENIO SKAUTAIS PALAIKYTI

Brolijos vadas š. m. IX.28. išleido įsakymą (5 nr.), kuriuo paskelbė taisykles santykiams su užsienių skautais palaikyti ir lankytis užsieniuose. Šis įsakymas privalomas brolijos nariams. Įsakymo tekstą paskelbsime ir Sk. Aide.

PASKIRTOS TUNTININKĖS IR VIETININKĖS.

Seserijos vadė savo š. m. X.20. įsakymu (6 nr.) paskyrė naujai sudarytų skaučių tuntų tuntininkų ir vietininkijų vietininkų pareigoms eiti: 1. Alytaus skaučių tunto — sktnk. O. Rozniekiene, 2. Biržų t. — M. Bernšteinaitė, 3. Kauno Neries t. Trakų vietininkijos — v. sklt. A. Klioriene, 4. Kėdainių t. — J. Petrauskiene, 5. Marijampolės t. Seinų viet. — Ag. Januškevičiene, 6. Mažeikių t. — pskt. O. Zailskiene, 7. Mažeikių t. Telšių viet. — sktn. A. Kupstaitė, 8. Raseinių t. — V. Papečkienė, 9. Rokiškio t. — pskt. E. Liutvinaitė, 10. Šiaulių t. — sktn. A. Fledžinskiene, 11. Šiaulių t. Žagarės viet. — v. sklt. M. Kirliene, 12. Tauragės t. — sktn. O. Vingilytė, 13. Vilkaviškio t. — sktn. E. Žitkutė, 14. Vilkaviškio t. Šakių viet. — pskt. K. Smalevičiene, 15. Utenos t. — sktn. O. Zabielskiene ir 16. Zarasų t. — E. Užarauskaite.

GILCRAFT

Skautas paklusnus savo tėvams ir vyresnybei

Knygoje *Skautybė Berniukams VII-as* įstatas aiškinamas šiais žodžiais: *Net ir tuomet, jeigu skautui liepia padaryti kas jam nepatinka, skautas turi pasielgti, kaip kareivis arba jūrininkas kad elgiasi, ir kaip pasielgtų, kapitonui įsakius, futbolo komandoje, — turi, nieko nežiūrėdamas, klausyti įsakymo, nes tokia jo pareiga. Padaręs, kaip liepiamas, jis gali ateiti ir pasisakyti, kodėl nenorėjo daryti, bet įsakymą turi tučtuojau įvykdyti. Tai drausmė*". (pusl. 39).

Šiais žodžiais ne mažai nustemba tie, kurie nepažįsta lordo Baden-Powellio pažiūrų. Lordas Baden-Powellis tiki, kad niekas neišnaudos savo teisės įsakinėti blogiems tikslams.

VII-ą įstatą supa kiti įstatai, kurie reikalauja, kad skauto paklusnumas būtų protingas. Skautas patikimas, lojalus, draugiškas, malonus; jis linksmas, rūpestingas, šaunistus, ir jis drausmingas, norėdamas tobulėti visais šiais atžvilgiais.

Mes turime turėti įsakymus, nes kitu atveju niekuomet nebus tvarkos. Juk ne visi vienodai galvoja ir dirba, ir tai labai dažnai kenkia bendram darbui. Reikia turėti kažkas, kas mus vestų, surištų tarp savęs ir verstų dirbti visiems naudingą darbą. Šitas kažkas ir yra drausmė.

Pagal VII-ą įstatą skautas paklusnus tėvams ir vyresnybei, bet yra dar kitų žmonių, kurių jis turi klausyti: kiekvienas žmogus, atsakas už jo veiksmus, turi

teisę jam įsakinėti, ar tai namie, mokykloje, darbe ar, pagaliau, žaidimo aikštėje. *Skauto pareiga yra atlikti įsakymą ir pasitikėti, kad jis teisingas ir doras.*

Prieš keleris metus buvo įsigalėjusi nuomonė — ji, dėkui Dievui, jau išmiršta — kad vien tikrai asmens laisvė, nė kieno nevaržoma, ir nekontroliuojama, yra gyvenimo tikslas ir tikras kelias išsilavinči. Bet, ar žmogus išties nuo nieko nepareina ir gali didžiulius esąs visiškai laisvas? Tai būtų įmanoma tokiu atveju, jeigu jis — kaip Robinsonas Kruzo — atsidurtų vienas neapgyventoj saloj, nors ir ten reikėtų laikytis metodo ir tvarkos, kad išliktum gyvas. Vos tikrai Penktadienis atsirado Robinsono saloje, reikėjo įsakinėti ir klausyti įsakymų.

Pamėginkite suprasti, kad tikrai būdami drausmingi, nugalėsite patys save. Juo anksčiau jūs tai suprasite, juo geriau, nes išvengsite didelių pavojų. Berniukai, kurie mano, kad jie elgiasi didvyriškai, neklausydami duotų jiems įsakymų, labai klysta: tokiu elgesiu jie tikrai parodo savo kvailumą ir nesubrendimą. *Norėdami įsakinėti, turime išmokyti klausyti; norėdami vadovauti, turime patys mokėti sekti.*

Nė vienas berniukas, įstojęs į futbolo komandą, neabejos, ar reikia klausyti

labiau prityrusio žaidiko komandos bei patarimo. Jam net neatėis į galvą vadovautis savo mintimis arba net įsakinėti kitiems. Po vienerių ar dviejų metų jo vieta gali sustiprėti ir tikrai tuomet jis galės vadovauti savo draugams. Jo draugai, tačiau, jo niekuomet neišrinkt savo vadu, *jeigu jis neįrodė esąs geras žaidikas ir drausmingas komandos narys.*

Taikykite šį pavyzdį skautybėje ir tuoj suprasite, kokias nesąmones esate ne kartą galvoję ir girdėję žmones kalbant.

„Aš žinau tiek pat, kiek mano skiltininkas“, sakote jūs. Gerai; bet kas būtų, jeigu imtumėte nuolat prieštarauti ir neklausyti jo įsakymų? Rezultatas aiškus: skiltis nebebūtų vieninga, susiskaldytų į dvi arba net ir daugiau dalių ir greit visiškai nusmuktų. Skautiškumo nebūtų nė pėdsako. *Skautybėje, ir gyvenime, vieningas darbas atsiekia gerų rezultatų.*

Nebijokite drausmės: *sutikite ją linksmomis veidais, nes ji padaro jus vyrais.* Mums dažnai trūksta tvarkingumo, darbštumo ir drausmės: taigi, mielai klausykime tų, kurių žinioje esame, nes nugalėdami patys save, artinsimės prie mūsų visų skautybės idealo.

X. 9.

Spalių mėn. 9 diena nuo 1920 metų mums yra liūdna: ji vis mena tą didelę mūsų šaliai padarytą neteisybę.

Anais metais spalio m. 9 d. Lenkija, prieš kelias dienas su Lietuva pasirašiusi tam tikrą taikos sutartį Suvalkuose, apgaulingu būdu, klasta ir ginkluotom pajėgom užėmė amžinąją Lietuvos sostinę Vilnių ir apie trečdalį naujai atsistačiusios laisvosios Lietuvos žemių.

Tuo tikrai negarbingu žygiu Lenkija sulaužė savo pasižadėjimus, iš esmės pažeidė teisingumą ir pasikėsino į Lietuvos nepriklausomybę.

Niekas negerbia žmogaus, kuris nesilaiko savo žodžio. — Kas nesugeba ištesėti savo pasižadėjimų, negali būti garbės vertas. Jei taip griežtai smerkiami nesugebantieji tėsėti savo žodžio, tai kaip turi būti smerkiami nenorintieji jo tėsėti. Lenkija savo kaimyną, Lietuvos, atžvilgiu parodė ne tik nenorą laikytis savo žodžio, bet apgaulės būdu, davusi taikos žodį, pavartojo karinę priemonę sunaikinti Lietuvą. Bet jos klasta ne visai pavyko. Nors savo žemių dalies ir sostinės netekusi, Lietuva visgi liko gyva ir laisva!

Ir Lenkija, kaip ir Lietuva, ilgai neturėjusi savo laisvės, tik po didžiojo karo atsistatė. Bet jau pačiais pirmaisiais savo gyvavimo metais Lenki-

ja parodė turinti per mažą meilės teisingumui, kuris yra tautų santarvės laidas. Ir dėl to savo nesveiko jausmo griežtai išipyko su savo kaimynais, kurie vietoje buvę draugai, tapo priešais.

Lenkija Lietuvai yra niekšingą darbą padariusi: ji norėjo dar vos atgimusią Lietuvą ūmai nužudyti. Bet mūsų tauta parodė mokanti branginti iškovotą laisvę ir atsispyrė mirties šmėklai: valstybė susitvarkė ir tapo viena pavydingiausių pasaulyje. Šiandie pavojai nebe taip baisūs.

Laisva, šviesi, kultūringa Lietuva turi daug draugų visame pasaulyje. Bet rytų kaimynas — Lenkija — nėra priimtas į tų draugų tarpą. Kol jo padaryta skriauda nebus atlyginta, kol Vilnija negrįš prie savo kamieno — Lietuvos, tol, žinoma, lietuvių tauta negalės turėti lenkų tautai simpatijų.

Mes skautai, plačiai gerbią teisingumą, taiką, laisvę ir brolybę, negalime aplenkti nepastebėję tiems kilniems dėsniams parodyto kumščio. Ir kaip tikri patriotai, kaip branginą laisvę ir mylį savo tėvynę, drąsiai stojame prieš šį smurtą ir iš vien su visa mūsų tauta kovojame už Lietuvos sostinę Vilnių!

Spalių m. 9 diena yra didelio pasiryžimo diena.

B. J.

Tiktai vienas dalykas užtikrina berniukui pasisekimą tolimesniam gyvenime, būtent: **charakteris**. Charakteris yra paslaptis, kodėl vienam žmogui sekasi, o kitam nesiseka; kadangi jis dažniausiai įgyjamas vaikystėje ir jaunystėje ir beveik niekuomet senesniame amžiuje, todėl visas dėmesys turi būti atkreiptas į jo lavinimą tikru laiku.

Turėti pasisekimo nereikia išgyti medžiaginio turto — tai reiškia užsitarauti laimę, kurią pajunta senas žmogus, pažvelgęs atgal į savo gyvenimą ir galįs pasakyti: „Buvau laimingas, neskriaudamas kitų. Bet to nepakanka: kiek galėdamas padėjau aplinkiniams žmonėms didinti jų laimę“.

Reikia labai tvirtu būdu, kad išdirbtumėme savo gyvenimo planą tokiais pagrindais ir laikytumėmės svarbiausių jo bruožų, bet ne būtinai reikalinga didelio tvirtumo materialinėms gėrybėms įsigyti.

Visa eilė žmonių, dirbanti su mūsų sūnumis, mokiniais arba skautais, klysta, manydama, kad charakteris visuomet įgimtas. Tiesa, paveldėjimas turi reikšmės, bet ne tiek, kiek žmonėms atrodo. Dažniausiai tvirtumas sūnaus charakterį pasireiškia todėl, kadangi jis augo pavyzdingo tėvo atmosferoje, stebėjo ir gėrėjosi jo elgesiu, kurį pagaliau pradėjo nesąmoningai mėgdžioti.

Mes kalbame tėvams!

Berniukai bus vyrai.

Aš visuomet mielai dirbdavau su berniukais ir stebėdavau juos išaugant į vyrus. Viename kitame dar po daug metų aiškiai pastebima, kokį specifinį auklėjimą jis gavo savo jaunystėje. Blogas auklėjimas arba visiškai stoka jo skaudžiai atsiliepia jo gyvenime. Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į neturtingų tėvų vaikus, kurie neturi jokios galimybės auklėtis be pašalinės pagalbos. Bet ir išviršiniai puikiose sąlygose vaikais ne visuomet tinkamai rūpinamasi.

Galėčiau surašyti daugiau kaip tuziną man gerai žinomų namų, kur tėvai gerai išauklėti, turi visuomenišką padėtį ir nemenką turta, bet vaikų būdas nėra lavinamas. Vyresnieji užimti savo reikalais, klubais ir šokiais ir neturi laiko pašvesti vaikams. Skautai, kilę iš tokios aplinkos, visuomet sunkiai auklėjami ir jų ateities laimė dideliame pavojuje.

Tėvai neturi svarbesnio uždavinio, kaip susidraugauti su savo vaikais. Už sūnaus būdą daugiausiai atsako tėvas, nes berniukų pažiūros į moterišką lytį geriausiai išreiškiamos šiais žodžiais: „O, ji tikrai mergaitė!“ Tėvui lengviau įsigyti berniuko pasitikėjimą. Nuoširdžiai susidomėjęs vaikiškais sportais, jis greit pasidarys tikru sūnaus draugu ir nepastebimai veiks jo būdą. Tūkstančiai tėvų šiais laikais stengiasi užaugti su savo sūnumis, nors reikia pripažinti, kad tai toli gražu nelengva. Laikai nuolat keičiasi ir ne visuomet vyresniesiems patogų prie jų prisiderinti.

Mūsų laikų berniuko būdas turi būti sąmoningai lavinamas penkiais atvejais. Reikia lavinti:

1. sąžiningumą siekimuose;
2. norą būti naudingų;
3. atsakomybės jausmą;
4. sugebėjimą naudotis proga;
5. tikėjimą Dievu-Kūrėju.

Jeigu žmogus nesąžiningas savo siekimuose, visas jo būdas neturi atsparos punkto, tikro balanso. Yra filosofų, kurie sako, kad tikrai veiksmų rezultatai yra svarbūs, o priežastys, kodėl mes jų siekiame, neturi reikšmės. Ši nuomonė klaidinga, nes žmogus tol save gerbia, kol yra sąžiningas visuose savo veiksmuose. Negalėdamas išsiteisinti savo akyse, jis ir kitų akyse jausis kaltas.

Beveik kiekvienas berniukas pergyvena laikotarpį, kuriuo jis linkęs kalbėti neteisybę. Jeigu nesirūpini, šis palinkimas gali pakasti berniuko sąžiningumą, bet, laiku pastebėjus, nėra jau taip sunku išgydyti šią ligą. (Aš čia nekalbu apie fantazijos kūrinį, kurie staigiai pasirodo ir taip pat staigiai išnyksta. Jie visai kitaip traktuojami).

Vienas pažįstamas berniukas niekuomet nebuvo smarkiai baudžiamas, bet vieną dieną, nei iš šio nei iš to, jis išsigalvojo įvairiausius nusikaltimus, apie kuriuos jo tėvai būk tai žinojo. Laimė, tėvas buvo artimas savo sūnui ir atvirai pasikalbėjo su juo:

— Aš neverščiau tavęs kalbėti teisybę, jeigu ir galėčiau, — sakė tėvas. — Tu pats turi norėti būti teisingas, nes kitu atveju tu niekuomet nebūsi teisingas. Aišku, kad tavo motina ir aš nebegali tikėti tavo žodžiais, kadangi tu pastutiniu laiku pradėjai meluoti. Bet mes stengsimės tikėti ir pamiršti kas buvo. Kiti žmonės, žinoma, to nedarys. Jie vadins tave melagiu ir niekuomet tau nebetikės. Žmonės nesivaržo: jie aiškiai parodo, kad melagiai nemėgiami, ir todėl jie ir tavęs nemėgs. Pagaliau, tu pats pradėsi savęs neapkęsti. Ar tau neatrodo, kad gyvenimas būtų daug lengvesnis ir malonesnis, jeigu mestumei melavęs ir išgytumei žmonių pagarbą bei meilę?

Po šio pasikalbėjimo berniukas visus metus nemelavo. Paskui jis vėl truputį paslydo, ir tėvas turėjo priminti jam pirmąją pasikalbėjimą. Dabar jau praėjo keleri metai po šio įvykio, ir berniuku visais atžvilgiais galima pasitikėti.

Vaikas paprastai pats nori būti naudingas. Kartais reikia net susivaldyti, kad netrukdytume jam pasireikšti. Jis bando nusiauti, bet mes jį nuauname, kadangi norime jį greičiau paguldyti. Vaikas bando nušluostyti dulkes nuo baldų arba daiktų, bet mes bijome, kad politūra galėtų nukentėti. Nieko nuostabaus, kad jis paūgėjęs stengiasi išsisukti ir nenori nuvalyti sniego prieš namus.

Skautybė sukelia berniukui norą dirbti. Kartą pamėgęs darbą, jis prie jo pripranta ir užsitikrina laimingą ir sėkmingą gyvenimą. Niekuomet man neteko matyti žioplio, kuris būtų visiškai laimingas.

Taip pat nesunku įkvėpti berniukui atsakomybės jausmą. Deja, nemažas skaičius berniukų yra tėvų lepinami ir be reikalo varžomi, kur jais galima būtų pasitikėti. Bet duokite tokiam berniukui atsakingą darbą, ir jis jį išdidžiai ir rūpestingai atliks.

Neseniai, važiuodamas automobiliu per miestą, buvau nedidelio berniuko sustabdytas. Jis nuleido savo ranką ir priėjęs prie manęs, rimtai pasakė: — Jie pastato mus čia, kad apsaugotume vaikus, einančius iš mokyklos. Jūs važiuote greitai ir tai pavojinga šiam rajone.

— Skaute, — atsakiau aš jaunam tvarkdariui, — jūs kalbate teisybę. Dėkui jums už naudingą pastabą.

Tas berniukas nešiojo pasaulio svorį ant jaunų pečių ir — kas dar svarbiau — jis jį gražiai nešiojo. Nėra abejonės, kad jis visur atliks atsakingus darbus ir bus geras pilietis. Aš patį mačiau, kaip egoistai berniukai, šitaip auklėjami, užaugo vyrais, pasiryžusiais pasiaukoti tėvynei ir artimiesiems.

Labai brangintinas sugebėjimas naudotis proga, todėl reikia paaiškinti berniukams, kad jie turi teisę laukti padoraus atlyginimo už sugaištą laiką ir išeikvotą energiją, pav., malonumo iš žaidimo ir pinigų už rimtą darbą. Tai yra, tiesą pasakius, šioji tokia gyvenimo filosofija. Ji priverčia mus neleisti laiko

Šatrija - Žemaičių šventovė

(Luokės vlsč., Telšių apskr.).

5

TAU, ŽEMAITIJA!

Ko rymai nuliūdusi pas kryžkelius,
Kryžių ir kalnų šalie!
Nesugrįš niekados senovės vaikai —
Piliakalniuos ilsisi jie.
Nesugrįš tamsiųjų girių laikai,
Nes pražudė juos plienas skambus;
Ir taip vieniša kryžkeliuose likai
Glostydama rūpintojėlius senus.
Bet, stokis, žalioji tėvų šalie!
Ir dainą dainuok kartu:
Kad mirė didvyriai, ir neb'kels jie...
Bet nežuvai ir nežūsi Tu!..

Vakaris.

rankų pažastis, užsėdo ant šluotos užlipusios ant aukšto ir išlėkė pro stogo čiukurą laukan. Taip ir nulėkė oru Šatrijos link. Ir tas vaikėzas nieko nelaukęs, įėjęs į seklyčią, paėmęs tų vaistų, pasitęsęs jais, kaip ir tos raganos, apžergęs šluotą ir lekia oru. O tais vaistais pasitęsęs, sako, turi lėkti, kad ir nenorėtum, jie tuojau kelia žmogų į padanges ir neša Šatrijos link. Taip tas vaikas, nors su didele baime, kaip pirmą kartą, bet vistiek nulėkęs į Šatrijos kalną. Raganos, pamačiusios atlėkusį savo pusbernį, labai nustebusios ir pabūgusios, kad jis, sužinojęs su paslaptis, neišplepėtų kam. Tada jos slapčia patepė tą pusbernį kitais vaistais, kad jis lėktų atgal į namus. Tik tuomet jis išlėkė iš Šatrijos kalno. Ką jis ten matė ir ką girdėjo, bijojęs pasakotis, bet nors ir pats viduriemės buvo, o pusbernį vistiek parsinešęs žirnių ir įvairių uogų užantin prisiskynęs".

Pasikalbėjęs su pašatrijo žemaičiais apie tuos laikus, kada įtariamai raganaviimu raganai ir raganos buvo gyvi sudeginami ant Šatrijos kalno. Kitų net pavardės dar atsimeina, nors tai buvo jau daugiau kaip šimtą metų. Apskustą raganą tol kankindavę, iki pats prisipažįsta kaltę, jei prisipažįsta kaltu — gyvą sudegina. Negalėdami iškentėti baisių kankinimų, visai nekalti turėdavę prisipažinti kaltais. Paskutinioji iš sudegintųjų ant Šatrijos kalno „raganų" buvusi kokia tai Sugaudienė. Raganų teismai taip pat pasibaigė apie 1807 m.

Žmonės, pasakodami apie vaidinimąsi arba, kaip čia sakoma, šmėklojimąsi, sako, Šatrijos kalne naktį vaikščiojanti iš kalno išėjusi kokia tai karalaitė, apsirėdžiusi šviesiais, sidabru spindinčiais rūbais. Naktimis kalne švytanti kokia tai nepaprasta ugnis. Jei kas išdrįsta nueiti į tą vietą, kur ta ugnis degė, neberanda jokios žymės ne tik naktį, bet nė dieną. Tai užkeiktoji Perkūno ugnis išeinanti iš kalno. Kalne kryžius pastačius ir kalną pašventinus, sako, šmėklotis aprimo. Kunigai kalną ir perkrikštijo „Juozapato" kalnu pavadindami, bet žmonės kaip vadino, taip ir tebevadina Šatrija.

Šatrijos kalnas didelės reikšmės turi lietuvių širdžiai. Daug karų jis mūs tautiečių krauju aplaistytas, beginant savo kraštą nuo plėšrių kryžiuočių. Ir Vytautas ne kartą yra aplankęs Šatriją krikštydindamas žemaičius. Ir dabar kiekvienas geras lietuvis, savo tėvynės mylėtojas, turėtų lankyti tokią istorinę vietą.

B. Buračas.

Garsus Žemaičių Medvėgalis, garsi Gėrgžduta, bet nė su kuo nesulyginsi Šatrijos garsumą. Šatrijos kalnas garsus ne savo didumu. Ne, didumo jis nėra pats aukščiausias mūsų kalnas. Šatrijos kalno aukštis, skaitant nuo jūros vandens paviršiaus, yra 227 metrai. Jis yra garsus savo garbinga praeitimi, kurios ir šiandien nepamirštama. Žinoma, dabarties Šatrijos kalno gerbimas visai menkas, palyginus su buvusiu gilioje senovėje. Yra žinių, jog senovės Šatrija buvusi svarbi Žemaičių šventovė, kur buvusi kūrenama amžinoji ugnis. Čia gyvenę kunigai, žyniai ir vaidilutės — šventosios ugnies kurstytojos. Kad tikrai senovėj būta Žemaičių šventovės, tai aiškiausiai patvirtina ne tik istorija, padavimai, bet tai parodo randamos įvairios Šatrijos kalno senos iškasenos. Seniau čia buvusi rasta Perkūno dievo akmeninis stabas, dubeniuotieji akmenys, įvairių molinių indų sveikų ir sudužusių, gal tai mirusiųjų laidojimo urnos ar kokios ašaruvės. Įvairūs išdirbiniai iš sidabro, žalvario, gintaro, rago, kaulo, titnago ir paprasto akmenys. Vis tai įvairūs senovės papuošalai, tikiybinių ir kitų gyvenimo reikalų reikmenys.

Apie Šatrijos senovę dar ir dabar visoje Žemaitijoje galima išgirsti pasakojant įdomių pasakų ir padavimų, o ypač apie raganas, kurios Joninių naktį lėkdavusios į velnių puotas ant Šatrijos kalno. Šimtmetis senelis Antanas Ramoška, gyvenęs Tytuvėnų miestely, taip pasakodavo apie Šatrijos senovę:

Tytuvėnų miestely, senose kapinėse, ant kalnelio dar žymu pamatai pirmosios katalikų bažnyčios. Čia senovėje buvęs ažuolų šventmiškis, kuriame ruseno am-

žinoji Perkūno ugnis. Ugniai kurstyti buvę paskirta dvylika šventų mergelių ir bernelių. Ugnis buvo kurenama ne vien Perkūnui, bet ir dar dešimčiai kokių tai dievaikių, kurių vardų dabar jau niekas nežino. Krikščionybei Lietuvoj atsiradus, čia atsidanginęs koks tai vyskupas senąjį tikėjimą naikinti. Tai pajutę raganos ir raganiai, tuojau šluotas apžergę oru atlėkė nuo Šatrijos kalno, užmušę vyskupą ir jo palydovus. Paskui su kariuomene atvykęs kitas vyskupas, išdaužęs dievaikius, užgesinęs Perkūno ugnį, nubaudęs maištininkus, o toje vietoje pastatęs medinę bažnytelę".

Kitą pasakojimą apie raganas, lėkusias senovėj į Šatrijos kalną, girdėjau iš senio Kisieliaus, Leonavo kaime, Nemakščių valsč., taip pasakojant:

„Senų senovėj Žemaičiuose buvo daug raganų, mokėjo įvairių gudrybių, kokių nė šių laikų mokslas nežino. Raganos mokėjo ne tik žmones, gyvulius apžavėti, javų brandą atimti, nelaimes užtraukti ir kitas gudrybes padaryti, bet jos galėjo ir oru lekioti be sparnų. Ypač mėgdavusios lėkti ant Šatrijos kalno pas Luokę, ten jos mokydavosi įvairių burtų ir kerėjimų. Didžiausias raganų susilėkimas į Šatrijos kalną būdavęs Joninių naktį, kada ten, sako, velniai su raganomis veselijas keldavę, bet lėkdavusios jos ir kitu laiku, net žiemos naktimis. Anuo metu, ten kur apie Nemakščius gyvenusios ūkininkės raganos. Pas jas tarnavęs gudrus vaikėzas už pusbernį. Kartą vaikėzas, išgirdęs raganas žadant lėkti į Šatrijos kalną, ėmęs daboti kaip jos lėks. Per seklyčios durų plyšį pažūrėjęs pamatęs, kad raganos, pasidirbusios kažkokį vaistą, pasitėpė kojų padus,

niekais ir neekvoti savo energijos be reikalo.

Gal būt, vienas kitas nustebęs, kad aš laikau tikėjimą būtina būdo ypatybe.

Kai aš buvau berniuku, ši nuomonė buvo neginčijama, bet šiais laikais tikėjimas nebėra taip aktyviai praktikuojamas. Nors ir teorijoje įmanoma turėti tvirtą būdą be tikėjimo, tikrenybėje atsiranda įvairių situacijų, kuriose žmogus negali apsieiti be Dievo pagalbos.

Berniukas, kuris turi penkias minėtas ypatybes, gali džiaugtis tvirtu būdu ir laukti pasisekimo gyvenime.

Visas penkias ypatybes reikia sukurti, nes tik tai jų neaiškios pradžios slepiasi pačiame berniuke. Ir jos kuriamos kasdien rūpestingais tėvais, sąžiningais mokytojais, susidomėjusiais darbdaviais ir atsidavusiais, entuziastiškais darbininkais berniukų aikštėje.

Mes padedame berniukams. Mes stengiamės išauginti tvirtesnius vyrus. Mes prisidedame prie žmonijos tobulinimo ir užtikriname savo šaliai gražesnę dabartį ir tikresnę ateitį.

A.

ŠV. PRANCIŠKUS

„Jis spindi kaip žvaigždė mirganti nakties tamsoje, ir kaip rytas nugalėjęs nakties monus“. — T. Coliano.

Praeina žmogus gyvenimo keliu bekovodamas. Mirties Angelas skina iš gyvenimo darželio gėles. Vienų nuvytimas palydimas tik artimųjų ašaromis ir atsidūsėjimais ir lieka atminty trumpą laiką; kitos švysteli, it meteorai, ir užgęsta. Bet yra tokių asmenybių, kurios amžius šviečia, amžius gaivina, šildo nuvargintas sielas savo idėjomis, žavi savuoju gyvenimu ir nuveiktų darbų grandine.

Tokia žvaigždė yra šv. Pranciškus Bernardone iš Asyžiaus. Jis gyveno vidurinių amžių glūdumoje (1182—1226). Jis pirklio sūnus. Mokykla lankyti tenka trumpai, nes tėvas jį verčia eiti jo pėdomis. Prano poetiška siela, kuri gėrė Umbrijos pasakišką grožį, trokšta ko tai švelnesnio, malonesnio, negu sausa prekyba.

Jis mažas, išbalęs, trapus, neturįs Apolono grožio. Jo rūbai karališki, valgis geriausias; puotos, juokas, dainos... Draugų eibės, nes jis mėjo rieškučiomis tėvo pinigus, nuoširdus, linksmas, visų širdis patraukęs. Vargo ir skausmo nepažįsta.

Vieną dieną jis neduoda išmal-dos elgetai. Jį išvaro. Vargingas elgetos paveikslas paliko jo atminty. Sąžinė išmėtinėja. Jis lieka didelis labdarys. Apsidairęs aplinkui jis pamato kitą pasaulį: bado iškraipytus veidus, skurdo sukaustytus žmones, pagalbos ištietas rankas. Atsiveria jam kitas pasaulis.

Jo nerami dvasia išsiilgus žygių revoliucingai šaukia darbo. Garbės troškimas jį degina. Pasitaiko proga. Asyžiaus senjoras paskelbia tolimą žygį, per kurį bus galima įgyti „garbės ir pinigų“. Pranas pirmas. Jis — riteris, gražiau apsitašęs ir apsiginklavęs net už vadą. Bet pirmam pasitaikiusiam neturtingam riteriui jis viską dovanoja, apserga drugiu ir grįžta į Asyžių. Grįžo be turtų, garbės, bet pergyvenęs didelį dvasios sukrėtimą. Grįžta kitas. Nebevilioja puotos, draugai, turtas, prabanga.

Malda, atgaila jį gaivina. Elgetos rūbais keliauja į Romą ir ten kurį laiką su elgetomis gyvena. Grįžta. „Neturtas, gailestingumas, į gamtą“, jo šūkliai. Randa pasekėjų, nes jo pamokslai skambėjo šir-

dies garsais. Kalbėjo visiems, kas tik klausė. Nors tėvas jį bepročiu apšaukė, jėga į namus vedė, bet veltui.

Štai, matome neturtingą vienuolį, keistai apsivilkusį, kuris, anot O. Barine's, visa savo figūra, nuolatos judančia, pertraukdamas protavimus karštais gestais ir galvos linktelėjimais, ašaromis, juoku, mimišku minčių reiškimu. Klausytojų akys plūdo ašaromis ir sekė jį, išdalindami turtą vargšams. Mokiniai daugėjo. Šimtai, tūkstančiai pasekėjų. Įsikuria pranciškonai ir tercijarai, kurie darbu, neturtu, dideliu gailestingumu, gamtos meile ir linksmumu vainikuoti.

Vid. amžiais gamta pamiršta. Tarp žmogaus ir gyvių pasaulio bedugnė. Bet Pranas ją panaikina. Jis išmoko iš gamtos skaityti Kūrėjo didybę. Jam visi gyviai broliai ir seserys. Jis net pamokslą sakydavo savo broliams keturkojams ir plunksnuočiams. Paukščiai taip jį apstodavo, kad net liesdavo jo rūbus. Pasakojama legenda, kad plėšrus vilkas Gubijoje padarydavęs daug žalos, bet kai Pranas jam išdrožęs sekantį pamokslą: „Aš pasižadu atlyginti tau už viską. Nuo šiandien tu nekentėsi bado, nes aš puikiai žinau, kad badas verčia tave bloga daryti. Kartu išmelsiu tau tokią malonę, aš noriu, vilke, kad tu man pasižadėtum niekad nepulti nei žmonių, nei gyvulių. Ar pažadi tai man?“ Vilkas pakėlęs dešinę koją ir idėjęs Prano rankon ir sugrįžęs juo vedinas Gubijon. Žmonės vienu balsu pasižadėjo penėti vilką.

Jo himnas saulei, kur teikiama garbė Kūrėjui už seserį saulę, už brolių mėnulį ir žvaigždes, už vėją, debesis, giedrą, už brolių vandenį, už sesę ugnį, už motiną žemę...

yra vienas iš gražiausių gamtai skirtų giesmių.

Tą himną giedodamas 1226 m. spalio 4 d. mirė Asyžiu.

R. Katalikų Bažnyčia yra paskelbusi jį šventuoju. Matome, kad skautai gailestingumu, gamtos meile yra artimi šv. Pranciškaus pasekėjai, nes šios dvi ypatybės itin ryškios jo gyvenime. Ne veltui prof. St. Šalkauskis sako: „Reikšminga yra ir tai, kad skautizmas turi bendrų bruožų su pranciškonizmu“. („Kel. į laimę“ 21 p.).

R. Medelis.

Ispūdžiai iš Suomijos skautų stovyklos

dešimtmečiu jo gyventojų skaičius, pagal oficialinę statistiką, pora šimtų žmonių sumažėjo!

Stovyklautojų skaičius — 1000 skautų. Tame skaičiuje koks šimtas svetimsalių. Stovyklai parinktas gražus slėnis prie vandens. Aplinkui akmeninės kalvos apaugę pušimis. Erdvės, gryo oro ir vandens begalės, kaip ir visoj Suomijoje.

Lietuva šioj stovykloj teturėjo vieną vienintelį atstovą. Tai nebuvo taip jau maža, atsiminus, kad mūsų kaimynai latviai ir estai tenai visai nebuvo atstovaujami. Vengrai pradžioj buvo 2, vėliau atvyko trečias. Anglai pradžioj buvo 3, vėliau atvyko dar keletas. Po visą draugovę stovyklauti atvyko švedai, danai, lenkai ir vokiečiai. Vokiečių grupė buvo neskaudai, bet krikščioniškosios jaunomenės būrys. Jie dėvėjo panašią į skautų stovyklinę uniformą ir laikėsi visų stovyklinių skautiškų papročių.

Suomiai labai gražiai globojo ir rūpinosi savo svečiais užsieniečiais. Stovyklos atidarymo dieną, pakėlus vėliavas, buvo perskaityti atsiųstieji oficialūs pasveikinimai raštu iš įvairių kraštų. Į kiekvieną pasveikinimą stovyklos vadovybė atsakė trumpa kalba suomiškai ir svetima kalba, suprantama tos šalies atstovams. Po Lietuvos pasveikinimo buvo perskaitytas suomiškai ir vokiškai šitoksai tekstas:

„Daugybė pergyventų vargų ir liūdesių surišo mūsų tautas praeityje. Mes gyvenome prislėgti ir skausmą kęsdami. Jūs atgavote laisvę tuo pat metu kaip ir mes. Ėmėmės skautiško darbo, kuris vėl mus jungia. Parvežkite iš Suomijos Lietuvos skautams pasveikinimą. Tegyvuoja Lietuva!“

Raštiškiems sveikinimams pasibaigus, buvo duotas žodis kiekvienam atvykusiam atstovui pasveikinti savo gimtąją kalbą, kuri čia pat buvo išversta suomiškai. Lietuvos pasveikinimą skautai ir susirinkusioji visuomenė sutiko gausiu plojimu. Panašaus sutikimo sulaukė tik vengrų pasveikinimas. Mat, suomiai ir

Stovykloje pamaldas laikydavo skautai dvasininkai.

vengrai turi kraujo giminystę ir gerus santykius. Vienas atvykusiųjų vengrų kalbėjo suomiškai. Šiaip gi suomiai su vengrais nesusikalba. Gi suomiai ir estai gana gerai susišneka.

Tulas menininkas padirbo ir padovanojo stovyklai natūralaus ūgio medinę skauto stovylą. Stovykla turėjo labai gerą maudyklę ir gražią laužavietę. Virtuvė buvo centralizuota. Stovyklautojai nuo sudėtingesnių valgių gaminimo buvo atleisti. Šį darbą pasiėmė kariškoji moterų organizacija. Stovykla turėjo gerą ligoninę, gailestingųjų seserų ir gydytojo prižiūrimą.

Stovyklos dienos turėjo kurią nors svarbesnę paskirtį. Taip, pavyzdžiui, viena diena buvo namų diena. Tą dieną kiekvienas skautas privalėjo parašyti laišką namo. Manau, kad ir be komentarų aišku, kad toks paprotys stovyklavimo karštyje padeda ne vienam sunkios nuodėmės išvengti.

Stovyklos viršininkas laužo metu visuomet dėvėjo indijonišką plunksnų galvos papuošalą. Laužų programos buvo rūpestingai paruošiamos, skoningos ir jaukios. Maitino gerai ir gausiai, penkis kartus per dieną. Stovykloj buvo nedidelių, bet įdomių papuošimų. Žemės kasimo ir ornamentų, taip dažnai vartojamų pas mus, nebuvo. Jų papuošimai buvo greičiau skulptūrinio pobūdžio, panaudojus kelmų ir baslių medžiagą.

Stovyklautojų moralė buvo aukšta ir laikomasi visų skautiškų papročių tvirtai. Jeigu dar paminėsime suomių tiesų atvirą būdą, Suomijos baltąsias naktis ir šiltą, gražų šios vasaros orą, tai bus aišku, kad stovyklauti buvo labai gera ir malonu.

Juozas Kazakevičius.

Kas seka užsienio skautų gyvenimą ir perskaito bent tas informacijas, kurios telpa skautų spaudoje, tas galėjo pastebėti, kad Suomijos skautai dažnai rengia dideles stovyklas, į kurias kviečia brolių svečių iš užsienio. Kokia čia priežastis, kodėl taip yra? Mat, suomiai neturi vienos skautų sąjungos, o turi keturis skautų susivienijimus. Kiekvienas šių susivienijimų atskirai rengia savo didžiąją tautinę stovyklą — jamborėe.

Skautų organizacijos žvilgsniu visas pasaulio skautiškas valstybes (kurios turi skautų organizacijas) galima suskirstyti į dvi grupes. Vienose valstybėse veikia tik viena skautų organizacija, o kitose — kelios. Prie pirmųjų priklauso Lietuva, Latvija, Estija, Vengrija, Anglija, Amerika ir t. t. Prie antrųjų — Suomija, Švedija, Danija, Prancūzija, Austrija ir k.

Kokie gi tie keturi Suomijos skautų susivienijimai? Vienas yra bendrasis Suomijos skautų susivienijimas, pats skaitlingiausias; antrasis yra krikščioniškosios draugijos K.F.U.M. skautų susivienijimas, kuriame dirba daug pastorių; trečiasis yra Suomijos švedų skautų susivienijimas ir ketvirtasis, pats mažiausias, yra laisvasis skautų susivienijimas.

Šiais metais savo didžiąją stovyklą suruošė K.F.U.M. skautų susivienijimas. Prieš porą metų tokią pat stovyklą buvo suruošęs Suomijos švedų skautų susivienijimas. Joje dalyvavo keturi mūsų skautininkai.

Šių metų stovykla įvyko pietvakarių Suomijoje netoli Turku miesto, šalia Naantali kurorto. Naantali yra mažas, bet gražus kurortas, kuriame yra taip pat ir Suomijos prezidento vasaros rezidencija. Nors šio miesto gyventojai ir labai simpatingi, visgi jis galima pavadinti mirštančiu miestu, nes pastaruoju

Kas nori valgyti sveikus ir skanius mėsos gaminius, tas perka juos Akcinės B-vės „MAISTAS“ KRAUTUVĖSE.

Akc. B-vė „MAISTAS“

yra įsteigusi nuosavių krautuvų KAUNE, KLAIPĖDOJ, PANEVĖŽY, TAURAGĖJ ir ŠIAULIUOSE. Per savo krautuves b-vė parduoda: įvairias dešras, konservus, lydytus taukus, rūkytus ir virtus kumpius, šviežią jautieną, kiaulieną, veršieną, bekony liekanas ir kitus mėsos gaminius. Be to, „Maisto“ krautuvėse galima užsisakyti: kraujo, mėsos ir kaulų miltų, o taip pat ir žąsų plunksnų. Kainos neaukštos!

Kariuomenės manevrai

IX.20. prasidėjo didieji kariuomenės manevrai, kurie užtruko keletą dienų. Manevrai vyko bare Kaunas — Jonava — Kėdainiai. Šie manevrai yra didelio masto; juose dalyvavo visų ginklų rūšių kariuomenės dalys, pašaukti iš atsargos karininkai ir kariai ir kai kurie šaulių daliniai.

Manevrams vadovauja pats kariuomenės vadas gen. št. pulkininkas Raštikis. Manevrų vadovybės štabo viršininkas — kariuomenės štabo viršininkas gen. št. pulk. Černius. Raudoniesiems vadovauja gen. leit. Adamkavičius, mėlyniesiems gen. št. pulk. Giedrys. Vyriausias tarpininkas — gen. leit. Pundzevičius. Mėlynųjų vyresnysis tarpininkas gen. št. pulk. Lanskoronskis, raudonųjų — gen. leit. Vitkauskas.

Kariuomenės vadovybė davė progos laikraštiniams pasižiūrėti ir šių kariuomenės manevrų, kurie yra generalinis mūsų kariuomenės žinių ir jėgų patikrinimas „karo lauko“ sąlygose.

Karo vadovybės atstovas spaudos ir švietimo skyriaus viršininkas pulk. Šaraskas maloniai vadovavo laikraštiniams, o apie manevrų eigą paaiškinimus davė II skyriaus viršininkas gen. št. pulk. Dulksnys.

Dėl vietos stokos gautieji išpūdziai iš šių kariuomenės manevrų tenka labai sutrumpinti. Taigi čia bus tik atskiri fragmentai suminėti.

Nuvykus į manevrų vadovybės štabą jaučiama tikra karo meto nuotaika, visur matosi darbo tempas ir didelis susikau-pimas. Čia aukštieji manevrų vadovybės karininkai prie stalų, išklotų žemėlapiais, seka vykstančiojo „karo“ eigą. Telefonas skamba ir girdėti iš „karo lauko“ pranešimai apie raudonųjų kavalerijos puolimą ir mėlynųjų ataką, apie „užmuštą“ ir „nelaisvėn“ paimtų skaičių.

Sunk. kulkosvaidis paruoštas šaudyti į lėktuvus.

Dešiniajame Neries krante, aukštumoje įsistiprinę mėlynieji. Kiekvienu momentu jie pasiryžę atremti raudonųjų puolimą, jeigu tik šie pasirodytų. Kairiajame Neries krante randasi raudonieji. Turėdami palyginti dideles jėgas, jie mano pulti mėlynuosius ir nustumti tolyn. Mėlynųjų lėktuvai išžvalgo Neries krantus, apžiūri, kiek sąlygos leidžia, mėlynųjų frontą. Raudonųjų vadovybė nusprendžia forsuoti Nerį, nustumti mėlynuosius ir užimti dešiniajame Neries krante aukštumas.

Upės forsavimas paprastai vykdomas nakties metu, prieš auštant. Jei upė yra gili ir perbristi negalima, keliamasi valtimis. Pirmiausia yra perkeliama pėstininkai su kulkosvaidžiais, kurių puolimą remia pasilikusi artilerija. Forsavimas atliekamas didžiausio tylo.

Turėdami šiek tiek laiko iki svarbesnių operacijų, apie kurių laiką mes sužinojome iš manevrų vadovybės, nuvykome kariuomenės autovežimiu pažiūrėti mėlynųjų fronto padėties. Mėlynieji apie raudonųjų puolimą nieko nežinojo, tik jautė, kad gali greitai laiku raudonieji juos pulti. Vienas mėlynųjų būrio vadas, tikėdamasis šianakt raudonųjų puolimo, mums pranašavo apie „šiltą“ naktį. Dešiniojo Neries kranto aukštumoje įsitvirtinę apkasuose, išstatę kulkosvaidžius ir erlikonus laukė mėlynieji raudonųjų puolimo. Čia gavome pamatyti, kaip gerai yra sudarytas mėlynųjų ryšys, kaip gerai kiekvienas karys žino savo uždavinį. Vienas karys, buvęs prie kulkosvaidžio, paklaustas, kokį jis turi uždavinį, labai tiksliai paaiškino: „Pagrindinis uždavinys — apšaudyti pamiškėje raudonu stogu namuką, kurio nuotolis nuo čia yra 1850 metrų, šalutinis uždavinys apšaudyti kairiau prie vienkio miškelio, nuotolis nuo čia — 1750 metrų“. Čia pat galėjome pažiūrėti tolimai, tai yra toks prietaisas, kuriuo stebimas priešas ir nustatoma kokiam nuotolyje jis randasi, kad kulkosvaidininkas galėtų išsyk tiksliai apšaudyti pasirodžiusį priešą. Kariai save ir savo pabūklus gerai užmaskuoja, kad priešas negalėtų pastebėti. Ryšio palaikymui tarp dalių yra išvesti telefonų tinklai, taip pat naudojasi ir šviesos ženklais, duodami sutartinus ženklus, trumpais ir ilgesniais šviesos žybciojais.

Pradėjo jau ir temti. Grįžome iš mėlynųjų fronto į manevrų vadovybės štabą. Čia aviacijos viršininkas pulk. Gustaitis paaiškino aviacijos svarbą šių laikų

moderniškame kare. Pasižiūrėjome padarytą iš lėktuvo nuotraukų, kurios itin buvo naudingos šiuo metu raudoniesiems forsuojuant Nerį pasirinkti vietą. Apie antrą valandą ryto ėjome laukais per pievas, smiltynus, kartais užkopdami į kalnelius, tai vėl nusileisdami. Naktis tamsi, nors pirštu akin durk. Kad neišduotumėm priešui, tai yra mėlyniesiems raudonųjų, kurių pusėje mes dabar buvome, turėjome labai tyliai ir be jokios šviesos patamsyje slinkti, kas mums sudarė nemažai vargo, o kartais vieno ar kito nepasisekimas iššaukdavo tylų juoką. Raudonųjų pėstininkai su valtimis jau buvo tylomis prislinkę prie Neries kranto ir laukė nustatytos valandos, kada turės keltis. Kartkartėmis pakrantes nušviečia mėlynųjų paleistos rakietos, nuaidi šūviai, matyt, jie jaučia esant netoliese priešą. Sutartu laiku, nors ir nuo stačių krantų, greit nuleidžia raudonieji valtis ir kelia į kitą pusę savo pėstininkus. Pasigirsta šūviai. Mėlynieji visu smarkumu apšaudė keliamuosius pėstininkus, o raudonųjų artilerija, remdama savuosius, paleidžia į darbą patrankas, apšaudydama mėlynųjų frontą. Raudonųjų pėstininkai, nors ir su nuostoliais, persikelia ir nuveja mėlynuosius, užimdami pozicijas aukštumoje. Toliau vyti mėlynuosius raudonųjų pėstininkai be artilerijos pagalbos negali. Taigi pionieriai pastato pantoninį tiltą, per kurį perkeliama artilerija, tankeliai, ir gurguolė. Turėdami tvirtą užnugarį raudonieji tęsia toliau puolimą.

Manevruose nevartojami kovos šoviniai, durtuvais nesibado, kardais nesikapoja. Tad kokiu būdu gali būti „užmuštų“. Čia ir pamatysime kokį vaidmenį turi tarpininkai. Tarpininkus turi raudonieji ir mėlynieji, kurie tarp savęs nėra priešai, o kaip tik bendrauja. Pav., mėlynųjų tarpininkas praneša raudonųjų tarpininkui, kad tokiose tai vietose stovi mėlynųjų kulkosvaidžiai ar erlikonai ir apšaudo tokią tai vietą. Raudonųjų pėstininkų būrys kaip tik toje vietoje keliasi per Nerį, pamatęs tai raudonųjų tarpininkas ir apskaičiavęs kiek galėtų būti raudoniesiems nuostolių, išveda atitinkamą skaičių karių, esančių toje zonoje. Šie išvestieji kariai ir yra laikomi „užmuštaisiais“.

Vykstant platesnio masto manevrams, pasunkėja ir tiekimas. Tačiau viskas eina labai sklandžiai. Kariai, nors ir tenka jiems gerokai pažygiuoti ir pavargti, yra puikiausioji nuotaikoj. Maisto daviny

yra labai geras. Laikraštininkai ir turėjo progos paragauti kareiviškos sriubos, kuri savo skanumu sugundė, nors ir pavalius, beragaujant sriubtelt keletą šaukštų.

Tiekimui yra panaudojama gurguolės, autovežimiai ir traukiniai. Pagal išleistą Ministerių Kabineto įstatymą kariuomenė gali panaudoti už atlyginimą gyventojų susisiekimo priemones. Ūkininkai mielai duoda kariuomenei savo arklius ir patys vyksta su gurguolėmis. Už priemonių naudojimą kariuomenė gerai apmoka, todėl kai kurie ūkininkai net nori,

kad manevrai ilgiau užsitęstų. Didelė dalis maisto kariams ir pašaro arkliams yra perkama vietoje, apmokant aukštomis kariuomenės nustatytomis kainomis. Kariauti be šaudmenų neįmanoma, o kad kovotojams jų netrūktų, gabenama ne tik gurguolėmis, autovežimiais, bet ir traukiniais. Sužeistiesiems gydyti kariaujančios pusės turi sanitarus ir net ligonines. Tačiau smarkesnių susirgimų nėra, nebent batai kojas nutrina. Taip pat rūpinamasi ir arkliais, jiems yra įsteigta tvarstyklių ir visa eilė ligoninių. Susižeidę arkliai yra išvedami iš rikiuo-

tės ir pakeičiami naujais. Nemažą reikšmę turi paštas. Esant skubiems reikalams, panaudojama ryšiams net ir lėktuvai. Apskritai, kariuomenė ryšiams naudoja telefonais, telegrafais, radio, ryšių šunimis ir karveliais.

Visas tas didžiulis aparatas yra sumaniai suorganizuotas ir labai tiksliai veikia. Kiekviena dalelė, lyg laikrodžio mechanizmas, eina nurodyta linkme. Turime tikėti, kad ištikus pavojui mūsų kariai įstengs apginti tėvynę nuo priešų.

Vyr. skilt. Ed. Ingaunis.

Iš manevrų lauko. 1. Kariuomenės vadas gen. št. pulk. Raštikis — vyriausias manevrų vadovas, kalba su raudonųjų vadu gen. ltn. Adamkavičium; kar. št. viršin. — manevrų štabo virš., gen. št. pulk. Černius, techn. virš. gen. leit. Popeliučka. 2. Kariuomenės vadas žurnalistas tarpe. 3. 4. 6 ir 8. Į naujas pozicijas. 5. Gen. št. pulk. Dulksnys ir pulk. Šarauskas (L. S. S. Brolijos Vadas) su žurnalista prie užsimaskavusio miške tankelio ir 7. Artilerija keliai Neries upe per pionierių pastatytą pontoninį tiltą.

2-ųjų skaučių kelionė *ligi lord. Baden-Powellio*

A. Lichtenšteinaitė.

Praėjusią vasarą sktn. G. Z. Venclauskaitė ir A. Lichtenšteinaitė buvo nuvykusios į Angliją, dalyvavo trejuose (jaunesniųjų skaučių, skaučių ir vyresniųjų skaučių) vadovių kursuose garsiaje Anglijos skaučių vadovių lavinimo centre Foxlease; jos buvo pakviestos pas lady ir lordą Baden-Powellius į jų ūkį; ir, turėdamos nuo kursų laisvo laiko, šiek tiek keliavo Anglijoje.

Viena jų, sk. A. Lichtenšteinaitė, redakcijos prašoma, parašė savo kelionės išpūdžių, kuriuos skaitytojai galės skaityti Sk. Aido 10 ir 11 nr. nr.

Red.

Kaunas — Karaliaučius — Berlynas.

Derulufu lėktuvas lengvai kyla nuo žemės; tik motorai sužė, daugiau nieko, ir jau skrendame. Kišenėje bilietas, apmokėtas iki pat Londono ir atgal. Vadinas, nežūsim. Grįžti visuomet galėsime. Bet kas dabar galvos apie grįžimus?! Juk ištisios 6 savaitės priešaky, visos vasaros atostogos, ir dar kokios!

Bagazo mūsų nedaug: 2 čemodanai ir 2 piniginės. Bet mano čemodane 5 lėlės ir krokodilas, taip parašyta net ir pase. Vežuosi savo marijonetes į tolimą kelionę, gal, prie laužo, gal, kitur pravers. Ypač krokodilas teikia man vilčių.

Be mūsų tame lėktuve skrenda tik du keleiviai: vienas, senas priešaky — neužilgo jis įtartinau pradeda kosyti ir vėdinti sau burną, — antrasis jaunas, iš šono. Matau jo veidą, jis rimtas ir kiek išblyškęs, akys užmerktos. Užpakaly manęs sėdi mano kelionės draugė, kažin kaip ji jaučiasi? Atsisuku, pasižiūriu, noriu kažką pasakyti, bet vistiek nieko negirdės: ausyse vata ir motorai ūžia. Ir ji balta, rami, nežiūri pro langą. Kam reikėjo man sugalvoti tą kelionę oru?

O aš todėl norėjau keliauti oru, kad vėl pamatyčiau baltu smėliu išbarstytus takelius, degtukų dėžučių namelius, upeles ir miškus. Juk tai pasaka: tave neša savo kūne kažkoks didelis paukštis ir tu skrendi aukštai debesyse, lyg svorio visai neturėtum. Nors esi dar savo žemėj, bet jau pakilus; jau viskas toli ir taip gražu. Norėčiau kažkada, senatvėje — nes aš dar ilgai norėčiau gyventi, — taip atsisveikinti su savo draugais ir namais. Išskristi — ir išnykti...

Vaidai pasikeitė, namų stogai raudoni, ūkiuose vis ta pati tvarka. Perskridome Vokietijos sieną ir artinamės prie Kuršių marių. Štai ir jos: sušvito saulėje, kaip gražus veidrodis, aukso kraštais. Visi sužiūro pro langą ir gėrėsi.

Mūsų paukštis leidžiasi. Ar jau lipti lauk? Ar gali būti Karaliaučius? Vos, rodos, iškeliavom.

Parko viešbuty neblogai, ten vakarą praleisime, bet tuo tarpu į miestą ir vaisių. Kažkokioj g-vėj, už upės ir tilto, randame mažą sodą ir vėsų suolą: ten išnyksta vienas apelsinas po kito, nes pietus taupom ir vakarienę taip pat.

Štai Anglijos skaučių vadovių lavinimo centro Foxlease kiemas ir svirnas.

Zisa pasakoja. Gerai, kad aš ne viena, gerai, kad yra žmogus, kuris kalba lietuviškai ir keliauja su manim.

Popiet apžiūrėm zool. sodą ir pėsčios grįžtam į miestą. Išsiunčiam ir pirmuosius atvirukus ir stengiamės išskaičiuoti, kada mūsų šaliai galėtų juos gauti...

Po puodelio kavos keliaujame toliau. Traukinys pilnoka, vietos nedaug, bet ir šiaip miegas neina. Naktis netamsi, vos valandėlę dangus apsiniaukia ir saulė teka. Žiūriu pro langą, sapnuoju neužmerktom akim ir vis sau kartoju: tu keliauji, tu keliauji.

Man vistiek, kas už lango pralekia, jeigu tik krūtinėje smaigu ir dar tiek džiaugsmo priešaky.

Berlyne esame rytą. Nenorime toli eiti, o „gerąjį antrąšą“ palikau kažkur namie. Bet mes skautės ir mums nieko nereik: pačios kelią susirasim ir gana.

— Ar galėtumėte patarti pensoną netoli nuo stoties? — klausiu geležinkelio policijos ūsuotą vachmistą. Tas žiūri į mane ir kažko ieško stalčiuje.

— Štai, turėjau antrąšą, kur jis? Eikite pas Šliuterius, čia pat.

— Dėkui, — nueinam.

Ar nebus vachmistras mane priskyręs prie negrynojo kraujo rasės? Ar nebus jis mane nusiuntęs pas nearijus? Geriau, tylėk, širdie...

Pamiegojusios išeiname į Kurfürstendamą. Kavinė prie kavinės ir didelės krautuvės. Sportiškų batų — reikia juk kur nors užėiti — mums patarė žiūrėti pas Štiller arba Leiser. Kas moka vokiškai, tepagalvoja, ką tie vardai reiškia. Jie mus širdingai prajuokino.

Išeiname iš Štillerio — ar Leiserio? — karšta be galo, reikia grįžti kiek namo, bet gatvė tokia ilga, tiesiog nėra galo. Ir visai kitaip atrodo. Vadinas, tokios skautės išeidamos atsisuko priešingon pusėn ir nuėjo... Kaip pikta grįžti, kai pati esi kalta.

Berlynas — Kölnas.

Vakare vėl sėdime traukiny. Zisa truputį snaudžia, aš gyva. Mandagus bendrakeivis man aiškina vietas, per ku-

rias važiuojame, ir aš jam leidžiu kalbėti. Štai Hanoveris, Luineburgo šilas, ten naujas aerodromas, ten, aukštajam kalne, tarp miškų, Niederlando paminklas.

Prieš Kölną malonus aiškintojas atsisveikina, linki geros kelionės ir išlipa. Nežinau nei kas jis, nei kuo vardu; nepažįsta ir jis manęs, keliaujančios iš Lietuvos. Bet, gal, vėl vienas žmogus įsitikino, kad ir kitur esama žmonių.

— Jeigu atvyksite į Kölną, neprabėkite pro katedrą: ji visai arti prie stoties, — mums patarė kažkas.

Taip ir yra: vos kelis žingsnius nuo stoties, kairiojo pusėj, stovi milžiniškas pastatas, garsioji Kölno katedra. Jos stilius gotiškas, mėgste numegsti bokštai ir bokšteliai. Įeinam. Pro išpieštus langus krenta silpna šviesa. Tylu. Ne aplinkui, nes žmonės nuolat eina ir išeina. Tylu viduj, nes šioje vietoje daug melstasi.

Kölnas — Aachenas — Briuselis.

Dešimtą valandą vėl esame traukiny. Laiko nėra: 1 liepos turime būti Foxlease, o dabar jau 30 birželio. Po pusryčių, nors ir netokių, kokius valgome namie, jaučiamės daug stipresnės, nes buvome pradėjusios jau badauti.

Vagonas lengvas, vasariškas. Prieš mus labai smalsi ponis: jai viską reikia sužinoti visokiom kalbom, o pati kažką slepia ant krūtinės ir nuolat taiso.

Kontrolė praėjo ir esame Belgijoje. Iš abiejų pusių tvarkingi ūkiai, gyvatvorių aptvertos pievos, kuriose ganosi sveiki baltai juodi galvijai.

Briuselio matome tikrai stotį, bet grįždamos sustosim.

Ostendė — Doveris — Londonas.

Per kanalą mes kelsimės iš Ostendė į Doverį. Iš ten vakariniu traukiniu važiuosime į Londoną.

Ostende visi skuba į laivą, nėra laiko apsidairyti. Čemodanai kas minutę sunkėja, nes ir mes kiek pavargusios. Užtat denyje patogiai išsitiesiname ant ilgų kėdžių ir snaudamos atsisveikiname su kontinentu.

Vėsu, bet ne tiek vėsu, kiek noriu persirengti savo uniforma: tada jausiuos tikroji skautiškoj kelionėj.

Po kelių valandų iš jūros kyšo uolos; jos tamsios, aukštos. Tai Doverio tvirtovė, kurią ne kartą puolė priešai Didžiojo karo metu.

Traukinys, kuris mus veža į Londoną, jau tikrai angliškas; sėdynės minkštos, nors ir trečiojo klasės, ir dūmų pilna. Net ir dabar užuodžiu tų pypkių kvapą! Kelias įdomus: tunelis eina po tunelio, net sunku išsivaizduoti, kiek jų gali būti. Tik vienoj vietoj plačiai išiterpia jūra, šviečianti ramiu blizgėjimu. Jau temsta... Kažkodėl sunku truputį, ir liūdna. Jau mes taip toli nuo namų, o kur savo galvas padėsime nakčiai, dar nežinome.

Berlyno stoty didelis judėjimas, bet ką sakyti apie Londoną? Išėini iš traukinio ir žiūri: jūroj audringą dieną nėra taip neramu.

Mes tyrinėjimo kelionėj, ne pirmą kartą užsieny, bet viduje staiga esame mažos mergaitės, kurios pavargo ir nenori nieko, kaip tik miego.

— Kur stoties misija? — klausiu policininko.

— Kas tai yra? — atsako jis. — Aš nieko nežinau.

— Nurodykite padorų viešbutį, — prašau.

— Jų daug už gatvės kampo.

Mes einame. Visur reklamos, raudonos, žalios, geltonos, mėlynos. Jų šviesa keičia gatvių vaizdą. Nebepažįstu nieko, nors, tiesa, jau daug metų praėjo po to, kaip čia pirmą kartą buvau. Nežūsime ir taip, tik miego norim.

Kas galėjo žinoti, kad Anglijoje stoties misijos nėra? Kas galėjo atspėti, kad tvarkos atstovui draudžiama išskirti bet kokį viešbutį? Visur papročiai keičiasi.

Ant skersgatvio stovi moteris policininkė. Jos veidas labai jaunas ir labai šviesus. Ji rami ir kiek iškilinga. Į ją kreipiasi dvi keleivės iš Lietuvos.

Katalikiškam bendrabuty gauname barti. „Kas keliauja be antrašo? Ar galima?“ bet mums vistiek. Lovos jau garantuotos. Tik greitai nusirengti ir miegoti. Kažin apie ką mes sapnuosim?

Foxlease ar Princesės Mary Namai.

Dideliame parke, toli nuo triukšmingų miestų ir didelio judėjimo, stovi balti rūmai. Sienos apaugusios keistomis vijoklėmis, ir aplinkui žydi krūmai. Prieškambarį dailus marmuro židiny su vi-

sais įrankiais, senoviška spinta, pilna gražių daiktų, senoviški staliukai su gėlių pluoštais ir kilimai ant grindų.

Mes įžengėm į Princesės Mary Namus, padovanotus Didžiosios Britanijos skautėms.

Juo ilgiau juose gyvenimi, juo labiau jie tau patinka: ir tvarka, ir kambariai ir pats gyvenimas juose. Miegamieji šviesūs, patogiai įrengti; jų esama visokių: vienai, dviem, trim ir keturiom viešniom. Prie miegamųjų vonios kambariai ir vandens apsciai. Langai aukšti, erdvi.

Kiekvienas kambarys kitos drėvės, kito tunto, ar net kitos šalies įrengtas. Kiekvienas daiktas dovanotas ir tik su viena sąlyga (jos pareikalavo tikroji šeiminkė), kad visuomet visuose kambariuose būtų gėlių!

Rašomasis kambarys, posėdžių ir suėgų salė, valgomasis kambarys ir kavos salionėlis — visi jie rodo savotišką skoni ir pavadinti pagal savo rengėjus. Aukštai, po pačiu stogu, tylieji, susikauptimo kambarėliai, kur gali pabūti viena su savim.

Prie pačių rūmų dar mažesni namai svečiams ir tarnams. Paskui gėlių gėlės, įvairiausios, rožių klombos ir takeliai. Prie teniso aikštės šiaudiniu stogu svirnas, beveik toks, kaip Lietuvoj kad randamas, su plačiom durim ir špižiniais papuošimais. Kuomet lyja, užsiėmimai vyksta svirne. O ar jūs žinote, kiek ten lyja?!

Kiek paėjėjus yra plaukti baseinas ir sodas bei daržai, nes daržininkystė Foxlease galėtų pasigirti: vaisių ir daržovių niekuomet netenka pirkti ir dar pakanka visai žiemai.

Iš buvusių kūčių padarytos tvarkingos pastogės stovyklaujančioms drėvėms, ten rasi visa, apie ką svajoji. Stovyklauja kasmet labai daug žmonių, atskirų skaučių, drėvių ir tuntų. Ten leidžia savo atostogas ta skautė, kuri neturi lėšų arba pažįstamų važiuoti į kurortus. Kiekviena mielai priimama.

Už kelių šimtų pėdų, — mes esame Anglijoje ir viskas pasikeitė; skaičiuojame pėdom, jardais, inčiais, gvinėjom (21 šilingas) — Naujasis Miškas, kuriame kadaise karaliai medžiojo. Bet ji mes kitoj vietoj aprašysime.

Taigi, Princesės Mary Namuose, Ružavam kambaryje (jis buvo kelių mokyklų įrengtas) apsigyveno didžioji ir mažoji Lietuva. Didžioji esu aš ir tuos, kurie manęs nematė, prašysiu patikėti; mažoji yra mano kelionės draugė Zisa, ūgiu ir

veidu smulkesnė. Pastabios skautės tuoj nusprendė, koks epitetas kuriai tinka ir, nesiryzdamos ištarti mūsų pavardžių, pakrikštijo mus savaip.

Prasideda kursai. Lankytojos suskirstytos į 4 skiltis, kurių vardai nuolatiniai. Jeigu kuomet nors priklausėi Kuosų skilčiai, kitais metais atvažiavus vėl jai priklausysi. Namų ruošos darbai atliekami pačių lankytojų: 1 skiltis šluoja ir dulkina kambarius, 2-oji ruošia stalus, trečioji plauna indus, o ketvirtoji kelia vėliavą ir kuria laužą. Laiko duodama pakankamai, net ir išsimiegoti galima. Dienos tvarkaraštis nevisuomet vienodas, bet maždaug toks:

7¹⁵ — kelti;

8 — malda ir vėliavos pakėlimas;

8³⁰ — pusryčiai;

9 — štabo posėdis;

9³⁰ — skilčių sueigos;

10 — žaidimai;

11 — Pertrauka ir sk. krautuvės lankymas;

11³⁰ — draugovių tvarkymas;

12 — pietūs (lunch);

3¹⁵ — iškyla miškan arba žaidimai;

4 — arbata;

5⁴⁵ — paskaita;

7 — vakarienė (dinner);

8³⁰ — laužas;

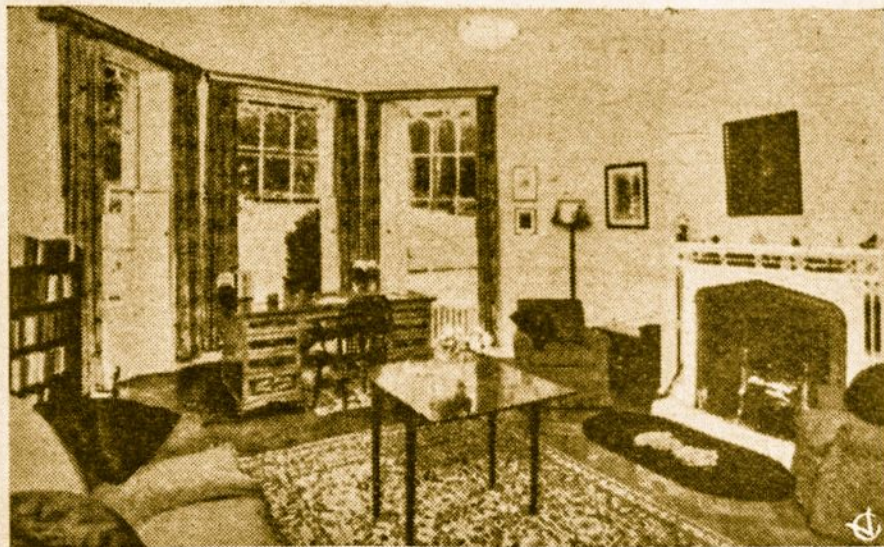
Per daug nesivargindamos galėdavome atlikti savo pareigas ir dar rašyti ilgus laiškus į namus, kas mums staiga pasidarė labai aktualu. Kitokie papročiai — kartą visos gavome pastabą, kad skautėms nepadoru vaikščioti po ranka, nors ir stovyklinė uniforma — ir kitoks maistas — nei kopūstų, nei barščių, nei agurkų sriubos: jokios sriubos, išskyrus labai iškilingas progas: konservuota mėsa su mėtų padažu ir sausais žirniais (reikia pripažinti, kad nevisuomet taip būdavo) — visa tai dieną po dienos vis labiau versdavo mus atsiminti savo namus ir lietuviškus pietus.

Ne kartą Zisa ir aš pasakodavomės, ką ir kiek namie valgysime, o anglės stebėjosi, kad mūsų apetitas toks „sveikas“. Dėl vienos aplinkybės buvome pasiryžusios „viską pakelti“: Anglijoje vaisiai labai mėgiami ir pigūs. Po ar prieš kiekvieną valgį vis duodamos slyvos, abrikosai, uogos ar kompotas. To didžioji ir mažoji Lietuva labiausiai laukdavo ir dar skaučių krautuvėje jų pirkdavos.

Sekmadienį pietų nevirdavo, bet kiekviena dalyvė galėdavo pasiimti obuolių, pomidorų, apelsinų, biskvitų bei butterbrodų ir suvalgyti juos kur tinkama.

Foxlease'o rūmų skaitykla

ir Londono skaučių įrengtas svečių kambarys.

Tik popiet būdavo kelios paskaitos ir vakare skaučių pamaldos.

Taigi, dieną Zisa ir aš virsdavome „jaunesnėm skautėm“ — buvo jaunesniųjų skaučių vadovų kursai — žaisdavome jų žaidimus ir gyvendavome jų gyvenimu. Tik vakarais, gulėdamos lovose ir ilsindamos savo senus kaulus, dalindavomės gautais išpūdžiais.

Du atsitikimu iš pirmosios savaitės ypatingai gerai atsimenu.

Kartą, įėjusi į mūsų kambarį, pajutau nepaprastai malonų gėlės kvapą. Tai nebuvo žirniukai, įmerkti vazoj: tai buvo kažkas, ko dar niekuomet nebuvo patyrusi. Priėjau prie atdaro lango ir, pažiūrėjusi žemyn, sustingau vietoje: prie pat palangės žydėjo skaistus ir baltas žiedas, lyg vandens rožė, tik daug kartų didesnis. Netikėjau savo akim ir bijojau prisiliesti. Bet tai buvo tikras magnolijos žiedas, ir dar daug tokių žiedų susilaukėm po savo langu.

Antrą išpūdį, ypatingai gilų, išsinešiau iš aklųjų stovyklos Foxlease'o parke.

Jau anksčiau buvome susipažinusios su aklųjų stovyklos rengėjom ir pažadėjusios atsilankyti. Progai esant nuėjome.

Palapinės kaip visuomet, tik dar tvarkingesnės. Nuo jų iki virtuvės ir pastogės, kurioje valgoma, veda virvė. Laikydamosios už jos, aklosios randą kelia, orientuojasi. Yra malonių, meiliais veidais, bet yra ir baisių, nelaimingų nelaimingiausių. Pažiūri ir sulaikai kvapą.

Viena girdėjo, kad atėjo lietuvaitės; ji prašo supažindinti, pakalbėti. Jai viskas rūpi: ir kalba ir papročiai ir uniforma. Minkštais pirštais ji braukia per mano pečius, krūtinę, juostą. Aš stoviu ramiai ir man gėda: aš bijau to stiklinio žvilgsnio ir svetimų rankų. Tada aklosios veidas nušvinta ir ji linksmai susunka: „Dabar aš viską žinau ir papasakosiu savo draugėms“.

Wight'o saloj.

Plentu, einančiu per Naująją mišką, žygiuoja du žmonės. Lietus varva jų veidais ir kojos šlapios iki kelių. Kaip varlės šokinėdamos stengiasi išvengti kas akimirksnį prazvimbinčių automobilių. Koks oras! Tvanku, kad nuolat tenka žiopčioti ir gaudyti orą; šlapia, kad nebėra kaip išsigelbėti. Miške dar blogiau; tiek jau su Anglija susipažinta: be aukštų

guminių kaliošų lietingomis dienomis nesitikėk nesusirgti slogomis.

Reikia skubėti, nes stotis dar toli, o laukti kito traukinio taip pat nesmažu.

Vienas po kito pravažiuoja gražūs automobiliai; pro langus žiūri ponai ir ponios, bet niekam neateina į galvą nuvežti du šlapiu sutvėrimu kelis kilometrus. Štai džentelmenai! Štai anglų mandagumas! Tokio ir kitur randama. Taip bardamosios didžioji ir mažoji Lietuva keliauja į Brakenhurst'o stotį, iš kur važiuos Wight'o salon.

Ž-ž-ž-s-s-s. Elegantiška tamsiai mėlyna mašina staiga sustoja. Pro duris išsikiša žila galva jaunu veidu ir klausia:

— Ar į stotį einate? Nuvešim.

Džentelmenai!

Greit į vidų, kol dar nesigaili. Vis greičiau nuvyksime. Džentelmenų esama net dviejų.

— Jūs skautės? Iš kitur? Šveicarės?

— Taip, skautės, bet iš Lietuvos.

— Ką veikiat?

— Lankom Foxlease'o kursus.

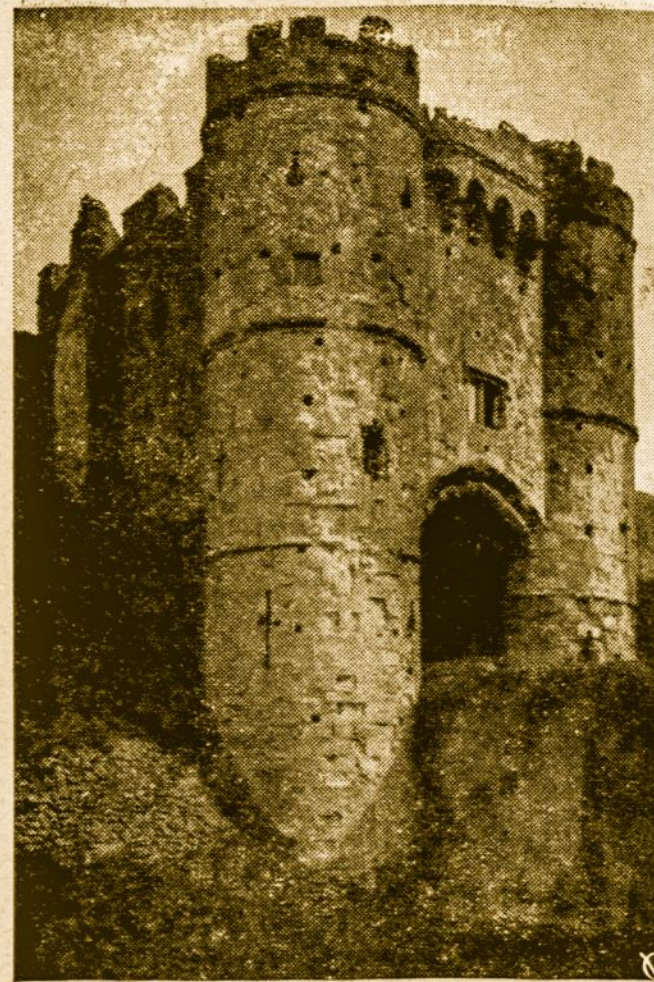
Gaila, stotis taip arti. Kodėl anksčiau negalėjo mus sutikti? Jau reikia lipti. Keli komplimentai ir vėl esame plebėjai, ir dar šlapią dieną.

Kelionė traukiniu trunka neilgai. Lymingtone sėdam į laivą. Jūra pilka kaip ir dangus. Pučia. Netoli kranto žvejų laivai ir jachtos. Koks keistas papuošimas ant stiebo! Tikrai nepaprasta. Pažiūrėkit. Jis juda; jis išskėčia sparnus, pakyla — Zisa miršta juokais, kai jos bendrakeleivės papuošimas nuskrenda paukščio žuvininko pavidale.

Saloje mus sutinka maloni ponja Hamilton ir nusiveda į Kunigaikščio viešbutį. Mes Wight'o salos skaučių viešnios. Ant laiptų senoviški kilimai, viskas namuose senoviška, jauku. Vienam kambariui — jo durys plačiai atdaros — plati lova su baldachimu. Jame — sako — kadaise miegojo princas ir suteikė viešbučiui istorišką vardą.

Mūsų apartamentas neistoriškas, bet švarus ir malonus. Pro langą matosi miestelio prieplauka ir jūra. Apačioj, po langais, darželis su fuksijų gyvatvore. Kambarinė gėlė čia išaugo į milžiniškus krūmus, nusėtus raudonais varpeliais. Mus neblogai priima!

Ponja Hamilton skuba namo, nes dukterė turinti svečių, o mes iškeliuam miestelio žiūrėti.

Ponja Kindersley nuvežė į Carisbrooke'o pilį, kurią čia matome.

Lietus praėjo. Smagu. Linksmai šnekučiuodamos — Zisa moka pasakoti ir didžioji Lietuva ją nuolat išprovokuoja — einame miestelio gatvėmis, surandam ramią vietelę prie jūros. Žvilgsnis nuklysta į tolį ir nors širdyje labai gera, kiekviena, tur būt, galvoja apie namus.

7 val. pietūs viešbučio restorane. Būk dvigubai palaiminta, miela uniforma! Ką darytume, jei tavęs neturėtume. Štai, už kito stalelio sėdi senos ponios juodom vakarinėm suknelėm, o kiek toliau iškilminga pora, taip pat vakariniiais rūbais, nes pietūs Anglijoje šventa apeiga.

Meniu mano žinių nepakanka; šiuo atveju Zisai nusileidžiu, nes ji nei sriubos iš jaučio uodegos (oxtail soup), nei kitų avantiuriškų valgių nebijo.

Vakare mus atlanko ponja Kindersley, Wight'o salos tuntininkė — tai viena iš šviesiausių atsiminimų, kuriuos parsivežėme iš savo kelionės. Plona, grakšti, mielu balsu ir veidu ponja Kindersley

Tippingas Wight'o salos vienkiemis. (Čia gyveno žinomas anglų poetas Tennysonas).

Toje pačioje saloje matėme senų anglišku kaimų, kurių vieną — Shanklin — čia matome.

tuoj užkariavo mūsų širdis, kuriose iki šios dienos turi saugią vietelę. Jeigu neklystu, ji buvo pirma, kuri padavė mums ranką. Šiaip, matyt, tokio pasisveikinimo vengiama.

Susitarėme kitą dieną eiti savo keliais, o paskui atlankyti ponią jos namuose. Galvodamos apie mūsų lady Kindersley — toks titulas jai geriausiai tiko — laimingos užmigome Kunigaikščio viešbuty.

Išaušo nauja diena, skaisti ir saulėta, „specialiai mums“, kad nebūtų sukliudyta autokaro kelionė aplink salą. Maršrutas Yarmouth — Newport — Ryde — Sandown — Shanklin — Ventnor — Blackgang — Freshwater — Yarmouth.

Be galo gerai nusiteikusias Zisa ir aš užimame savo vietas ir iškeliavome į vienos dienos pasaką.

Kas galėtų aprašyti senas, garbingas alėjas, saulėje svajojančias sodybas su dideliais geležiniais vartais, pro kuriuos matosi tvarkingas kelias, gėlėmis ir medžiais apsodintas ir vijokliais apaugę rūmai sodo gilumoj? Kas galėtų nupiešti rožių darželius ir šiaudais dengtas tylas kaimo trobas, ramiai džiūgančias puikias vasaros dienas? Tik tas, kas mėgsta keliauti ir žino dvasios pakilimą, kuomet akys mato ir sugeria visa tai, kas gražu, gali suprasti, ką pergyvenome Zisa ir aš.

Ryde ir Sandown'e išvažiavome į pajūrį. Švelniai mėlyna ir, kiek toliau, žalsva jūra liūliavo baltus burinius laivelius. Žmonių visur nemaža, bet ne jų mes norime: gamtos, daugiau gamtos vaizdų. Shanklin'e sustojome visai valandai ir pajutome, kad gera būtų susieškoti priešpiečius. Ir štai — „vėl specialiai mums“ — netoli nuo svarbiausios gatvės, yra kavinė darželyje. Kiekvienas stalelis stovi rožių apaugusioj altanoje ir liepos mėnesį — o tai buvo 8 liepos — jos gražiausiai žydi. Iš čia nusiuntėme savo linkėjimus namams.

Zisos iniciatyva aplankėme Shanklin'o tarpekį, kuris mumų padarė savotišką išpūdį. Tarp aukštų sienų rangosi siauras takelis šalia čiurlenančio upelio. Iš viršaus krenta gyvas šaltinis ir išnyksta kažkur žemai tarp didelių paparčių. Paparčiais ir krūmeliais apaugo tarpeklio sienos, pro kurias veržiasi šaltas šaltinių vanduo. Šviesa klaiki, lyg būtų anksti rytą, prieš saulėtekį. Net zylė baltai šokinėja. Vėsu. Tai garsus Shanklin'o tarpekis.

Vėl važiuojame per kaimus su bažnyčiomis, panašiomis į mažas pilis ir ties didžiausiais skardžiais medžių pavėsyje. Blackgang'e pusvalandis laiko.

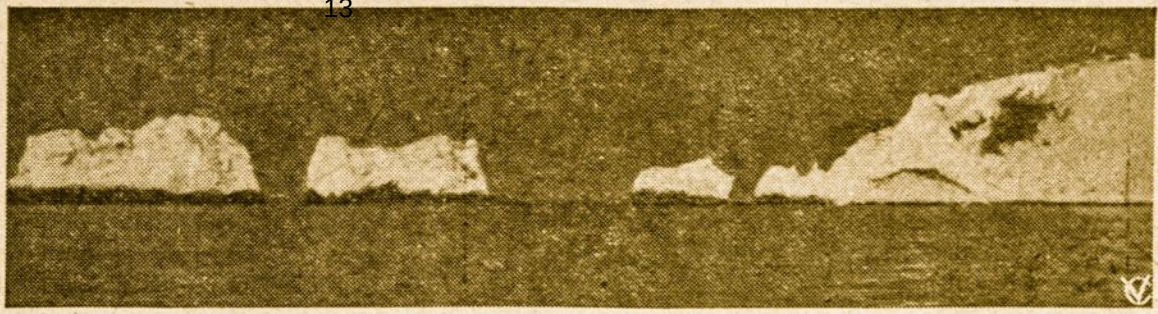
Visi traukia vienon pusėn: eisime ir mes pažiūrėti, kas ten yra.

Kaip sunku taupyti kelionėje. Visur galvojį, kad gražesnio suveniro niekur neberasi. Mielai savo pinigų išleistum visokiems menkiesiems, kuriuos parvežtum draugams ir sau.

— Geriau nevalgykim pietų ir nupirkim gražų daiktą.

— Turiu baisiai daug žmonių, kuriems būtinai reikia ką nors padovanoti.

— Ir aš šiandien prisiminiau vieną žmogų. Kad tik nepamirščiau!

Wight'o salos sargybiniai baltos uolos — The Needles — kyšo iš vandens.

— Užvalgysim vaisių ir bus gerai.

Taip ir panašiai kalbėjomės Blackgang'o parodoj, į kurią mus įviliojo žmonių būreliai. Tiek įdomių daiktų iš visų pusių, kad raibsta akyse. Nepirkim tuoj, pirma apžiūrėkim. Pagaliau Zisa perka varinį driežlą ir dar kažką, o aš varinę varlę, nors ir žinojau, kad mano motina tikrai pasibaisės tokiu skoniu. Ji kartais nesupranta, iš kur ji turi „tokią dukterį“.

Arklys į namus visuomet mieliau bėga: atrodė, kad ir mūsų autokaras turi panašią silpnę. Vakarui artėjant kelionė baigėsi ir nieko negalėjome padaryti. Gražiausia pasaka — ir ta turi baigtis, tik reikia mokėti surasti teisingą kelią į realybę, kad širdies neskaudėtų per daug.

Zisa ir aš, atsidūrusios prieš viešbučio duris, nutarėme nepasiduoti tuštumo jausmui krūtinėse. Savo pasakos nereikia drumsti apgailestavimais, bet jos skaistų atminimą branginti ir nešioti savyje: gal, kada nors, už ilgų metų, verčiant savo gyvenimo lapus, mūsų žvilgsnis sustos ties ta vieta ir pasakysime: — Vis dėlto buvo puiku gyventi.

Likusias dienos valandas paskyrėm išskylai į spalvotųjų smėlių įlanką, pavadintą Alum Bay. Miestelių languose ne kartą matėme įvairiausių suvenirų, padarytų iš įvairiaspalvių smėlio sluoksnelių. Jeigu nebūčiau mačiusi savo akimis, netikėčiau, kad jo esama žalio, mėlyno, rudo, ružavo, rausvo ir pilko bei kitų spalvų (už gamtą ir fiziką visuomet turėjau gerus pažymius, bet nieko gero neišmokau). Taigi, atlankius Alum Bay mano pasaulio pažinimas padarė žymią pažangą. Mūsų bendras žygis buvo dar atlygintas tuo, kad pamatėme kreidos uolas, the Needles, stovinčias jūroje ir šviečiančias nepaprastu baltumu. Jos yra lyg Wight'o salos sargybiniai.

Kitą rytą priešpiet ponija Kindersley nuvežė mus savo automobiliu į Cowes ir Carisbrooke'o pilį. Pasakykite Zisai vidurnaktį: „Kelk: galėsi pamatyti pilį“, ir ji iššoks iš savo šiltos lovos, kad nepraleistų geros progos. Ir aš nesu pilių priešininkė, toli gražu, bet laiptoti iš bokštų į bokštus, eiti siaurais tamsiais koridoriais, kur niekuomet nesi tikra, ar neatsivers bedugnė ir praris tave be jokio pasigailėjimo — visa tai man užima kvapą ir atima drąsą. Tiesa, kartais galvojau, kad ir mano, kaip didesnės iš

rudviejų, svoris kiek kaltas, bet tiek to.

Grįžusios iš Caxrisbrooke'o pilies — ponija Kindersley visą laiką pati sėdėjo prie vairo, — nes ir šiaip Anglijoje labai didelis moterų nuošimtis moka valdyti automobilį — patekome į puikius priešpiečius. Be mūsų buvo dar dvi viešnios ir jautėmės smagiai — net visiškai pamiršome, kad Anglijoje kitaip valgoma, kaip mes kad papratusios: kairioji ranka laikoma ant kelių ir tik retkarčiais, naudojant šakutę ir peilį, pakeliama. Foxlease į tai kreipė dėmesio ir rezultatas būdavo, kad nei lietuviškai, nei angliškai nemokėjome valgyti, o nuolat abu būdu užsimiršusios painiodavom.

Viskas ponų Kindersley namuose buvo erdviu, gražu ir dvelkė geru skoniu; ponas Kindersley buvo tarnavęs kolonijoje — jo sūnūs taip pat nuėjo jo pėdomis — ir apie tai liudijo įvairūs įdomūs daiktai, kuriais buvo papuoštos prieškambario sienos ir kiti kambariai. Aplink namą buvo gerai prižiūrimos aikštelės ir rožių kliombos, kuriomis anglai tikrai gali pasigirti.

Iš ponios Kindersley — jai palikome gintarinį žiedą servetėlėms, kaip mažą mūsų dėkingumo įrodymą — nuvažiuavome pas poniją Hamilton, kuri gyveno pačiame Yarmouth'e. Susipažinome su jos dukterimi ir keliais jos draugais ir apžiūrėjome namus. Viskas — pradedant salionu ir baigiant miegamaisiais — įrengta kaip laive: ant sienos irklai, storas lynas, laivų paveikslai; miegamieji siauri kaip kabinos, pro kurių langus matosi jūra. Tik vienas dalykas kitoks: namas nejudėjo, nebuvo pavojaus susirgti jūros liga, nors, kaip aš poniai prisipažinau, man jau truputi sukosi galva.

Arbatą (pas mus sakytume „esenciją“) gėrėme su pienu, kaip tikros anglės. Biskvitus valgėme nesivaržydamos, nes ir kitų jaunuolių apetitai buvo neblogi. Tik labai nustebome, kai po arbatos visi trys — ar keturi? — susėdo ant to paties valgomojo stalo ir žiūrėjo pro langą, atsukdami į mus savo jaunas nugaras. Zisa net atsiduso; aš, pripratusi prie visokio savo auklėtinių elgesio, patenkinčiau konstatavau, kad ir kitur sunku auklėti ir auklėtis.

Kitą dieną Zisa ir aš atsisveikinom su Wight'o sala bei maloniomis savo šeiminkėmis ir nutarėm, kad kiekvienas, keliaujas Anglijoje, turėtų pamatyti šį gražų kampelį. Ne be pagrindo jis vadinamas Sodų Sala. (B. d.).

Darbas yra kultūringo žmogaus džiaugsmas, o laukinio nelaimė.

Bloga nuotaika yra sielos liga, tai krūmas su erškėčiais.

Miliutė

Bet po keleto savačių ji atsisako ir nuo žaislų. Mat Miliutė gavo nugaros skausmą. Ji dar per maža. Ji privalo dar metus palaukti.

„Kas per gyvenimas gali būti, — galvojo visi, — esant tokiai silpnai, gležnai. Kokia ji nelaiminga!“

Bet Miliutės motina pastebėjo, kad kūdikis kankinasi, kai ji pradeda kalbėti apie jos paliktus žaislus.

— Bet nieko nepadarysi, nes Milė namuose turi tiek daug darbo. Ar ne tiesa,

Miliute?

— Taip, — taria kūdikis ir paima motiną už rankos ir tempia namo, kad galėtų išpildyti visus pamirštus darbus, kurie jos laukia. Motina pasuka kartu, apsižvalgo ir meta į ją žvilgsnį, kuriame tikrai nebuvo nė trupučio skausmo, o nuostabus pasididžiavimas.

Tai žvilgsnis, kuris verčia pagyvoti. Milės tėvas dirba pas vieną stalių, Milės motina yra vargšė būtybė, vieno kalniečio dukterė. Kai jie apsivedė, ji buvo jauna, šauni, skambabalsė, ir, gal būt, truputį duža, paprasta, taip, tikriausiai, kaip visos kitos. Bet dabar ji žymiai pasikeitus, jos balsas pasidarė minkštas, o bruozai kasmet darosi moteriškesni. Gal tai Milės įtakoje.

Miliutės tėvai turi pasistatę kelių minučių kelio atstume, už miesto, namelius, kurių apylinkės — laisvi, platūs laukai. Jūs neišsivaizduojat, kas tai per vieta.

Miestas, kur jie gyvena, tai kalnų pramonės miestas. Prieš vartus stovi nuo senų laikų daugybė pajuodusių trobelių, pastatytų rūdosi apdirbimui. Dabar jie jau apleisti, bet gamta lig šiol negali jais atsikratyti. Jie atrodo, lyg mirę ir niekad jie jau negalės atsikelti iš numirusių.

Milės tėvas turi prieš savo trobelę keletą kvadratinių metrų žemės, aptvertos vieline tvora. Gal todėl jis aptvėrė ją, kad numatė čia užsivesti sodelį. Bet kur tik pažvelgsi, visur riogso be galo dideli, pilki uolų gabalai, kurių tarpuose mėtosi mažos, aštrios atlaužos. Čia atrodo visai taip, kaip viso miesto apylinkėse — niekur nesimato nė trupučio žemės, niekur neauga net krūmokšniai.

Dabar jūs turite išsivaizduoti, kad yra graži saulėta diena. Ten, toje akmenuotoje atkalnėje. Baisiai karšta, o aplinkui jokio pavėsio. Maži, įkaitę akmenukai skaisčiai spindi saulės spinduliuose. Apie vidudienį žemė tiek pat pradeda kaitinti, kaip saulė danguje. Dažnai net nuostabu, kad kai kas tokią gražią, saulėtą dieną gali ten prabūti ir iškęsti. Tiršti dulkių debesys iš artimos gatvės be paliovos sukiojasi ore, ir vėjo atnešami sunkūs, juodi, troškinanti dūmai iš lokomotyvų, kurie kaukdami sunkiai po du ar tris atsirita, vilkdami prieš kalnioką sunkenybes.

Kai iš šiaurės pučia vėjas, iš popierio fabriko atneša pragarišką orą, pučia iš

Kiekvienas, kas tik pamatydavo ją gatvėje, negalėdavo nepagalvoti: „Kokia ji nelaiminga! Vargšė, kuprota mergaitė, kokio ji nelaiminga!“

Ji neturi daugiau septynerių metų ir jau turi pailgą veidą ir ilgas, laibas rankutes. Kai ji nori išeiti gatvėn, motina apvelka ilgu apsiaustėliu, su didele apikakle, kuri didelėmis garankštimis nudrimba ant nugaros. Ji domisi žaisleliais ir lėlėmis, ji vargsta norėdama ją prakalbinti, kaip kiekvieną paprastą kūdikį. Nesąmoningai ji greit ir staigiai ieško būdo išsikalbėti ir pakelia balsą, kad galėtų suvaldyti savo liūdną, besiskundžiantį verkšlenimą, į kurį ji nejučiomis, nepasisekus, nuslysta.

Ji yra mažutė ir gležna, niekas netikėtų, kad ji gali turėti daugiau penkerių metų. Ji paliko ligi šiol permaža, kad galėtų eiti mokyklon, bet dabar rudenop ji tai turės padaryti.

— Ak, Miliute, kaip tau bus linksma eiti mokyklon ir turėti draugų, su kuriais tu galėsi žaisti. Tai yra šis tas geriau, negu visuomet tupėti pas motiną.

Ji, pilna gražių vilčių, pakelia savo smulkų, skaidrų veidelį ir juokiasi. Bet tikriausiai visi žodžiai apie mokyklą, drauges ir žaislus jai neturi reikšmės. Ši mažutė, gležna būtybė pačios prigimties yra verčiama gyventi visai kitoki gyvenimą, negu šiaip vaikai.

Ir iš tiesų. Vos tik ji pradėjo lankyti mokyklą, turėjo ją palikti. Jos motina nejučiom bijojo, kad Miliutė to nepakels. Ji grįžo taip pavargus, kad visą popietį turėjo išgulėti lovoje. Jai dabar buvo patauta pasilikti pas motiną, kaip anksčiau siūlė ją apleisti.

— Taip, dabar tu pas motiną mokysies skaityti, Mile, ir tu išitaisysi gaiduką, kuris tau pagiedotų, mokantis naują raidę.

— Ne, Milė su skaitymu dar tegul palaukia, — sako jos motina, — tegul ji pasimokys žaisti.

— Milė privalo žaisti?

Taip. Miliutė žaidžia noromis. Ji dabar eina pas vieną mokytoją, kuri jai padeda. Miliutei tai nesunku. Sėdėti vienai su savo mokytoja kambary ir žaisti. Bet mokykloje — ak, koks ten triukšmas!

Motina vėl nutaria, kad Milė turi turėti reikalų ne vien tik namuose. Ji privalo su knygų farbele kur nors eiti, kad jaustųsi esanti tokia pat, kaip kiti vaikai.

vakarų — atpučia bjaurų kvapą iš žemai, prie ežero, esančių didelių, senų namų, kur smilkinama siera. Čia pagaliau matoma daugybės žmonių, kurie netoliese gyvena, eisena, eisena žmonių, nuvargusių ir paniūrusių nuo sunkaus darbo ir belaukiančių, kada pagaliau bus galas tai dienai. Jie yra stiprūs ir sveiki, bet nė vienas iš jų nepagalvoja, kad tai laimė. Ir ko jie norėtų? Jie dirba tą patį darbą, kurį prieš juos dirbo kiti, ir tai — tuo pačiu būdu. Nė vienas iš jų nesigriebia ko nors naujo, niekas neieško geresnių kelių, kuris tik jam vienam priklaustų. Nė vienas neturi užsiėmimo, kuris jam leistų pašėlusią kaitrą ir troškulį ir nuovargį pamiršti.

Vaikai sveiki, stiprūs vaikai spiečiasi į būrį ir laksto geležinkelio pereinamame punkte. Jie užšoka ant bėgių ir vėl nušoka, išliaužia į plyšį tarp lentų ir vėl išlenda. Šie laisvi, nerūpestingi vaikai, atrodo, kad taip pat nieko negalėtų susirasti, kas jiems suteiktų naujo džiaugsmo. Jie negali nieko geresnio susirasti, kaip šen ir ten šokinėti per geležinkelio bėgius ir landžioti tarp lentų pro plyšį. Net juos juokiantis labai retai pasitaiko girdėti. Bet jie greit susipeša. Tada jie garsiai šūkauja, ir bematant puola ant vieni kitų atsikeršyti.

Tuo tarpu mažoji, kuprota mergytė sėdi savo sodelyje, kur riogso vien tik plikos uolos ir margaspalvės jų nuotrupos. Ji yra vieniša, nes jos motina bijo saulės ir mėgsta geriau pabuvoti kambarėly, kai jos mažutė mergaitė puikiausiai jaučiasi pačioje saulės atkaitoje. Jai niekad nėra per daug šilta.

Bet kai kada ji pašoka ir atleikia pas motiną:

— Aš, mamute, taip smagiai šnekėjau. Ar nenorėtum išeiti ir pasižiūrėti?

Pašnekesio antrininkas tai žiogelis, kuris buvo toks neatsargus, kad nulūžo vieną savo ilgąją koją. Bet jis buvo laimingas, kad pakliuvo į Milės sodelį, kurio šiaip žiogai paprastai nemėgdavo. Štai mažoji kuprota mergytė paima savo ilgais laibais pirštais nelaimingąjį vabalą ir pradeda ieškoti žaizdos. Tada ji griebiasi skubiai, vikriai suskaldytų degtųjų pagalba tvarstyti koją. Tikriausiai žiogelis greit bus sveikas! Po to jis atsargiai padeda jį ant nugaros, kad jis nemėgintų pasinaudoti savo sužalotąja koja ir neatvyturiuotų tvarsčių. Ji iškia jį į mažą narvelį, padarytą iš senų kortų ir taip šis pasiliko saugus Milės ligoninėje.

Šiaurės kampo didžiuliame uolos plyšyje, kuris buvo praplyšęs lig pat žemės ir sudaręs lyg mažą grotų patalpą, stovėjo keleta mažųjų narvelių, padarytų iš šiaudų, kartono, iš medžio šipuliukų arba vielos. Jie buvo sudėti po uola esančiame plyšyje, dviejose eilėse, lyg loveles ligoninėje.

Tai čia Milė atgabeno žiogelį. Nors grotų patalpos nėra erdvesnės, kaip ligoninėje, bet vistiek nesuskaitomai daugybei nelaimingųjų atnešė laimę ir sveikatos. Ir dabar ji pilna mažųjų, ieškančių sveikatos, pacientų. Taip čia mažoji kuprota mergytė, per daug silpna eiti mokyklon, atrado savo darbą. Kai su žiogeliu apsidirbo, Milė paima narvelį po

narvelio, kad įnamiams įrodytų savo paslaugumą.

Ten ji turi baltą, gražų karvelį, kurio galva ir nugara sunkiai sužeista. Vargšas paukštis buvo pakliuvęs į žvėries nagus, bet paskutiniu momentu buvo išgelbėtas ir atgabentas pas Milę. O mažoji mergytė iš prigimties turėjo kažkokių gabumų apsieiti su žaizdomis. Karvelis tai gerai supranta, prisiglaudžia prie jos ir prispaudžia prie jos veido savo galvutę, kai ši išima jį iš narvelio.

Ten yra ir žvirblis, kurio palūžę sparneliai, bet jie buvo vėl sutvarkyti ir pridrūtyti prie kūnelio. Jis bus greit sveikas. Dabar jau puikiausioj nuotaikoj šokinėja narvelyje tai šen, tai ten, o Milė iš jo juokiasi, kai jis, mėgindamas savo sugijusius sparnelius, apsiverčia, atsikelia ir vėl mojuoja jais, norėdamas išlaikyti pusiausvyrą.

Šalia žvirblio tupi mažutė mažutė pelytė, tupi visiškai rami, tik aukštyn dažnai kilojo savo kojų. Šis vaizdas Milę liūdnam nuteikia, nes jos niekaip negali pagydyti. Spąstų smūgis jai sutriuškino kojų, todėl dabar, nors ir labai norėtų ją pagydyti, vargšė peliukė turės visą savo gyvenimą šlubuoti arba bėgioti trimis kojomis.

Ji turi ir du kačiukus, tokius mažus mažutėlius. Jie dar neturi akių ir savo silpnomis kojųtėmis negali vaikščioti, o tik šliaužti. Jie sveiki, bet jų motina paliko juos ir jie buvo atnešti Milei. Nes aplinkiniams jau buvo žinoma, kad visi, kas tik silpnas ir bejėgis, gali rasti prieglaudą ir pagalbą pas mažąją kuprotą mergytę.

Toliau, ligoninės vidury, iš šiaudų ir vielos padarytame narvelyje tupėjo kanarėlė. Ji pasišiaušus, jos plunksnos nebe geltonos, o nublukusios. Jau iš pirmo pažiūrėjimo matyt, kad ji nesveika. Nenori ji nei giedoti, nei lesti. Ji priklauso vienai pieno pardavėjai ir turėjo per visą žiemą mažame, tamsiame kambarėly giedoti, nematydama nei šviesos, nei tyro oro. Ir nors atėjo vasara, ji paliko visą laiką nebylė ir nelinksma, nejudanti iš vienos vietos. O paukštelis buvo senosios moteriškos didžiausias turtas ir kai ji perdavė jį Milei, tėvai stebėjosi, kad jų kūdikis įgijo tokį didelį pasitikėjimą.

Bet ir čia Miliutė nieko negalėjo padaryti, kaip sėdėti šalia paukštelio ir žiūrėti į jo juodas, liūdnam akis. Juodvi, ligonė ir slaugytoja, tupėdavo tylios, nejudrios. Kai mergytė paklausia, kaip paukšteliai einasi, tas teatsako skurdžiu savo cirpsėjimu.

Pašaukia motina. Milė supranta, kad ji turi kažkokią gerą žinią. Gerų vilčių pilna nulekia ji vidun, o jos mažos, rudos akutės spindėte spindė. Viduje randa bestovinėčią vieną kaimynę ir laikančią ran-

kose viščiuką, kuris buvo nulūžęs koją. Jis mažas, apžėlęs gelsvais pūkeliais, vos antros dienos sulaukęs, dar negali vaikščioti. Moteriškė negalėjo, priguliusio ant žemės, jo pagydyti ir būtų jau užmušusi, jei nebūtų girdėjusi apie Milę.

Mažoji mergytė juokiasi. Tai paprasčiausias dalykas pasaulyje. Ji paima mažąjį viščiuką į savo nagingas rankas ir tuoj keliais šipuliukais sutvarsto skaudamą kojelę. Motina ir kaimynė stovi šalia ir stebisi, kaip greit tie silpni pirščukai su menkutėmis priemonėmis apsidirba. Ir ši pirmą kartą užmiršta savo kaimynės mergytės silpnumą ir luošumą, o pamato jos sugebėjimus.

Bet Milė išsiskubina lauk pas savo kanarėlę ir atsisėda vėl prie jos, kad galėtų stebėti ją. Po valandėlės linksma atbėga pas savo motiną ir papasakoja, kad paukštelis truputį pagiedojęs ir užlėkė ant kitos kartelės. Gal būt ji jau pasveiko!

— Tu tiki, mamute, kad ji jau pasveiks? — paklausė ji.

— Ką tu su juo padarei? — taip pat rimtai paklausė jos motina. Miliutė papasakoja apie visus rūpesčius, gydant kanarėlę.

— Ar tu, mamute, netiki, kad tai buvo geros priemonės? — paklausė ji.

Ir vėl išėjo Miliutė lauk, o motina paliko sėdėti viduje. Ji negalėjo suprast gerumo Dievo, kuris jai davė tokį kūdikį. Kūdikį išblyškusi, bet geros sielos. Apie tai ji neturi jokio supratimo. Toks kūdikis — tai stebuklas Jo dovanų tarpe.

Motinos mintys sukosi apie Milės darbus lauke, jos „ligoninėje“. Bet ji negalvojo apie vargšus pacientus, o apie pačią Miliutę. Ji galvoja, ar už tiek jai suteikto gero ji pajėgs atsilyginti. Pagaliau ji pradeda svajoti apie dieną, kada gerasis Dievas pagydys jos Milę. Ji jautė, kad dukrelė, nusipelniusi tokia daugybe gerų darbų, vieną dieną turės būti atlyginta. Ji to tikrai nežinojo, bet svajėjo. O, kaip šis sapnas švelnumu ir ramybe nuteikė visą jos būtybę.

Kai pietums grįžta namo tėvas — jis turi labai mažą laiką, nes nuo darbo vietos kelias tolimas — nusiskubina pas Milę pasiteirauti, kaip laikosi jos pacientai. Ji jam parodo juos vieną po kito. Jis atsargiai ima juos savo grubiomis rankomis, ir, atrodo, jie visi supranta, kad jis yra geras jų draugas. Ir stebisi pats, kaip tai atsitiko, kad jis pradeda šiuos mažus gyvulėlius mylėti. Šiandien prie darbo jis kartą ir kitą pasijuto begalvojas, kaip dabar einasi Miliutės kanarėlei.

O kad Milė žinotų, koki svarbų vaidmenį vaidina jos ligoninė! Tuo tarpu, kai motinai tas dalykas sukelia svajonių ir sapnų, kurie saldina jos dienas, tėvo

Jau lapą gelsvą skina.

Paliko skautai žalią girią,
Užgeso laužų liepsnos,
Ir dainos skambančios nutilo,
Miškų aidai neatsilieps jom.

Paliko ežerą saulėtą
Ir jo krantus žaliuosius,
Išėjo, džiūgesio nebegirdėti —
Giria liūdnai sau ošia.

Norėtusi, kad vasara sugrįžtų,
Kad vėl pradėtų sutartinę,
Bet... žiūri jau ruduo į mišką,
Jau lapą gelsvą skina...

Al. Radavičius.

širdyje tai sužadina pasitenkinimą darbui, ir norą kažko ieškoti. Jo smegenys dirba, kad surastų priemonių pagelbėti savo Milei. Jis dabar nebe dykaduonis, nebe pasyvus. Kartą, eidamas namo, pamato pelių spąstus, kuriuos kažkas buvo numetęs gatvėn. Jis greit juos paima ir galvoja, ar nepraverstų jos Milei. Gal būt jos tikrą „ligoninėje“.

Milė paima pelių spąstus į savo rankas, išeina ir pasideda juos į savo sandėliuką, kurį ji turėjo po akmeniu pasidariusi. Metus žvilgsnį į tą jos sandėliuką darosi net gaudu: maži, gatvėje surankioti šiaudų pluošteliai, iš kurių ji daro įnamiams guolį, maži medžiagų lopeliai, kurie reikalingi tvarsčiams, akmenukų gabaliukai, ant kurių ji turi surinkus truputį vazelino ir plasterio. Turi ir dezinfekcijai vaistų savo paukšteliams ar pelėms.

Kai jie visi trys—tėvas, motina ir ji—sėdasi pietums prie stalo, Milė vos vieną kąsnelį tegali nuryti. Ji galvoja apie kanarėlę, jos siela paliko pas sergančiąją. Gal būt, ji ten palikta jau miršta.

Kaip būtų baisu, jei ji dabar mirtų. Ir kaip galėtų gyventi senoji pieno pardavėja be savo mažojo paukštelio.

Milės tėvas kalbina ją. Jis pasižada jai parnešti ko nors šviežio paukšteliams ir vakare jis grįšias anksčiau, kad galėtų jai padėti iš tų spąstų daryti tikrą narvelį. O motina ragina ją valgyti.

Bet tuo pat akimirksniu, kai Milė į rankas paima šakutę ir peilį, lauke ji išgirsta aiškia, gražią paukštelio giesmę, tęsiantį, malonų giedojimą. Tai kanarėlė. Miliutė greit pašoka, bet greitai vėl atsisėda.

— Ji dabar pasveiks? Ar tu, mamute, netiki, kad ji dabar pasveiks? — sušuko džiūgaudama ji. Bet įtempta būklė, kurią dabar pergyvena mažoji, gležna būtybė, jai nebepakeliamą. Ją sušvelnina prasi-veržusios ašaros.

— Dėl Dievo meilės, kas tau yra?

— Aš esu tokia laiminga!

— Gerai, tai nueik į sodelį pas paukštelį ir pažiūrėk, ar jis jau visai sveikas.

Kai ji išeina, tėvai pasižiūri į vienas kitą ir šypsosi, pajutę didelę vidujinę laimę. Tėvas, pilnas dėkingumo jausmo, taria:

— Laimingesnio kūdikio nėra visame mieste!

Vertė Vyt. Didžbalis.

Kas parašė dramą MEILĖ IR PAVYDAS?

Sk. Aido redakcijoje yra 3 veiksmy 1 paveikslo dramos MEILĖ IR PAVYDAS mašinėle rašytas rankraštis. Vietoje autoriaus yra ranka parašytas vardas ir pavardė — Stasys Žematis.

Kadangi veikaliukas tikrų skautų vaidinimams, redakcija galvoja jį multifikuoti. Tačiau prieš tai ji norėtų pasitarti su autorium.

Todėl redakcija maloniai prašo arba patį gerb. autorių atsiliepti, ar žinančiuosius pranešti, kas yra autorius ir koks jo adresas.

Redakcija.

MŪSŲ ŠEIMOS NAUJIENOS

XL1 MŪSŲ SKAUTYBEI 18 METŲ.

1918 m. lapkr. m. 1 d. Vilniuje įsikūrė pirmasis lietuvių skautų būrelis. Taigi š. m. XL1. mūsų skautybei sukaika 18 metų, o 1938 m. sukaks 20 metų; anoms sukaktims minėti rengiama didelė tautinė stovykla.

SKAUTISKOS SPAUDOS TALKA.

Lapkričio mėn. pradedamas Skautų Aido ir Skautybės prenumeratorių 1937 metams rinkimo vaju. Skautų Aidą 1937 m. turi užsisakyti visi skautai-ės ir vadai; šie taip pat turi užsisakyti ir Skautybę.

SKAUTŲ KALENDORIUS 1937 M.
Klėsinis skautų kalendaris išeis ir 1937 metams.

Jo medžiaga yra jau paruošta ir tuoj bus spausdinamas.

PRIEMOJI TAUTINĖS STOVYKLOS KOMISIJA.

Brolijos vadai sudarė laikina 1938 metais rengiamos tautinės stovyklos komisiją: pirm. — vyr. sktn. A. Saulaitis, nariai — vyr. sktn. K. Palčiauskas, sktn. K. Laučius, sktn. J. Mašiotas, sktn. P. Karalius ir P. Preisas. Ši komisija ruošia t. stovyklos programos, organizacijos ir pasiruošimo projektus.

Komisijos projektai bus svarstomi brolijos vadijoje ir vėliau tarybos pirmioje.

SKAUTŲ AIDAS 1937 M. DVISAVAITINIS?

Tarybos pirmia svarsto klausimą, ar 1937 m. būtų galima Skautų Aidą leisti kas dvi savaiti. Redakcija ir administracija ruošia projektus, samatas ir kit.

TUNTINGŲ PASTARIMAS KAUNE.
Vyriausioji skautų seserijos vadija, norėdama susipažinti su visomis tuningkėmis ir vietininkėmis, pasidalyti mintimis, aptarti 1938 metų skautų tautinės stovyklos reikalus ir daug kitų aktualių seserijos klausimų, kviečia visas tuningkines ir vietininkes būtina dalyvauti tuninginių pasitarime, kuris įvyks lapkr. m. 14 ir 15 d. d. Kaune.

SKAUTŲ KALBŲ RĖMOVĖ KAUNE.
Kaune yra skautininkų ramovė, specialiai skautininkų draugija. Šiuo metu ši ramovė svarsto savo persitvarkymo klausimą ir nori būti žymiai aktyvesnė.

SKAUTININKŲ KLUBO SUEIGA.

Lapkr. m. 1 d. 11 val. L. S. S. bute (Nepriklausomybės a. 4) įvyks Skautininkų klubo sueiga. Darbotvarkė: 1. Išpuikčiai iš konferencijos Sveicarijoje (sktn. S. Steponaitienė); 2. darbo plano nustatymas; 3. valdybos narių pirrinkimas; 4. einamieji reikalai — a) sktn-kių klubo statuto keitimas, b) sktn-kių klubų steigimas provincijoje ir kit.

SKTN. LABANAUSKAS LANKO JŪRŲ SKAUTŲ VIENETUS.

Brolijos vadijos jūrų skautų skyriaus vedėjas k. laiv. lt. sktn. Labanauskas, savo atostogų metu, nuo š. m. spalio m. 15 d. pradėjo lankyti jūrų skautų vietus.

Kai kurių tuntu jūrų skautai nėra atlikę visų vienetų registracijos formalumų. Jūrų skautų skyrius prašo šią pareigą kuo skubusiai atlikti.

VYR. SKTN. D. KESUNAITĖ LANKO PROVINCIJĄ.

Vyriausioji seserijos vadija, vykdydama didelį seserijos organizavimo darbą, labai rūpinasi kuo geriausiai tvarkyti provincijos vienetų reikalus. Be pačių centro vadovių, provinciją sistemingai lanko ir vyr. sktn. gyd. D. Kesunaitė, kuri vietose konferuoja su vadovėmis.

DID. VILNIAUS PASAI.

Didžiuosius Vilniaus pasus jau išgijo: 1) L. S. S. skautų brolijos vyr. vadija — 1936.X.2. Nr. 411, 2) Kauno Pilies tunto VI Dariaus-Girėno dr-vė — 1936.X.3. Nr. 430 ir 3) Utenos tuntas — 1936.X.12. Nr. 182.

KAIP SU RADIO?

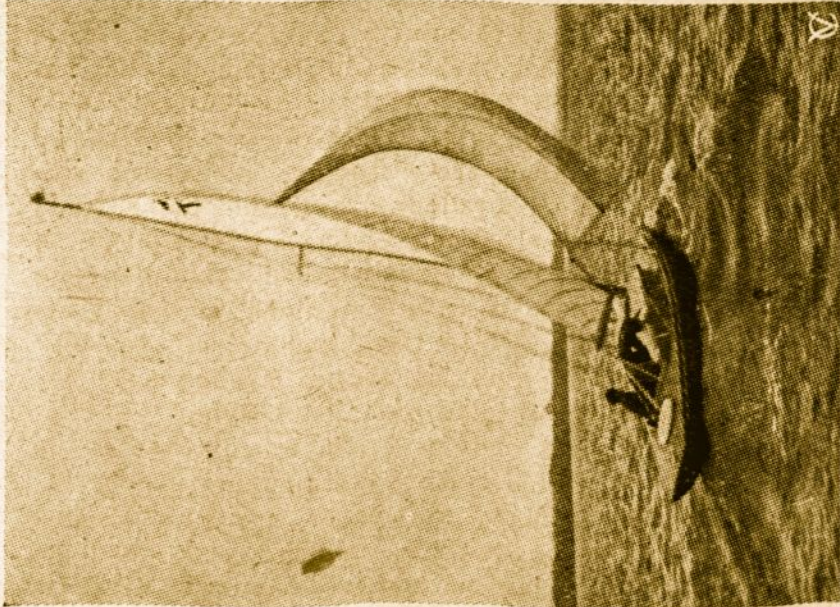
Brolijos propagandos skyriaus š. m. VIII.28 d. aplinkraščiu Nr. 176 buvo raginami visi skautai prisidėti prie mūsų radio sueigų tobulinimo, prisijunčiant radio būreliui aktualių žinių iš vietinio skautų gyvenimo, laisvosios kūrybos, vaidybų skiriamų dalykelių ir kt.

Daugelis skautų jau atsiliepė; o ar Tu, sese, broli, tą atlikai? Jei ne — radio būrelis laukia ir Tavo rašinėlių, taigi imk ir rašyk!

Mes visi turime stengtis, kad mūsų radio sueigėlis būtų įdomios ir visų mylimos.

NAUJI JŪRŲ SKAUTŲ LAIMĖJIMAI BURIAVIME.

Š. m. spalio m. 4 d. buvo uždarytas Klaipėdoje šių metų buriavimo sezonas ir nuleistas Buriavimo Sąjungos vimpilas. Ta proga buvo suruoštos trečios šiais metais tarpklubinės buriavimo rungtynės — regata. Dalyvavo Kl. Jachtklubo, jūrų skautų, Buriavimo mokyklos, Santaros, Dr. Didžio ir kelios kitos prievos jachtos. Iš viso 10.

Startas įvyko 9 val. ryto; tikslas — Juodkrantė. Pūtė stiprus 5 laipsnių šiaurės vakarų vėjas. Kelio ilgis 12 su virš jūrmelių — apie 24 km. Startavo dviejų klasių jachtos — hajai (rykliai), kurių tarpe Dr. Didžys, Barzdaitis, Andžejauskas ir „Budys I“ su vyr. valt. K. Pauža. Išlyginamojoje klasėje, pagal įvairių burių kvadraturą, startavo „Žalių Karalienė“, „Vytis“, „Tegu“ ir kitos.

Pirmuoju Juodkrantę iš ryklių klasės pasiekė (visų nusišėbėjimui!) vėl „Budys I“, sunkiai ir ilgai kovojęs su „Argus“. Jam tuo būdu atiteko p. Klaipėdos Krašto Gubernatoriaus dovana — kristalinė vaza ir Klaipėdos Uosto Direktoriaus pereinamoji dovana — sidabro taurė. Trečias laimėjęs šią vasarą ypatingai nužiūgino jūrų skautų rėmėjus. Kl. Kr. Gubernatoriaus dovana su linkėjimais itelkė Gubernatoriaus reikalų vedėjas buvęs Klaipėdos tuninginkas sktn. kpt. Kukutis. Išlyginamojoje klasėje pirmą vietą laimėjo nors ir antruoju skautų vadovaujamas.

Grįžtant Klaipėdon buvo nutarta rungtyniuoti taip pat. Kelyje visoms jachtoms teko kovoti net su 7—8 laipsnių stiprumo vėju. Čia vėl „Budys I“ išlaikė savo garbę, pasiekęs Klaipėdą beveik 5 minutėm anksčiau už kitus.

Linkime Klaipėdos jūrų skautams ir toliau garbingai nešioti „Budžio“ vimpilą maršė ir Baltijoje. Budėkiti! Žvd.

PROF. S. KOLUPAILA IŠ AMERIKOS GRIZO.

Spaliu m. iš Jungt. Amerikos Valst. sugrįžo prof. S. Kolupaila; i tą šalį, kurioje yra lietuvių tautos apie 1/3, jis buvo nuvykęs mokslo reikalais, bet, turėdamas laiko, gyvai domėjosi Amerikos lietuvių ir ypatingai lietuvių jaunimo gyvenimu. Profesoriaus aplankė lietuvių skautus Baltimorėje ir parsivežė gražiausių išpučių. Redakcija prašė profesorių nors dalį savo išpučių, gautų Amerikoje, parašyti Skautų Aidui.

SALOS.

X.10 įvyko š. m. m. pirmoji Birutės ir Šarūno d-vių sueiga. I sueigą atsilankė mūsų mylimas globėjas p. Gedminas ir daug svečių bei viešnių. Sueiga pradėta Tautos himnu. Globėjas pasakė gražią kalbą. Referatus skaitė J. Kavaliauskas ir V. Trumpaitė. A. Liaudanskas pravedė pašnekesį. Perskaitytas šarūniškiams būrelio draugininko Vyt. Žalnieriaus laiškas. Linkmoji dalis taip pat puikiai išėjo. Taigi svečius sueiga gerai nutelkė.

Siemet šarūniškių draugovėje daug pasikeitimų. Draugininku paskirtas J. Kavaliauskas, adjutantu A. Liaudanskas.

Adulatis.

PATAISOMOS KLAIDOS.

Sk. Aido 9 nr. korespondencijoje apie didžiąją Rokiskio tuntu stovyklą Obeliuose įsiterpė pavardė parašyta „Meskys“; gi korespondencijos gale yra toks sakinyas: „Ūkio dalį tvarkė prietvė stovyklų ūkvedis ir v. skilt. Z. Štangenbergas“, o turėjo būti parašyta: „Ūkio dalį tvarkė prietvė stovyklų ūkvedis v. skilt. Z. Stangenbergas“.

NAUJI TELEFONŲ NUMERIAI.

Nuo spalio mėn. 25 d. Kaune įvedus automatinę telefonų stotį, pakeičiami telefonų numeriai.

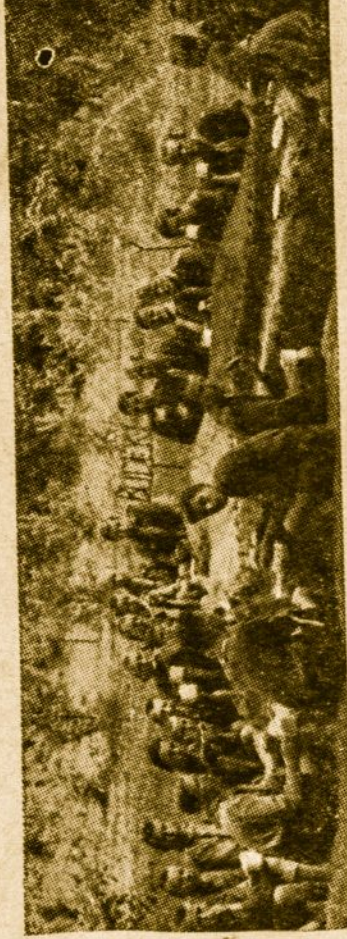
Mūsų sąjungos centro ir jo svarbiausių vadovų telefonų numeriai yra tokie:

Sąjungos taryba, Brolijos vadija, Skautų Aidas ir tiekinimo skyrius	2-65-34
Seserijos vadija	2-46-38
Tarybos pirmininkas dr. J. Alekna (butas)	2-08-16
Tarybos vice pirmininkas dr. D. Zaučius (butas)	2-57-58
Brolijos vadas pulk. J. Šarauskas (butas) 2-52-32 ir (ist.)	2-39-37
Seserijos vadė gyd. K. Žilinskienė (butas)	2-19-42
Garbės gynėjas pulk. M. Kalmantas (butas)	2-54-41
Tarybos pirmijos narys dr. A. Juška (bt.) 2-52-17 ir (ist.)	2-22-06
Tarybos pirmijos narys vyr. sktn. S. Ciurlionienė (butas)	2-19-14
Tarybos sekretorius vyr. sktn. A. Saulaitis (istaiga)	2-18-00
Sktn. V. Arminaitė (butas)	4-17-31
Aušros bern. gimn. mokykl. kambarys	2-67-56
Aušros merg. gimn. mokykl. kambarys	2-02-00
Tar. nar. dir. V. Augustauskas (butas)	2-46-13
Sktn. M. Avietnaitė (istaiga)	2-01-11 — prašyti 43
Sktn. K. Avižonis (butas)	2-18-15
Sktn. V. Barmienė (butas)	2-27-61
Sktn. M. Barniškaitė (butas)	2-06-51
Vyr. sktn. E. Barščiauskaitė (istaiga) 2-01-11 — prašyti 44	
Kauno rajono vadas pulk. P. Budrevičius (butas)	2-20-57
Sktn. V. Civiškas (butas)	2-52-63
Sktn. V. Čepas (butas)	2-44-00
Sktn. K. Dineika (istaiga)	2-13-65
Tunt. dir. J. Eidukas (butas)	4-15-57
Sktn. A. Gabrienė (istaiga)	2-26-62
Br. vad. bendr. K. Jurašinas (butas)	4-17-34
Br. vad. bendr. Vikt. Kamantauskas (butas)	2-64-58
Psktn. Pr. Karalius (istaiga)	2-35-09
Tar. nar. prof. St. Kolupaila (butas)	2-15-49
Tar. nar. prof. Ig. Končius (butas)	2-40-57
Kūno kultūros rūmai	2-13-65
Sktn. K. Laucius (istaiga)	2-69-29
Psktn. K. Marijošienė-Steponaitytė (butas)	2-33-12
Tar. nar. adv. A. Merkys (butas)	2-02-28
Psktn. M. Milvidaitė (butas)	2-53-60
Vyr. sktn. K. Palčiauskas (istaiga)	2-70-65
Br. ūkio skyr. ved. V. Preisas (istaiga)	2-03-28
Sktn. E. Rudienė (butas)	2-43-31 — prašyti 133
Tunt. mok. P. Spudienė (butas)	2-24-50
Sktn. S. Steponaitienė (butas)	2-39-59
Tar. nar. inž. K. Sakenis (butas)	2-02-56
Psktn. E. Ševelinskaitė (butas)	2-55-12
Sktn. Ig. Tomasevičius (butas)	2-51-11
Tunt. M. Tomšienė (bt.) 2-13-25	2-51-11
Tar. nar. A. Vokietaitis (butas)	2-55-18
Psktn. V. Zygas (istaiga)	2-67-03

MALONŲ SPAUDOS TALKININKAI

Spaudos administracija prašo visus Skautų Aido prenumeratorių ir spaudos platintojus, kurie dar nėra galutinai atsisakę, kuo greičiausiai atsiskaityti.

RASEINIAI

Raseiniečiai, sefosios Žemaičių sostinės palikuonys, irgi rodo savo prosenių polinkius: jie nemėgsta skelbtis ir yra nerangūs. Juk ir šių metų stovykla, taip gražiai pasisekusi, dar tik dabar teprašoma. Ji buvo suruošta gražiai. Raudonės miške — parke, ant Nemuno kranto. Stovyklavo Raseinių tuntio: Raseinių, Kelmės ir Kražių skautai. Stovykla prasidėjo VI.22, ir tęsėsi ligi VII.3.

Gražio istorinės vietos, Panemunės pily, Gedimino kapas (Veliuonoj), šimtamečiai ąžuolai ir jų papėdėje senovės lietuvių aukurų žymės, kur ir dabar, kaip pasakoja apylinkės žmonės, užburtoji kunigaikštystė Balandu laukianti savo išvadautojo, mus sužavėjo, ir mes ten sėmėms savo tautos dvasios, gyvendami tėvynės meilės kupini. Stovykla pasižymėjo tvarkingumu ir nepaprastu vietos gyventojų prielankumu skautams. Laužai turėjo savyje kažko didingo ir nepaprasto! Net velniui kas vakaras susirinkdama 400—500 žm. minia (daugiausia tai buvo ūkininkai, jie kartais atvažiuodavo arkliais net iš už 6—8 km.) pasigėrėti skautų laužų ir pasidalinti stovyklaujančiųjų džiaugsmu!

Gi vietos malonusis klebonas,

atsilankęs stovyklon pasigėrėti skautiškuoju gyvenimu, prie laužo savo gražioje kalboje tarė: Jūs, brangūs skautai, parodėte mums, kad mokate dirbti, melstis ir linksintis!

Stovyklos štabą sudarė: stovyklos viršininkas sk. vyt. vyr. sktn. Dan. Šteimbokas, stovyklos viršininko padėjėjas — sk. vytis vyr. sktn. Vl. Lukoševičius, stovyklos adjuntantų — sktn. Vyt. Elsbergas, laužų vedėjas — sk. vyt. sktn. H. Bugorevičius, be to, prie štabo buvo priskirtas Kražių gimn. lietuvių kalbos mok. sk. vyt. P. Balčiūnas.

Stovykloje buvo įsita I, II p. l. programos, pakelta i vyresniškumo laipsnius ir, be to, trys naujieji skautai vyčiai davė išodij: vyr. sktn. Vl. Lukoševičius, sk. mok. P. Balčiūnas ir sktn. H. Bugarevičius. N. L.

IR PANEMUNELIS.

Rokiškio tunto kun. J. Kates draugovė ruošiučio m. 9 d. surengė paskutinį laužą. Laužą suruošė kartu su sesėm skautėm. Gražioj vietelej prisirinko daug svečių. Programa buvo įdomi ir visi buvo patenkinti. Satekšnos sūnus.

Vilniaus 16 metų pagrobimo sukaktį minėjome spalio 11 d. — sekmadienį. Į sueigą atvyko mūsų gimnazijos vadovybė: direktorius p. A. Lakickas ir inspektorius p. B. Jurkša. Juos pasitikome išsirikiavę ir su raportu. Vėliau sueiga vyko gimnazijos salėje. P. Direktorius pašnekesy pabrėžė: „Mes, skautai, ypatingai turime dirbti atvadavimui mūsų sostinės Vilniaus!“ Pritaikytus pašnekesius laikė sk. vyr. skilt. J. Bansevičius ir skilt. A. Barkauskas. Sueigą pravedė sk. v. sklt. J. Bansevičius.

Dabartiniu metu gimnazijoje veikia trys draugovės: I Birutės skaučių dr-vė su 40 narių, vadovaujama naujai paskirtos draugininkės, gimnazijos mokytojos Ambrazevičiūtės, I D. L. K. Kęstučio dr-vė su 34 nariais, vadovaujama sk. v. sklt. E. Juškevičiaus ir II Dariaus - Girėno dr-vė su 40 narių, vadovaujama sk. v. sklt. J. Bansevičiaus.

Malonu dirbti, kai mūsų darbui pritaria ir remia mūsų gimnazijos vadovybė.

Berželis Svyruonėlis.

VEIVERIUOSE ĮSISTEIGĖ SKAUČIŲ DRAUGOVĖ.

Spalio m. 16 d. Veiveriuose įvyko pirmoji skaučių draugovės sueiga, į kurią atsilankė Sieserijos instruktorė pskn. O. Ščiukaitė. Draugovei vadovauja vyr. sk. E. Pundžiūtė; narių yra 24. J. J.

KRAKĖSE GYVI.

Atsiskyrus mergaitėms, kurios sudarys atskirą dr-vę, Kęstučio dr-vėje yra 3 skiltys. Dr-vės vyriausią vadovybę sudaro: dr-kas vyr. sklt. mok. J. Ringaitis, dr-ko pavad. mok. ved. sklt. J. Jankauskas, adjutantas vyr. sklt. A. Urba ir jaunesniųjų skautų-čių ir skaučių vadė vyr. sklt. mok. V. Sadauskaitė. Rugs. m. šventė savo 10 metų įsikūrimo sukaktuves.

Senas lapinas.

Rugsėjo m. 16 d. įvyko I Vytauto draugovės sueiga. Sueiga prabėgo gana liūdnei, nes išleisdom savo mielą draugininką skautą vyti Janušą ir draugovės adjutantą pskn. Masiulį. Draugovę perėmė gimnastikos mok. M. Levickas. Draugovė žymiai padidėjo naujais įstojusiais skautais. Šie metai draugovei ypatingai garbingi, nes lapkričio 23 d. I Vytauto draugovė švenčia savo 15-kos metų gyvavimo sukaktį. Šiai šventei visa draugovė jau smarkiai ruošiasi.

Šiaulietis.

JURBARKIEČIAI STOVYKLOSE.

Jurbarko skautai turėjo laimės stovyklauti net dvejose stovyklose.

Pirmoji stovykla buvo įrušta gimnazijos parke VI-4-8 d., t. y., Kauno apygardos gimnazijų turnyro metu. Šioje stovykloje, be 15 jurbarkiečių skautų, sudariusių stovyklos igulą sargybai eiti, stovyklavo dar 30 svečių, kurių dauguma buvo iš Kauno Aušros tunto. Stovykloje visą laiką buvo pavyzdinga tvarka. Todėl svečiai čia daug geriau ilsėjosi, negu bendrose mokyklų patalpose. Stovyklą puošė gražus, vaizduojas ant stalo atverstą knygą, stalias. Stovyklai vadovavo vyr. skilt. Pr. Lukoševičius.

Turnyro metu Jurbarko skautus, susirinkusius prie stovyklos tunto sueigai, aplankė pskn. J. Mašiotas. II Birutės ir III kan. Tumo-Vaižganto dr-vės, laimėjusioms tunte Šefo konkursą, skautininkas įteikė kaspinus, o 3 skautų rėmėjams — svastikos ordinus.

Pasibaigus mokslo metams ir laimingai „suvedus“ visas „sąskaitas“, vėl išvykome kartu pasidžiaugti, pasigėrėti gražiais tėvynės pušynais, gamta, įgauti daugiau skautiško patyrimo... Stovyklavom 9 dienas Kalnėnų miške, prie pat Nemuno. Linksmi ir naudingai praleidę laiką, patenkinti grįžom namo, pasižadėdami sekančiais metais vėl stovyklauti. Alfa.

Šiaulių mergaičių gimn. skaučių draugovė surengė vakarą, vadovaujant gimn. insp. p. Bistramienei; vaidino veikalėlį „Čigonė paviliojo“, kurį režisavo žinomas dailininkas p. G. Bagdonavičius; be to, programoje dar buvo baletas ir deklamacijos. Nuotraukoje matome vakaro rengėjus ir vaidintojus.

ŠEDUVA.

Prasidėjus mokslui progimnazijoje, sujudo ir skautukai. V. ji D. L. K. Kęstučio draugovė, pernai teturėjusi 22 narių, paskirstytu į dvi Lapinų ir Gegučių skilti, šiemet labai padidėjo: pavasarį baigę IV klases išvyko 8, o naujų įstojo net 32. Todėl draugovėje dabar sudarytos dar 3 naujos skiltys: Erelių, Lakštingalų ir Kregždžių.

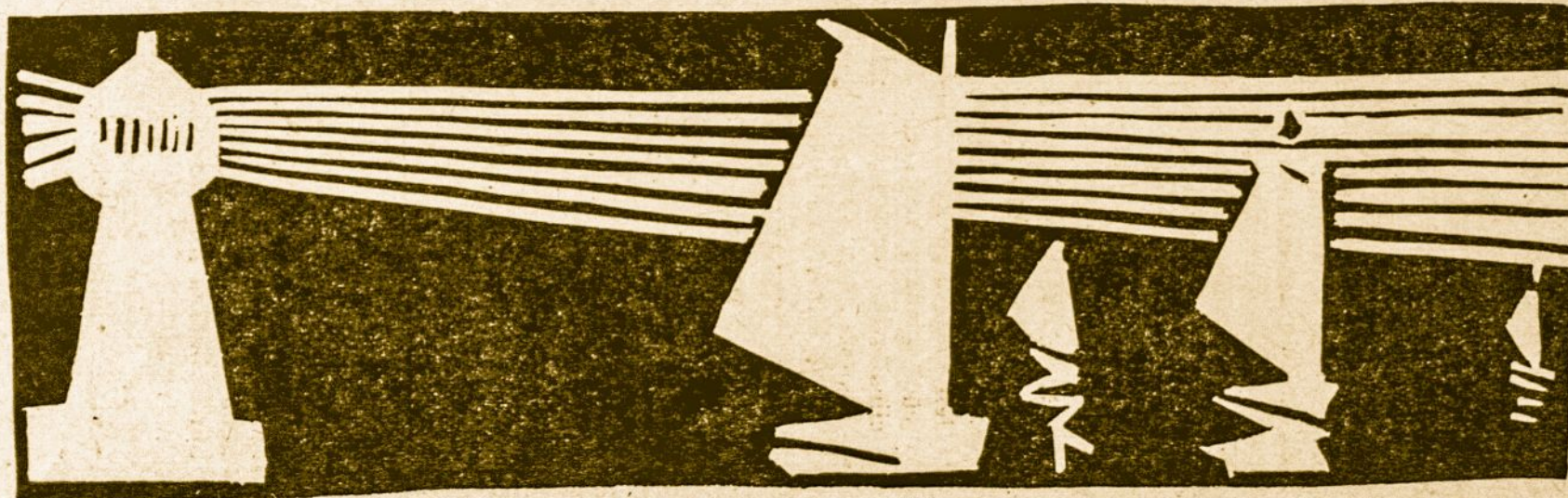
Skiltys ir draugovė turi 1936/37 mokslo metų darbo planą. Be savaitinių skilčių ir mėnesinių draugovės sueigų, numatoma kas 3 mėnesiai bent po porą skilčių ir po bent vieną draugovės iškylą, įvairių įmonių lankymų, dvejį egzaminai į patyrimo laipsnius, skilčių ir draugovės konkursėliai, draugovės 14-kos metų sukaktuvių minėjimas, viešas vakaras ir kt. Be to, nutarta įsteigti draugovės knygynėlį ir leisti laikraštėlį. Į knygynėlį dalis knygų jau nupirktą draugovės lėšomis, o dalis jau gauta aukų. Taip pat jau sudaryta redakcinė komisija laikraštėliui leisti, o vardas parinktas: „Būdėk“.

Draugovei ir šiemet tebevadovauja draugininkas mok. Ad. Kuzavinis, o jam padeda draugovės adjutantai: M. Zdanavičiūtė ir V. Sonta. Gegutė.

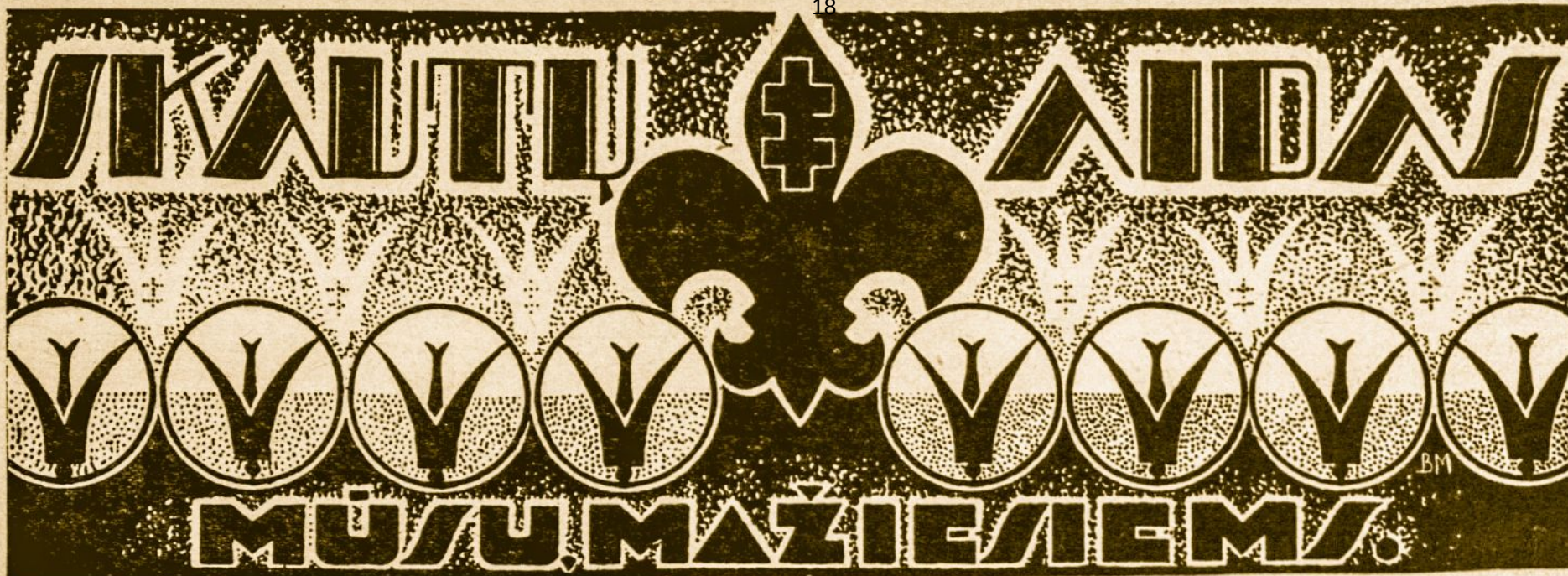
KESTUČIO DR-VĖ.

Nuo 1935 m. IX-11 d. buv. tunto adjutanto D. Šteinboko iniciatyva buvo įsteigta miesto skautų D. L. K. Kęstučio dr-vė. Šios dr-vės dr-ku buvo paskirtas minėtas iniciatorius, kuris jai sėkmingai vadovavo ligi rugsėjo m. 6 d. Tų metų bėgyje apie 20 berniukų davė įžodį. 1936.I.25 d. dr-vė suruošė didelį vakarą ir iš gauto pelno išigijo gražią dr-vės vėliavą su įrašu: „vėliava, plevėsuok skautui darbininkui“, taip pat išigijo sporto reikmenų bei skautiškų knygų, užsiprenumeravo Skautų Aidą. Išvykstančiam į Kauną studijuoti draugininkui, norėdami padėkoti už nuveiktą darbą, skautai suruošė gražias išleistuves: iškilmingoje dr-vės sueigoje įteikė gražų adresą, skauto vyčio lazda, o sesės kregždės (taip pat miesto skautės) įteikė gėlių puokštę. Po to, įvykusioj arbatėlėj dalyvavo tuntininkas pskn. V. Papečksys, prad. mok. vedėjas sk. Balevičius, stud. sk. vytis Mackevičius, gimn. skautai ir skautės.

Taip pat daug dr-vei nusi-pelnė dr-vės adjutantas pskn. Kazys Petrusevičius ir pskn. V. Žaltauskis, jie irgi atsisveikino su dr-ve ir išvyko karo tarnybos atlikti. VI. L.

Nepraleisk progos kasdien
padaryti savo gerąjį
darbą.

Kelionė ženklais

Mindas buvo visai jaunas kandidatas. Greit bus jis tikras skautas. Viena sekmadienį, gan anksti rytą, išskubėjo prisijungti prie savo „žirgų“ skilties, kuri jau iš vakaro buvo išvykusi iškylon. Skiltininkas pasakė, kad skiltis jo lauks rytą už dviejų, trijų kilometrų nuo stoties, iš kur jis skiltį ras eidamas ženklais.

Pirmąjį ženklą Mindas rado be vargo. Ženklas buvo labai aiškus, kreida ant stulpo pažymėtas. Kelionė stoties gatvėmis gerai sekėsi. Greit ženklai įvedė miškan ir liko sunkiau pastebimi. Tačiau Mindas aiškiai matė baltus kreida užrėžtus brūkšnius ant medžių toliau ir toliau. Gan toli nuėjo neklaidžiodamas.

Bet štai nebemato jokio ženklų. Ieško dešinėj, kairėj — nėra. Pradėjo klaidžiot. Miškas buvo retas, todėl tikėjosi lengvai skiltį atrast. Viena, kitą kart sušuko skilties šūkį — išgirdo tik aidą. Neramu pasidarė, nebežino kas daryt. Buvo visai paklydęs.

Laimei, užtiko jį vienas pirmo patyrimo laipsnio kitos skilties skautas, skiltininko siūstas atlikt kažkokį uždavinį.

Mindą rado labai nusiminusį ir pasiteiravo, kas įvyko.

— Ne kas, — pasakė tas viską išgirdęs, padrasindamas. — Sutvarkysime tai.

Grįžo prie paskutinio Mindo rasto ženklų.

— Daugiau niekur nėra, — pratarė Mindas.

— Tai ne paskutinis, — tarė antrasis. — Tie, kurie šį ženklą pažymėjo, nestojo čia arti, nes tada juos matytume. Jie yra žymiai toliau, o tave paklaidint tikriausia nenorėjo, tad turėjo padaryt daugiau ženklų. Turime geriau apžiūrėt.

Tai pasakęs pradėjo eit aplink medį, kur buvo paskutinė rodyklė, ratu, vis labiau ir labiau nutoldamas. Po kiek laiko stabtelėjo ir nudžiugęs pašaukė Mindą.

— Žiūrėk, — tarė, rodydamas jam žemėje iš nemažų akmenukų sudėtą kažką panašų į keturkampį.

— Bet tas nieko nesako, — atkirto Mindas.

— O tai yra ženklas, kurio tau trūko.

— Ne, — priešinosi Mindas, ženklai yra kreida parašyti.

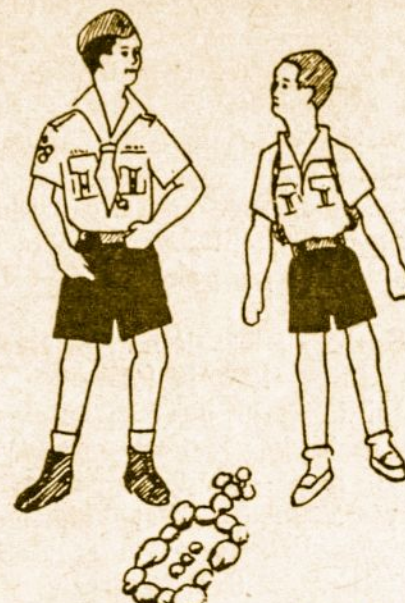
— Tas nesvarbu. Gali būti ženklai padaryti iš konkorėžių, šakučių ar akmenų. Esu tikras, kad skiltininkas apie tai tau sakė.

— Tikrai, — prisiminė Mindas.

— Tas keturkampis puikiausias ženklas. Laiškas paslėptas rodyklės kryptimi. Trys maži akmenukai vidury reiškia žingsnius nuo čia iki laiško.

— Suprantu, — gyvai sušuko Mindas.

Lygiai už trijų žingsnių, prie pat savo kojų rado po akmeniu padėtą laišką. Laiškas jam pasakė, kad čia ženklus dėt

sunkiau, nes miškas retesnis, žolėtas. Jis turi eiti į žinomą kryžkelę, kur yra „žirgai“.

Linksmas Mindas karštai padėjo išgelbėtojui.

— Ne tu man turi dėkot, bet aš tau, — tarė tas pasitraukdamas. — Šiandie nebuvau dar padaręs gero darbelio. Dabar už tai tau dėkoju.

Ir nubėgo palikdamas Mindą linksmą ir labai nustebusį.

Sis mažas nuotykis Mindą tarp kitko išmokė —

pirma, kad nerandant toliau ženklų, reikia grįžt prie paskutinio rasto ir eiti aplink jį vis labiau ir labiau nutolstant, kol atrandi sekantį;

antra, kad nerandant ženklų, reikia išivaizduot save to vietoj, kuris ženklus padėjo ir pagalvoti, ką pats tokiu momentu šioj vietoj darytum;

trečia, kad sekant kelionės ženklais kiekvienas ženklas turi būti suprstas taip, kaip padėjusio norėta.

Be to, vėliau sužinojo, kad rastus ženklus, jei paskum nieks nebeseka, būtinai reikia panaikint. Petras Aušvydis.

Linksmūs ir smagūs jaunesnieji skautai.

NEŽINOMAS RYŠULĖLIS.

— Sėskite, vaikai, — tarė mokytojas, kai sukalbėjome maldą prieš pamokas.

— Kuris jūsų pamiršote savo ryšulėlį?

Klasėje tyla. Vienas į kitą dairomės. Nesuprantame, apie kokį ryšulėlį mokytojas kalba.

— Na, pasižiūrėkite savo suoluose, kuris neturite savo priešpiečių ar knygų?

Pokšt-pokšt-pokšt, tyliai subilda suolų dangteliai. Visi pasikramalina savo suoluose ir vėl tyla — atsakymo nėra.

— Na ir galvos jūsų... Aš manau, šiuo atveju ir kopūstas geriau galvotų. Kaip jūs neatsimenate, kuris širyt atėjęs mokyklos kieman ant mano buto durų pasikabinote savo ryšulėlį. Sargas rado ir pasakė man. Aš liepiau jam paimti, kol jūs susirinksite mokyklon. Stasiuk, nueik pas sargą ir pasakyk, kad tą ryšulėlį atneštų čia.

Stasiukas nubėgęs pasakė sargui, kas mokytojo buvo liepta. Sargas tuoj atnešė ryšulėlį. Mokytojas pakėlė jį ir vėl klausia:

— Kurio šis ryšulėlis? — Bet atsakymo vietoj — klasėje tyla.

— Jei jūs taip neatsimenate, tai ką ryšulėly rasiu, bus mano, — juokavo mokytojas ir liepė sargui čia pat prie mokinių ryšulėlį atrišti. Bet kaip mokytojas nustebė, kai iš atrišto ryšulėlio ant stalo pasiskleidė trejukė gražių, geltonų sūrių ir gniuzulas sviesto. Tarp sūrių buvo ir pakreveizuotas raštelis, kur ryšulėlio autorius prašo mokytojo neužsigauti, nes už jo gerumą vaikams kitaip atsidėkoti nemokas.

Mačiau, kaip mokytojo veido spalva pasikeitė, bet nebuvo kas daryti. Visą radinį sargui liepė nunešti į virtuvę.

Kai sargas išėjo, mokytojas švelniai ėmė klausinėti, kurio tėvai tai padarė. Bet atsakymo vistiek nebuvo. Gal ir tikrai nė vienas nežinojo, ką jų tėvai padarė; o gal ir žinojo, bet nesakė. Taip ir liko neišaiškinta paslaptingojo ryšulėlio kilmė. O mes už tai vietoj gamtos mokslo turėjome pasikalbėjimą apie ryšulėlį. Mokytojas prašė paaiškinti tėveliams, kad jie neskriaustų save ir neneštų jam jokių dovanų. Sakė, kad jei dar pasikartos, tai jis dės pastangų ryšulėlio autoriui sužinoti.

— Jei jūsų tėveliai taip darys, tai aš turėsiu prašyti, kad mane perkeltų kitur, — pasakė. — Už savo darbą aš gaunu algą.

Pasižadėjau parėjęs namo visa papasakoti tėveliams. Ir visi taip padarys, kad tik mūsų gerasai mokytojas neišsikeltų kitur.

Juozukas.

IŠKYLA Į MIŠKĄ.

— Rytoj, vaikai, ateikite šilčiau apsirengę. Išidėkite gerus priešpiečius, nes po trijų pamokų padarysime iškylą į mūsų mišką, — pasakė mokytojas, baigęs pamokas.

Mes nudžiugę net iš suolų pašokome. Juk mums nusibodo vis tarp tų pačių keturių sienų sėdėti, tad džiaugėmės galė-

sią savo kojoms ir gerklėms duoti pilną laisvę.

Rytojaus dieną pabudau anksčiau, nei visuomet. Diena buvo apsiniaukusi, vėsi, bet sausa. Norėjau ko greičiau būti mokykloje. O širdis iš džiaugsmo krūtinėje „kazokėli“ šoko.

Apsirengusi jau buvau beeinanti pro duris, o mama sako:

— Kodėl megztinį neapsivilkai? Juk sušalsi.

Bandžiau teisintis, kad nešalta, bet mama neklausė ir liepė tuoj apsivilkti. Gera mama, nes miške būčiau nušalus, bet kaiėjau iš namų, tikrai nebuvo šalta, nes tik viena mintis mane lydėjo — greičiau pasiekti mokyklą. O kas mane ir kitus vaikus mokyklon traukė, mama nežinojo, nesuprato.

Po trečiosios pamokos mokytojas mus suskirstė būreliais. Kiekvienam būreliui paskyrė vadą ir davė uždavinius, kuriuos turėjome atlikti pakeliui į mišką.

Vienam būreliui buvo duotas kompasas. Jo uždavinys — stebėti, kokia kryptimi būsim eję ir nubrėžti kelionės maršruto planą. Antras būrelis gavo laikrodį ir turėjo sekti ir pažymėti per kokį laiką praėjome tam tikrus sutartus kelio tarpus. Trečias būrelis turėjo užrašyti kiek ir kokie medžiai buvo sutikti pakelyje. Ketvirtas būrelis turėjo stebėti skrendančius aukščius.

Oras dar buvo giedras. Smaugu buvo just, kai šaltoko oro srovelės gailino mūsų pridulkėjusius plaučius.

Mes dūkome, kaip nuo grandies paleisti šunyčiai, kai jaučia šeiminką eisiant medžioti. Ir nors išdykavome, tačiau kiekvienas būrelis stengėmės kuo stropiau ir geriau duotą uždavinį atlikti. Taip ir nejutome, kai atsidūrėme sutartoje vietoje — miško gilumoje.

Susirinkę visi didelėje aikštėje, išnagrėnėjome atliktus uždavinius. Mokytojas vieną darbą pagyrė, kitiems nurodė trūkumus.

Tuo tarpu iš vakarų sukilo debesys ir savo skraiste paslėpė dar linksmutę rudens saulę.

Mokytojas pasiūlė mums pažaisti. Bet juk mūsų prie medaus niekas nekviečia, o jos vis tik jį nepaprastai mėgsta. Čia gi mums buvo pasiūlyta pažaisti, t. y., dalykas malonesnis, negu musėms medus. Prieš tokį pasiūlymą niekas nemokėtų atsisipirti; nemokėtų net nė jūs.

Žaidėme „Dingęs karalaitis“, nes tokį žaidimą pasiūlė mokytojas. Tik vėliau su-

žinojome, kodėl buvo pasiūlytas toks žaidimas.

Kai baigėme žaidimą, mokytojas tarė:

— O dabar, pasinaudodami mokykloje įgytomis žiniomis ir neišeidami iš aikštės, atsekite pasaulio šalis.

Mes mokiniai tuojau puolėme prie kompasų, bet kompasas ramiai sau gulėjo mokytojo kišenėje ir savo apskritu veidu, tur būt, šypsojos iš mokinių pastangų jį surasti.

— Kad aikštėje medžių nėra, pone mokytojau, — skundėsi vaikai.

— Nebūtinai medžiai. Paieškokite daugiau ko nors, kuo galėtumėte pasinaudoti, — atsakė mokytojas.

Vaikai šoko šen, šoko ten, bet žinių nėra. O čia, bežaidžiant „Dingusį kara-

Jaunesnieji skautai iškylėje.

laitį“, visai buvo pamiršta, kurioje pusėje namai. Dangų klojo storoki debesys ir nesimatė saulės.

Tik štai prie mokytojo pribėga Simukas:

— Aš jau žinau pasaulio šalis, — džiaugsmu nušvites, tartum didžiausią lobį atradęs, jis tarė.

— Iš kur sužinojai?

— Prašau tik paklausti. Ten, aikštės pakraštyje, radau didelį akmenį. Viena jo pusė apaugusi samanomis. Tariau, kad tai bus nuo šiaurės pusės. O kai aš žinau šiaurę, tai nesunku ir kitas pasaulio šalis atsekti.

— Puiku, Simukai. Aš tą akmenį ir turėjau galvoje, bet jūs nesusipratote jį apžiūrėti, o Simukas iš jo pasaulio šalis atsekė.

Iškylą baigėm. Puikiausiai nusiteikę ir patenkinti grįžome mokyklon, o iš čia išsiskirstėme į namus.

Kastytė.

Šv. Pranciškus įžymiausias gamtos draugas

1211-12 m. Šv. Pranciškus ir jo mokinyš Silvestras ėjo misijoms. Prakeliodamas pro įvai-

šv. Pranciškus, buvo labiau panašios į žvėrių olas, negu į trobas, bet Pranciškus jautėsi pa-

rius miestus šv. Pranciškus skleidė visur taiką: sutaikė Peruso, Cartono, Florenso ir Pizo miestus. Kelionės pabaiga pasižymėjo triumfu. Kai tik šv. Pranciškus pasirodydavo kuriam nors mieste, varpai suskambedavo, o gyventojai sveikin-

tenkintas, nes nuteikdavo jį taip, kad jis galėdavo nekludomas galvoti apie Aukščiausiąjį Teismą.

davo jį su palmėmis rankose, žodžiais: Štai Šventasis. Bet Pranciškus tuo tarpu nejaukiai jautėsi miniose ir stengdavosi pasitraukti.

Kartą jis keliavo su savo dviem broliais. Apylinkės, kur teko jiems eiti, buvo nuostabiai gražios, pievose ir medžiuose buvo daugybė paukščių.

Šventasis norėjo visus savo darbus ištikimai paaukoti Dievui; nemėgo jis pasididžiavimo.

1219 m. jis pasitraukė vienu-
mon, apsigyveno saloje, o sekančios žiemos didesnę dalį gy-

Dievo įkvėptas Pranciškus pasakė savo broliams: „Palaukite manęs valandėlę, aš noriu pamokyti savo brolius—paukščius“.

Sakant Pranciškui pamokslą, paukščiai atskrido prie jo, lieto jo drabužius ir atidžiai jo klausėsi. O Pranciškus kalbėjo: „Paukščiai, mano broliai, dėkokite Dievui, kuris jums davė

veno su atsiskyrėliais Sortane. Nors lūšnelės, kuriose gyveno

LAPŲ SUKTNIS.

plunksnas, sparnus ir visa, kas reikalinga jūsų gyvenimui. Visa tai yra iš Dievo malonės, todėl būkite Jam vjsuomet dėkingi“.

Kai gerasis Tėvas baigė, visi maži paukšteliai atidarė savo snapelius, suplasnojo sparneliais, ir, atrodė, džiaugėsi jo žodžiais. Tai pralinksmindavo ir šv. Pracišką.

Kai šventas Pranciškus peržegnojo paukštelius, jie sutartinai dainuodami išskrido su nuostabia jėga ir grožiu.

R. Ch.

Sukasi po sodą
Lapų milijonai,
Noris apdainuoti
Rudenį geltoną.
Pasakyt, kaip rūtos
Mirs šaltoj palangėj.
Juodu šydu siausis
Mėlyna padangė.
Balkšva saulė leisis
Už kalnų — pašlaičių.
Liks taip juoda žemėj,
Kaip dalioj našlaičio.
Tik auksiniai lapai.
Kartą paskutinį.
Šoks sename parke
Rudenio suktinį.

Sesuo Vaiva.

SKAUTE!

Baigiasi metai. Nuo Kalėdų Skautų Aidas Tavęs nebelankys. Ar taupai pinigų užsisakyti Skautų Aidą 1937 metams?

Dabar pats laikas taupyti.

Mūsų pačių darbeliai

Ar nepabandytum padaryti tokį vabalą?

Malūnas, padarytas iš pušų žievės ir klevų sėklų.

Užia.

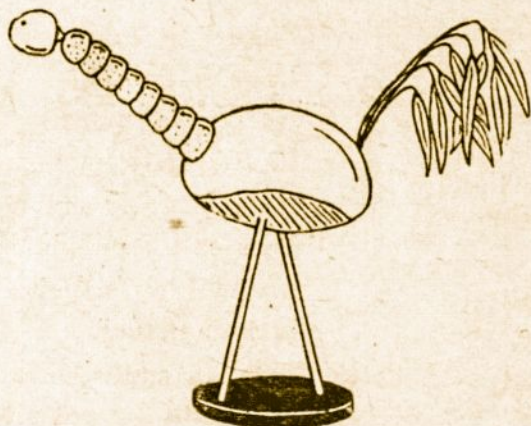
Petykauly išgręžiamos 2 skylutės ir įverinama virvutė. Virvutė įsukama ir

įtempiama. Kaulas ima smarkiai suktis į abi puses. Kaulo vietoj galima paimti kardono.

Strutis.

Tokių struti padaryti lengva: reikalinga gilė ir penkios gilių galvutės, gabaliukas vielos, kaštanai, du degtukai ir mažytė šakutė su uosio vaisiais. Iš vienos

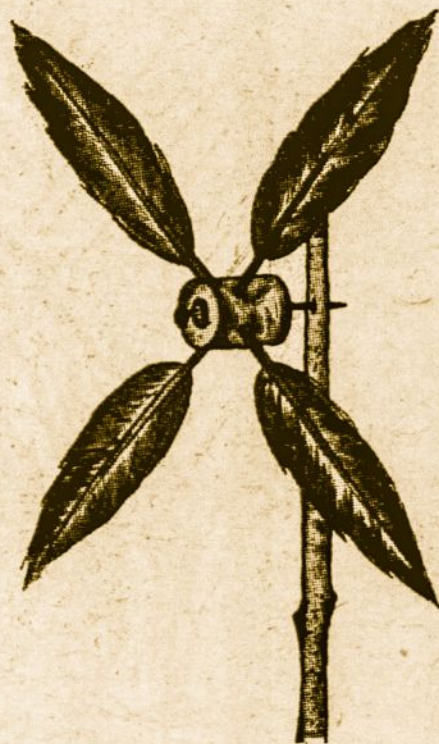

gilės padaryk galvutę. Su adata išdurk jo išilgai dvi skylės ir perverk pro jas ploną vielą taip, kad galai išlįstų prie kaklo. Dabar perdurk skylės gilių viršeliuose ir užverk jas ant abiejų vielos galų. Po to perdurk viršutinę kaštano dalį, nuo kaklo iki uodegos. Pertrauk abu vielos galus pro skylę ir stipriai apvyniok juos apie uosio vaisių. Kojas padaryk iš degtukų. Kad strutis stovėtų, padaryk jam kojas iš plastalinos arba didelio kaštano kevalo.

Ieva Kiūpelytė.

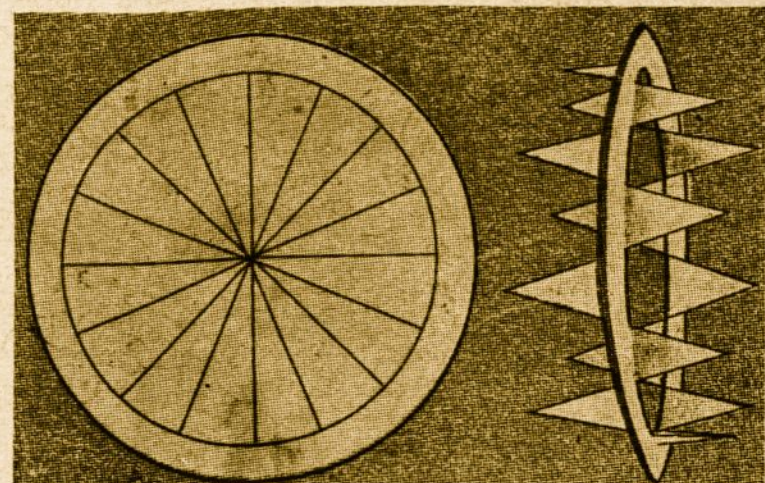
MALŪNĖLIS IŠ PLUNKSNŲ.

Kamštyje padarykit skylę ir įstatykit į ją plunksnos galą, o iš šonų įtaisykit keturias plunksnas. Kamštį prikalkit vinimi prie lazdos. Ta vinis eis pro plunksnos vidurį, ir vėjui papūtus, malūnelis suksis aplink vinį, kaip aplink ašį.

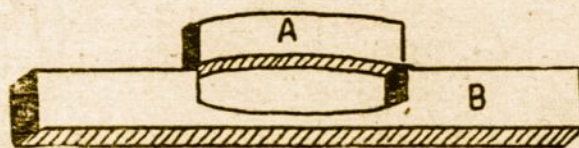
VĖJINIS RATAS.

Paimkit kartono ir nubrėžkit skriestuvu apskritimą (jo skersmuo — 20 cm). Vidury padarykit kitą, mažesnį apskritimą (15 cm). Vidurinį apskritimą padalykit į 8 ar 16 dalių ir peiliu prapjaukit. Gautuosius trikampius išlenkit, vieną į vieną pusę, kitą — į priešingą. Pastatykit ratą ant kelio, ir vėjas jį ris.

Mažas darbelis — didis džiaugsmas

Tur būt, nėra nė vieno skauto, kuris gražią vasarą nebūtų girdėjęs lakštingalos giesmės. Jei toks rastųsi, tai, mielasai, kai tik sulauksi vasaros, nueik saulei nusileidus kur nors prie upelio ir pasiklausyk. Iš palinkusių karklų ir žilvičių krūmų į vandenį sklinda graži lakštingalos giesmė. Pasiklausyk jos, liksi sužavėtas. Bandyk ją pamėgdžioti. Gal pasiseks. Bet jei ir nepasiseks — nenusimink. Rytojaus dieną susiieškok sauso medžio gabalėlį. Aštriu peiliuku nudrožk

1.

ir išpiau kaip 1 piešinėlio pagalėlį B. Paskui nusidrožk kitą pagalėlį tokį, kaip A. Pagalėlis A turi stipriai įtilpti į pagalėlio B išpiovą. Paskui susiieškok sausą beržo tošelę ir, atsiplėšęs jos kuo ploniausią sluogsnelį, tampriai įtempęs, išsprausk tarp paruoštų A ir B pagalėlių, kaip piešinėly 2-me.

Beržo tošelė turi būti kiek siauresnė už pagalėlių storį.

Darbelis baigtas. Prietaisėlį dėk prie lūpų ir, prisiklausęs lakštingalai, bandyk ją pamėgdžioti.

2.

Jei prietaisėlis išduos nevisai švariai skambantį balsą, tai tošelė bus permažai įtempta; jei garso visai neišduotų, tai plyšelis tarp pagalėlių A ir B permažas. Ir vienu ir kitu atveju lengva pataisyti.

Tokių prietaisėlių galima pasidaryti įvairaus dydžio. Galima pasidaryti ir tokių mažytį, kad galėsi išdėjęs tarp lūpų suokti kaip lakštutę. O kai išmoksi lakštutę pamėgdžioti, smagu bus pačiam, malonu ir kitiems klausytis. Tik jei iš karto nepavyks — nenumok ranka. Truputis kantrybės ir turėsi džiaugsmo. O skautas turi mokėti ne tik pats džiaugtis, bet džiuginti ir kitus.

VI. Š-s.

Ilgais rudens vakarais, kuomet pamokos paruoštos, o žaisti lauke nebegalima, smagu pasidaryti visą ūkį su gyvuliais iš popierio.

Tai visai nėra sunku: paimk lapelį popierio, sudėk jį dvigubai ir nupiešk kokį nors daiktą ar gyvulį ir nupiešk jį, tik žiūrėk, kad viršus būtų neperkirptas. Nuspalvink viską pagal savo skonį ir pastatyk. Gali, taip pat, užklijuoti margo popieriaus, pav., raud. stogą, mėlynas langines ir t. t.

Iškirpk bekoną

ir tokią vištą.

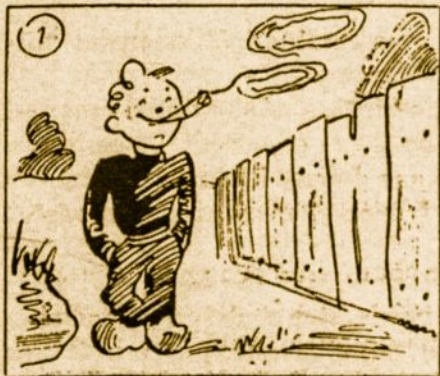
Štai kokį gražų namelį gali pasidaryti.

KĄ GALI PADARYTI IŠ PAGALIUKŲ?

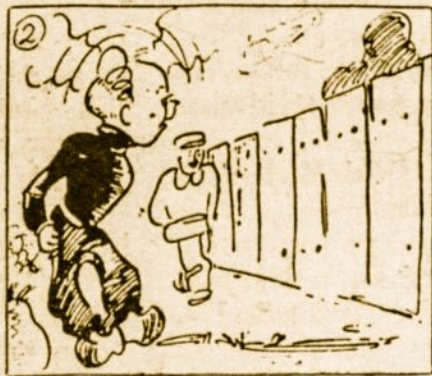
Ką tavo mamytė daro su senais degtukais? Išmeta? Paprašyk, kad ji juos saugotų ir atiduotų tau, nes jais gali padaryti įvairių gyvulių ir daiktų, kaip matai šituose paveikslukuose.

Jeigu gali, nudažyk degtukus įvairiom spalvomis.

JONAS TAŠKAS UŽSIRŪKĖ.

1. Rūksta mano papirosas,
Jeigu norit, pagiedosiu —
Ar ne vyras aš esu,
Nors nesiekiu debesų!

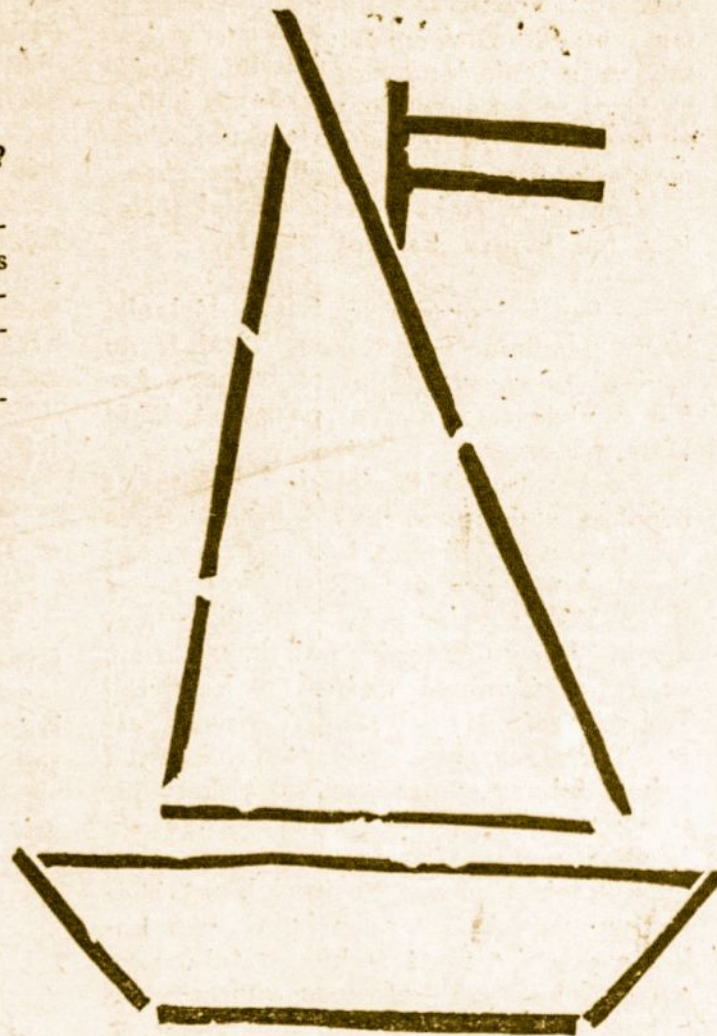
2. Nikotino prisirūkius,
Galva svaigsta, galva sukas,
Bloga diela su Tašku,
O čia tėvas iš kažkur...

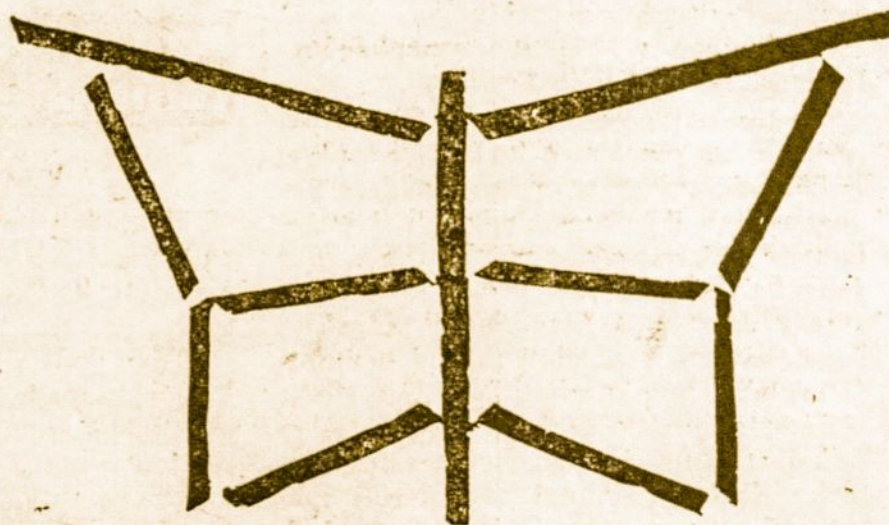
3. Papirosą slėpė Jonas,
O dabar jau svyla šonas.
Ko, Jonuti, pabalai?
Liūdni tavo reikalai.

4. Štai ir finišas, kai Taškas
Vandenyje klykia, blaškos, —
Tėvas gaisrą užgesys,
O jis niekad nerūkys.

Iš degtukų sudėstyk tokį laivelį su burėm ir vėliavėle.

Taip pat lengva sudėstyti ir plaštakę, tik čia jau turėtų degtukai būti spalvotai nudažyti.

Mėlyniai pavasariai

23

(Tęsinys iš 9 nr.)

ŠIAURĖJE MEDŽIOJA.

Ivairiausių yra medžioklių.

Čia irgi yra medžioklės.

Ir vasarą šaltas šiurpas supurto, kai grįžę medžiotojai pasakoja šimtus atsitikimų, vieną už kitą baisesnių, šimtai tokių gyvybės su mirtimi kovų užrašyta storose tikrų pergyvenimų knygoje, o vargu ar kas pajėgtų užrašyti, kiek panašių nuotykių patys drąsuoliai nusinešė kartu su savim į Ledjūrio gelmes.

Žmogaus troškimai neriboti.

Ką nepajėgia savo jėgomis, pažabojo elektrą. Yra pasakojimų, kad dabar, esą, išgalvotos elektrinės strėlės ir šoviniai iš šautuvo. Pamatys, sakoma, plaukias ir jau tam paruoštas medžioklių laivas kur toli beiškylantį vandens paviršiuje banginį, šauti! — sukomanduoja vadovas ir ilga viela pririšta strėlė perveria grobį. Tuomet paleidžia elektrą ir žūva banginis.

Žinoma, milžinas vis milžinu lieka. Netaip jau lengva banginį nudėt.

— Septyni drąsūs ir tvirti išplaukė kartą banginių. Penki jauni vyrai ir du senesni rusai, visko patyrę ir buvę kelių vadovais. Laive pasiruošę išbūt kelis mėnesius.

Tai pasakojo Keturioliktoji, o kitos ir Alpkas aplink susirinkę klausėsi. Buvo vėl vienas iš daugelio tokių vakarų, kuriuos gervės praleisdavo pasakojimuose.

— Viskas vyko gerai. Banginių medžioklė kuo puikiausiai, net daug geriau, negu jie iš anksto tikėjosi ir ketvirtąjį kelionės mėnesį visi rengėsi plaukti atgal. Tik vieną rytą, kada vairininkas jau pakėlė inkarą iš paskutiniojo pakely jūroje uosto, laivo barometras parodė artėjančią audrą. Išsisukt nuo audros nebebuvo jokios vilties. Susitarė laukti. Nieko nepadarysi. Bet nenusiminė, nes kokių audrų visi matė ir kokios teko pergyventi, kad jau baisesnės audros retai bebus. Įspėjo. Šita audra nors viena ne iš didžiausių buvo. Bet likimas ėjo savais keliais, visai kitais, ne kaip šių medžiotojų buvo numatyta savi keliai.

— Sutinku ir aš — audra menkas malonumas, — pastebėjo Tryliktoji.

— Čia dar ne viskas!.. Jei jūs norite, aš jums dar pasakysiu, kaip anie septyni jūrininkai su visu savo laivu audros buvo nuvaryti į nežinomą vietą, kai pagaliau jie ledais pasiekė amžinai tuščią ir šaltą Špicbergeno salą ir ten atsitiktinai suradę prieš juos gyvenusių, irgi paklydėlių, pastatytą nedidelį medinį nemuką. O tai labai ilga istorija!.. Vos teišgelbėję iš ledų suspausto ir beskestančio laivo reikalingiausius įrankius, tos salos namuke jie išgyvenę net septynerius metus atskirti nuo pasaulio ir pernešę daugybę nelaimių. Užpuolus baltosioms mešioms, tiems tikriems šiaurės kraštų val-

dytojams, vienas septynių drąsuolių paaukavęs gyvybę, bet išgelbėjęs likusius šešis.

— Ar ne tiesą pasakiau, kad audra menkas malonumas? — vėl įsiterpė Tryliktoji.

— Palauk! Ir tai dar ne viskas... Likę šeši gyvenę dar ilgai, labai ilgai ir tik po septynerių metų juos teišgelbėjęs atsitiktinai pro šalį praplaukias kitų medžiotojų garlais.

— Kaip įdomu! Papasakok, miela Keturioliktoji.

Čia ir Alpkas jau drąsus ir susigyvenęs paprašė jos, nes ir jam labai įdomu.

— Gerai. Miela Grigri irgi labai mėgsta pasakojimus, — tarė pasakotoja, — aš jums pasakysiu.

Visi, išitaisę kuo patogiau, paklausykit.

— Kad nebebuvo tuomet jokios vilties išsisukt, — ėmė toliau pasakoti Keturioliktoji, — septyni jūrininkai medžiotojai nutarė palaukti ir praleisti audrą. Barometras vis krito žemyn, vadinas — audra neišvengiama, nes ir oras lyg ir nebepermatomas ir iš jūros paviršiaus apsitraukė rūkai.

— Ša! Tšš... — staiga pertraukė Šeštoji.

Visi nustebo.

— Kas? Kas yra? — garsiai pasiklausė Dvidešimtoji.

— Tylėk... Netaip garsiai.

Šeštoji, sudraudusi ją, pasuko galvą į šiaurės pusę ir klausosi.

— Pasakok, Keturioliktoji, toliau, — lyg nieko nesant vėl pasakė Dvidešimtoji.

— Juk sakiau, kad tylėk! Miela Grigri, šiaurėj kažkas dedasi...

Tas Grigri sudomino.

— Klausyk, gal išgirsi ką.

— Palauk. Atrodo, lyg girdžiu kažką.

— Sakyk.

— Palaukit! Tyliau...

Šeštoji dar daugiau pasuko galvą į įtariamąją pusę. O, ji gerai girdi. Juk sar-

gybą eiti Grigri visuomet tikrai Šeštąją skiria.

— Tyliau... Ten kokie keturi ar penki medžiotojai. Greičiausia — keturi.

Grigri prislinko arčiau prie Šeštosios.

— Jie kalbasi... Tik taip tyliai tarp savęs. Palūkėk... Truputį girdžiu.

Tuo susidomėjo visi.

— Miela Grigri. Vieno, pagyvenusio žmogaus, balsu girdžiu sakant. Bet taip tyliai... Jis sako: — Čia, čia. Toliau...

Vėl tylu.

— Antras šalia pirmojo eina. Šis liepia sukt atgal, gal nebūsią ten.

Medžiotojai gi vis slenka artyn.

— Dar girdžiu: — ne, ne! Aš gerai žinau! Atrasim. Ten tikrai.

Matyt, susiginčijo.

Pagaliau Šeštoji dar pranešė:

— Miela Grigri. Vėl užgirdau: — sukl! Tiesiog. Aš geriausiai mačiau, kad į ten ji pabėgo.

Grigri neužgirdo:

— Ką antrasis pasakė?

— Sakė, gerai matęs, kad į šią pusę pabėgo. Bet kas pabėgė, tai nieko nemini. Palaukim, gal pasakys.

Dinkt Grigri į galvą ir viskas liko aišku.

— Aš jau viską žinau. Tikriausiai mūsų su Alpuku ieško.

— Juk jie nežino nieko apie mus, — nustebo visos.

— Matė aną kartą, kada keliavom.

— Kada? Kodėl mes nieko nepastebėjom?..

Tik Grigri nebeįsileido daugiau į kalbas, dar akimirksnį pagalvojo ir pasakė:

— Vėliau pakalbėsime apie tai. O dabar visi į senąją mūsų vietą. Bet visai pažemiu. Neaukštai, kad nepastebėtų. Paskui mane!

MŪSŲ PAPROČIAI

TAVO DANTYS.

Kada sau linksmai kramtai pietus, ar pagalvoji, kodėl gali valgyti? Tu gali kramtyti, kad turi eilę sveikų baltų dantų!

Tavo dantys susmulkina maistą, ir tokiu būdu padeda skilviui virškinti. Todėl dantis reikia turėti sveikus. O kad jie tokie būtų, tu turi savo dantis po kiekvieno valgio rūpestingai išvalyti, nes burnoje likusios maisto liekanos pradeda pūti. Tik rūpestingai valant galima jas pašalinti. Jeigu šios medžiagos nepa-

šalinamos, tai jos pūdomos gadina dantų emalį ir graužiasi į dantis gilyn, kol pasiekia jų šaknis. Bet kol dantis visiškai iškrinta, su juo tenka turėti visokių nemalonumų ir kentėti nemaža skausmo.

Dantims valyti vartok šepetuką su stangriais šeriais ir juo rūpestingai apvalyk kiekvieną dantį. Šitaip švariai laikant burną, apsaugoji dantis nuo puvimo ir gedimo ir palaikai šviežią burnos kvapą.

Iš anglų kalbos išvertė
Ieva Kiūpelytė (Pagėgiuose).

PRITYRĘS SKAUTAS

ŽIUPSNELIS SKAUTIŠKŲ PAPROČIŲ.

Skautų gyvenimas sutvirtintas, paremtas įvairiais skautiško auklėjimosi dėsniais: įsakymais, šukiais, tradicijomis, papročiais ir t. t. Pabandykime laikinai panaikinti kai kuriuos smulkmeniškų dalykėlius ir pamatytumėm tvarkingame skautų gyvenime netvarką. Teisingai reikalaujama iš kiekvieno skauto griežto, sąžiningo laikymosi ir vykdymo visų skautiškų dėsnių. Jei skautas jų nesilaiko — griaua savo gyvenimą.

Papratimas — antras prigimimas — sako priežodis. Blogi papratimai — liūdnos jų pasekmės, geri papratimai — pamatas gero ir laimingo gyvenimo.

Dažniausiai iškyla papročiai iš kurio nors dėsno, nuolatinio veikimo, kartojamo palinkimo ką nors veikti. Žmogaus, o ypač jaunuolio, silpnybė veikti ką nors priešinga nustatytai tvarkai ir tuo įgyti neribotą laisvę, nieko nevaržomą veikimą. Iš to ir gimsta įvairūs: geri ir blogi įpratimai, papročiai.

Skautiškų papročių turime daug. Žvilgtelėję į savo gyvenimą, rasime jų įvairių. Čia patieksiu tuos, kurie labiau prisideda prie tikrojo skautiško tobulėjimo, išsiauklėjimo.

Pirmiausia, visi už vieną, vienas už visus — skautiško sugyvenimo paprotys. Be taikingo sugyvenimo, vienybės, broliškumo ir negausingoje šeimoje gimsta įvairūs nesutikimai. Tai ką gi bekalbėti

apie tokią didelę šeimą, kaip skautų organizaciją. Šimtai istorijos faktų rodo, kur nuvedė įvairūs kivirčiai ištisas tautas. Žinoma, į pradžią. Todėl mūsų pareiga nuolat pratintis tikrai broliškai gyventi ir dirbti įvairius darbus.

Skautų organizacijoje kas pirmesnis — tas geresnis. Čia lenktyniavimo skauto pareigose paprotys. Tik, žinoma, sąžiningas, teisingas, be egoistinės konkurencijos. Skautiškame darbe visuomet reikalingas judrumas, gyvumas, punctualumas ir buvimas savo vietoje. Kas vėluoja, tas skautiškame tobulėjime nespėja žengti kartu su kitais skautais, pasilieka jų užpakalyje, tampa apsilaidėliais, pirmųjų stabdžiais. Tai ryškiai pastebima: skilčių užsiėmimuose, konkursuose ir kituose užsiėmimuose. Šio papročio dėka smarkiai kyla skilties teoretiškasis ir praktiškasis išsilavinimas. Šio daugiausia ir siekiama skautų gyvenime.

Kas atlikta — sąžiningai atlikta, — tai trečias sąžiningumo paprotys. Jis iš dalies papildo ir antrąjį. Sąžiningumas — skautiško gyvenimo prieskonis.

Per skautišką lenktyniavimą, sąžiningumą ir skautišką sugyvenimą galime taip sustiprinti dvasiniai ir fiziniai savo eiles, kad visuomet nuo jų atšoktų mūsų pačių būdo vidujiniai kirminai. Be to, į ką skautais būdami įprasime, tą ir gyvenime rasime. Skilt. V. Avizonis.

MENIŠKAS SKONIS.

Dažnai girdėti sakant: — oi, kokia ausį rėžianti, be skonio muzika, kaip negražiai suderintos spalvos, kaip blogai pasiūtas kostiumas ir t. t. Žodžiu, girdime nusiskundimų, kad daug kas daroma be skonio. Iš tiesų, gyvenime taip yra, nors neturėtų būti. Meniškas jautrumas, geras skonis, kad ir mažiausiuose dalykuose, visą gyvenimą daro gražų, malonų.

Pažiūrėkime, kas yra tas meniškasis skonis ir, kaip jį išgyti. Meniškas skonis yra jautrumas visų meno šakų, bei grožio, pažinime ir įgytų žinių geras, skoningas pritaikymas gyvenime.

Taigi pirmiausia, norint išgyti menišką skonį, reikia susipažinti, bent elementariai, su visomis meno šakomis, pažinti grožį. Gyvenimas yra be galo sudėtingas. Menas, būdamas lankstus, glaudžiai su juo jungiasi.

Mums, sėdint mokyklos suole, yra geriausia proga lavinti menišką skonį.

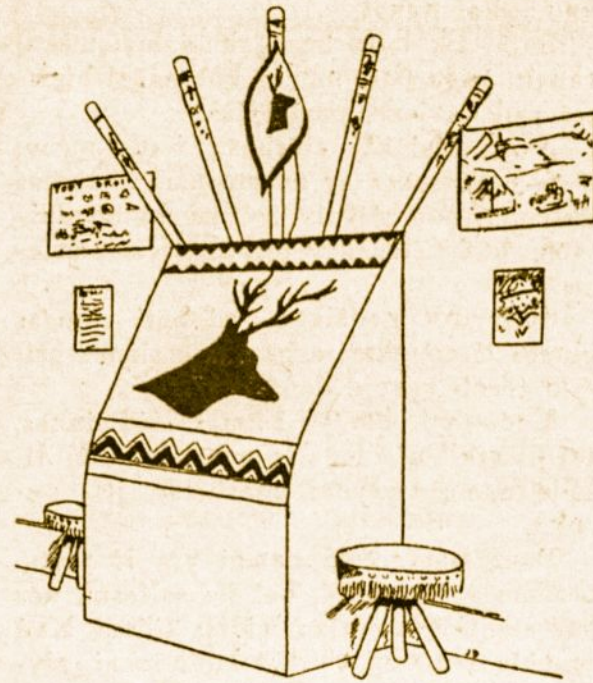
Štai, sakysim, per literatūros pamokas, privačią lektūrą, bei pasikalbėjimus su draugais galima puikiai susipažinti su mūsų literatūros įžymenybėmis, galima pažinti pasaulinės literatūros genijus ir, bendrai, puikiai susipažinti su literatūros menu, susidaryti literatūrinį skonį.

Žinių apie muziką ir iš viso apie akustinį meną, mums teikiama dainavimo pamokų metu. Žinoma, čia patiekama elementarė ir sausa teorija. Norint giliau pažinti muziką, gera yra mokytis griežti kokių nors instrumentu, arba, dalyvaudant chore, lavinti balsą ir klausą.

Lankymas geros muzikos koncertų, ar klausymas, kad ir per radio, žymiųjų muzikų kūrinių mums suteikia progos gerai pažinti muzikos meną.

Piešimo meno, žinių apie simetriją, tapybą, grafiką, plastiką ir k. taip pat teikia mokykla. Šiek tiek daugiau padirbėjus šioje srityje savarankiškai, paskai-

Elnių skilties kampelis draugovės būkle.

čius atitinkamos literatūros, pasikalbėjus su piešimo mokytoju, galima išgyti žinių apie piešimą, apie optinį meną; galima pažinti garsiuosius menininkus ir išmokyti skirti gražų, menišką kūrinių nuo blogo ir daryto.

Kiekviena smulkmena turi be galo daug idomumo, daug grožio, ypač to grožio daug yra gamtoje. Laisvoje gamtoje mes galime išgirsti puikiosios muzikos ir pamatyti gražiausių paveikslų. Negražūs dalykai, disharmonija mus irgi gali pamokyti, ko vengti, kokius trūkumus pašalinti.

Menas puošia gyvenimą! Bet tik tada, kai meniškai dalykai yra savo vietoje, tinkamai, skoningai suderinti su aplinkuma. Nors dalykas gražus ir meniškasis, bet pavartotas netinkamai daro didžiausią disharmoniją ir netvarkos išpūdį.

Mums, moksleiviams, nėra progos nei brangių paveikslų išgyti, nei elegantiškai tvarkytis, bet mes jau dabar galime gražiai, skoningai sutvarkyti savo išorinę išvaizdą. Tinkamai šukuoti plaukus, išmokyti taktiškai pasielgti, gražiai kalbėti, valgyti ir t. t.

Mums taip pat niekas nedraus skoningai sutvarkyti savo kambarėlių, papuošti jį, kad ir savo darbo menišką piešinėlį, ar kokių darbėlių. Galime išmokyti vertingos muzikos dalykėlių ir k.

Mūsų dienos — mokymosi ir patyrimo dienos. Kokį charakterį susidarysime dabar, kaip menišką skonį suformuosime, į ką gera, ar bloga įprasime, visa tai mus lydės visą gyvenimą! Petras Klevėnas.

II-sis L.A.K. civilinės aviacijos rėmėjams premijų skirstymas jau artėja.

Jis įvyks lapkričio 5 ir 6 d. d. Dalimis mokantieji turi neužmiršti mokesčio dalį sumokėti, kad galėtų II-me skirstyme dalyvauti ir be kliūčių sulaukti III-jo, paties didžiausio skirstymo.

Dar geriausias laikas stoti ir naujiems į L.A.K. civilinės aviacijos rėmėjus.

HIGIENOS SĄLYGOS NAMUOSE IR APLINK NAMUS.

Gyvenamieji butai ir kambariai reikalinga ne tik švariai laikyti, bet turi būti higieniškai įrengti.

Butai tik tada bus galima higieniškai įrengti, jeigu pats namas bus pagal higienos reikalavimus pastatytas.

Namą statant žiūrime, kad namui vieta būtų sausa ar nusausta, tinkamas atstumas nuo gatvės ir nuo kaimyninių namų, kad užtektinai įeitų saulės ir šviesos.

Statomoji medžiaga turi būti blogas šilumos laidininkas, arba namo sienos privalo turėti savyje daug oro.

Medis yra blogas šilumos laidininkas, bet jis greit užsidega ir supūsta, todėl didelių namų statybai miestuose jis netinka.

Daug patvaresni namai yra iš plytų, akmenų ar cemento, bet jie šaltesni, nes šios medžiagos geriau leidžia šilumą. Kad jie būtų blogesni šilumos laidininkai, plytos ir sienose paliekama tuštumos, pilnos oro. Kadangi miestų namai statomi kelių aukštų ir iš daugelio butų, tai labai svarbu kaimyninių butų sienų ir lubų izoliacija.

Labai svarbu, kad butuose būtų tinkamai įtaisyta vandentiekis, kanalizacija ir ventiliacija.

Viduje butas neturi būti perpildytas nereikalingais baldais ar sienų papuošalais, kurie tik trukdo kambarius tvarkyti ir dulkes valyti.

Sienų spalvos parenkamos ne tamsios ir ne ryškios — tokios, kurios akiai ir širdžiai maloniausios.

Vakare dirbtinė šviesa mūsų akis labiau vargina, kaip dienos šviesa, todėl lempų gaubtuvams reikia parinkti tokios spalvos, kurios mažiausia akis vargintų. Iš jų tinkamiausios gelsvai balta arba žalsva.

Ne visi namai ir butai gali išpildyti visus higienos reikalavimus, tada reikia nors siauriau higienos sąlygos pritaikyti.

Tose vietose, kur nėra vandentiekio ir kanalizacijos, šuliniai turi būti sandariai įtaisyti ir švariai užlaikomi. Taip pat atmatų ir kitokių nešvarumų renkamosios vietos daromos toliau nuo gyvenamųjų namų, švariai laikomos ir dažnai valomos arba dezinfekuojamos, kaip, pav., neges. kalkėmis ar kreozotu.

Prie gerai įrengtų namų yra neatskiriamas priedas gražus sodnelis ar nors keletas žaliuojančių medelių ir gėlių lysvelių.

Mok. Br. Pajiedaitė.

SKILTININKE, AR ŽINAI, kaip vesti ir tvarkyti skiltį?

Kaip vesti — smulkiai rašoma „Skautų Skiltis“ (kaina Lt. 1,50), o pavyzdžiai tvarkys — išgirdams „Skilties knygelę“ (kaina — Lt. 1,—).

Gaunama L.S.S. Tiekimo Skyriuje.

KAIP PASIRODYSIME DRAUGOVĖS VAKARĖLYJE?

Atėjo ruduo ir su juo vaidinimų sezonas. Reikės atskiram skiltim ar v'sai draugovei sugalvoti vaidinimus, o laiko paprastai labai maža. Labai smagu paruošti ilgus, turiningus veikalus, bet ne pro šalį žinoti ir trumpus juokingus numerius, kuriems nereikia nei garsių artistų nei ilgų pasiruošimų. Pabandysiu parašyti keletą minčių, kurias galėsite savaip perdirbti.

Geriausią duoti pasirodymams vieną bendrą pavadinimą, sugrupuoti nors ir menkiausius numerius aplink vieną idėją. Štai keli pasiūlymai:

Skautai visais amžiais.

1) Indėnų skautai, palapinės, karo šokiai, signalizacija. 2) Baltųjų laivo atvykimas, kova tarp indėnų ir europiečių. 3) Tiltų statymas, virimas, signalizacijos bokštas ir panašūs pionerijos darbai. 4) Šių dienų skautystė, palapinės, signalizacija, gimnastikos pratimai ir kiti skautiški darbai. Pradedama prologu ir baigiama masine scena epilogo vietoje.

Garsūs berniukai.

Atvaizduojamas garsiųjų berniukų gyvenimas, pradedant Dovydu ir jo kova su Galiotu ir baigiant scenomis iš mūsų tautos karžygių gyvenimo.

Cirkas.

Cirkas niekuomet nėra pasenęs. Atvaizduokite areną ir padarykite kelias vietas publikai (scenoje). Statykite tiltus, bokštus, darykite mankštą, jokite arkliais, riskitės, rodykite dresiruotus žvėris — žodžiu, cirke viskas tinka. Atsiminkite Patą ir Patašoną, leiskite klounams burna gaudyti obuolius iš vandens bliūdo arba iškąsti gabalėlį riestainio, pakabinto už virvės. Klounai suklumpa, balansuoja lėkštės ant plonų lazdelių, atrodo, kad lėkštės nukris ant žmonių galvų, bet paskui paaiškėja, kad jos popierinės ir tvirtai pritaisytos.

Neseniai mačiau du skautu, traukiančiu keistą vežimą, iš kurio išlipo du juokdariai. Skautai nuėjo, o juokdariai pradėjo „taisyti automobilį“. Pagaliau ji taip „nutaisė“, kad beveik viskas iširo: vairas išsitraukė ir dūrelės iškrito. Tada skautai grįžo ir norėjo išvežti juokdarius, bet jie ir pusę vežimo paliko scenoje. Buvo tikrai viena vežimo pusė nupiešta, už josėjo juokdariai, vienas prie vairo, kitas užpakaly. Dūrelės iškritus, visa „apgavystė“ dar labiau paaiškėjo. Skautai tempė vežimą virvėmis.

Gerį darbai.

Parodykite, kaip skautai padeda žmonėms ir teikia pirmąją pagalbą. Gelbėkite vaikus iš degančių namų, gaivinkite juos ir gydykite jų žaizdas, tuo tarpu kai kiti bejėgiai žiūri į jus. Pamokykite žiūrovus, kaip visa daroma, ir sudarykite bendrą paveikslą.

Sveikata.

Skautas keliiasi ir ruošiasi eiti į mokyklą. Grįžęs jis atlanko sergantį draugą, kuris guli netikusioj lovoj, tvankiam

kambary. Skautas maloniai pasirūpina ligoniu.

Stovykla.

Ateina skiltis, pasistato palapinę ir pradeda įvairius darbus: vieni skuta bulves, kiti signalizuoja, tretie riša mazgus. Pagaliau visi išbėga maudytis, palieka tik vienas sargyboje. Ateina juokingai apsirengę iškylautojai, krenta per virves ir virtuvę ir viską išardo. Vienas atsisėda į bliūdą su bulvėmis, kitas išsisuka koją. Skautas sargyboje švilpia, atbėga jo draugai ir padeda jam viską sutvarkyti. Iškylautojai stebisi ir nutaria sekti skautų pavyzdžiu.

Patogus įrengimas.

Štai dar vienas mažas numeris, kuris gali palinksminti publiką:

Du skautai kalbasi scenoje. Vienas nusiminęs, kadangi jo baldai neatėjo ir jis laukia svečių. Jo draugas pasižada išvaduoti jį iš nemalonios būklės ir išeina. Ateina mergaitė-skautė.

Ji: Koks gražus tavo butas!

Jis: Neblogas. Ir man jis patinka.

Ji: Tu, rodos, neblogai pieši. Norėčiau pažiūrėti.

Jis: Dovanok, aš atnešiu savo paskutinį paveikslą iš gretimo kambario. Jis atvaizduoja grožio karalienę.

(Skautas išeina ir grįžta savo draugą vedinas. Prieš jo veidą skautas laiko rėmus).

Ji: Kaip gražu, žavinga...

Jis: Paveikslas dar neužbaigtas. Aš jį dar pakeisiu: pasuksiu nosį ir nupiausiu vieną ausį. („Paveikslas“ išsigąsta). Paskui aš jį pakabinsiu sienoje. („Paveikslas“ ištempia savo kaklą).

Ji: Gal, atsisėdumei.

Jis: Štai, patogi sofutė. (Draugas nubėga prie sienos ir atsistoja ant rankų ir kelių. Abu atsisėda).

Ji: Kaip gera sėdėti.

Jis: Taip, sofutė gera. Tetulė ją man padovanojo Kalėdoms. Ar galėčiau pasiūlyti atsigerti?

Ji: Puiku. Mielai atsigersiu.

Jis: Atnešiu tau stiklinę pieno.

(Draugas greit atsistoja ir apverčia sėdinčiuosius. Sustoja kampe, sudėda rankas ant krūtinės. Skautas prieina, atidaro spintelės duris (rankas), išima stiklinę, įpila pieno ir nuneša ją mergaitėi. Mergaitė atsigeria, ir stiklinę gražinama į savo vietą).

Ji: Koks saldus pienas. Ar galėčiau dabar paskambinti pianinu?

Jis: Prašau. Jis stovi kampe.

(Draugas nubėga į nurodytą vietą, rankomis atvaizduoja klaviatūrą ir niuniuoja).

Ji: Tavo pianino gražus balsas. Ne paprastas.

Jis: Man jis taip pat patinka. Aš jį pirkau iš varžytynių. Ar neišeitume pasivaikščioti?

Ji: Mielai. Kur tavo skrybėlė?

Jis: Čia. (Draugas pabėga ir abu jį vejasi).

Fotografuoti gali kiekvienas

SMULKMENOS, ŽINOTINOS FOTOGRAFUOJANT RUDENĮ

Kada naudotinas rudens metu filtras?

Jei vasarą ar žiemą labai retai tegalima apsieiti be filtro, tai rudenį, priešingai, yra atsitikimų, kada patartina filtro nenaudoti. Pirmiausiai jo negalima naudoti fotografuojant, kai yra rūkas. Rūko nuotraukos yra labai įdomios dėl to, kad rūkas nustelbia daug nereikalingų smulkmenų ir toluma išeina neryški, kas suteikia vaizdui gilumos efektą. Toluma (fonas) rūkui esant nuotraukoje kažkaip „prapuola“, atrodo švelni, neryški, be nereikalingų smulkmenų ir tai pabrėžia, „iškelia“ artumoje esantį motyvą. Panaudojus fotografuojant rūke filtrą, toluma išeina nuotraukoje ryškesnė kaip kad be jo. Taigi filtro panaudojimas pražudo tuos plusus, kuriuos sudaro rūkas.

Be to, filtras nereikalingas fotografuojant prieš pat saulėlydį, kai oras giedras. Mat, prieš saulėlydį yra labai daug geltonųjų saulės spindulių ir nuotraukoje spalvų tonai gaunami geri ir be filtro. Šiaip, kitais atvejais fotografuojant, ypač kai fotografuojami su įvairiaspalviais lapais medžiai, reikia naudoti filtrą. Tik reikia žiūrėti, kad filtras nebūtų per stiprus, nes tokiais atvejais medžių lapai nuotraukoje nesyki atrodo balti, lyg šarmos aptraukti.

Kokia negatyvinė medžiaga geriausiai tinka rudenį?

Nors rudenį nebematome gamtoje įvairiaspalvių gėlių, tačiau rudens gamta pakankamai turtinga spalvomis. Tuo įsitikinti pakanka pažvelgti vien į byrančius medžių lapus. Čia yra įvairiausių spalvų, tik jos nėra labai ryškios, nesimeta iš syk į akis. Norint tinkamai atvaizduoti nuotraukoje rudens gamtą, reikia naudoti tokią negatyvinę medžiagą, kuri jautri visoms spektro spalvoms, o tokia, kaip žinome, yra panchromatinė medžiaga. Be

to, reikalinga, kad ji būtų ir priešaureolinė, ypač tada, kai fotografuojama esant rūkui prieš saulę, kad nesusidarytų nuotraukoje šviesos židinių („aureolių“).

Nepamiršk portretinių nuotraukų!

Nors tai keistai skamba, bet ruduo bene bus ideališkiausias laikas portretinėms nuotraukoms. Mat, rudenį saulės šviesa yra daug silpnesnė ir dėl to švelnesnė, kaip vasarą. Dėl to veido apšvietimas rudenį yra daug harmoniškesnis (su švelnesniais perėjimais nuo šviesų į šešėlius), kaip kad vasarą. Vasaros metu (kada stipri saulės šviesa) darytose portretinėse nuotraukose veidas pasiskirsto į šviesias ir tamsias dalis su staigiais perėjimais nuo šviesų į šešėlius, nes kur daug šviesos, ten daug ir gilių, tamsių, šešėlių.

Kaip išryškinti rudens nuotraukas?

Rudens nuotraukos būdingos savo švelnia šviesa. Kad galėtų tinkamai atvaizduoti tą šilkinį rudens šviesos švelnumą, reikia jas minkštai išryškinti. Kietai išryškintus prapuola pereinamieji tonai tarp šviesų ir šešėlių ir dingsta visas tas švelnumas, kuris kaip tik mus ir žavi. Minkštai išryškinti galima vadinamu **mechaniškuoju metodu**, t. y., maždaug dvigubai ar trigubai daugiau, kaip normaliai atskiedus ryškintoją. Apie mechaniškąjį ryškinimą smulkiai yra parašyta mano knygoje „Fotografuoti gali kiekvienas“.

Rudens nuotraukų pagaminimas.

Rūko nuotraukoms patartinas baltas, lygaus paviršiaus, kietesnės gradacijos popierius. Kopijuojant ar didinant patartina vaizdo artumą truputį daugiau apšviesti, kad ji atrodytų tamsesnė ir tuo pačiu kontrastingesnė. Jei rūko nuotraukoje yra šviesos atspindžių, geras yra ir gelsvos spalvos (chamois) popierius.

Skt. K. Laucius.

KO TRŪKSTA ŠIAI NUOTRAUKAI.

Spėdami, ar nebus persunku įvertinti šią nuotrauką mūsų skaitytojams, tur būt, neapsirikome. Štai gavome iš paskiltinio V. Kutorgos laišką, kuriame jis rašo:

„Pirmą kartą neparašiau, nes, metus pirmą žvilgsnį, šią nuotrauką įvertinti pasirodė sunkoka.“

Ši nuotrauka gali turėti du tikslus: ja norima atvaizduoti vien tik tiedu skautai stovyklos fone (portretinė), arba norima pavaizduoti stovyklos gyvenimas. Pirmuoju atveju ji nėra bloga, tik, mano manymu, skautai turėtų užimti natūralesnę pozą ir abudu žiūrėti į objektyvą. Be to, nevykęs atrodo jų rankų laikymas, o ypač nesuprantamai laiko ranką dešinysis skautas. Šiaip miškas ir palapinė yra geras fonas portretinei nuotraukai.

Tačiau jeigu autoriaus buvo norėta atvaizduoti stovyklos gyvenimas bei buitis, tat jam nepavyko. Jokio vaizdo apie stovyklą ir jos gyvenimą ši nuotrauka neduoda. Stovykloje net retai dėvimos pil-

Mylimai sesutei

Klementinai Tėvelytei,
tėveliui mirus, reikšdamos užuojautą, liūdime kartu.

Šakių K. Birutės Draugovė
ir globėja.

Tėvynei.

Dar padangių saulės ugnys,
Dar ruiminguose skliautuosl..
O man Grįžulas išbūrė,
Kad atplauks iš tolo valtys
Ir Tau laisvę atsūpuos.

Iš nematomųjų tolių
Iš gintaro pakraščių...
Plaukė, per bangų siutimą
Pas Tave valtis keistuolė
Su laisvučiu dvelkimu...

Vakaris.

Ruduo

Jau voratinkliai kariaisi,
Ant stogo kregždės tariasi,
Ir varnėnai skraido būriais,
Greitai jie mūs kraštą apleis.

Gervės virš debesų klykia,
Savo tėviškę palikę,
Traukia į šiltuosius kraštus,
Tenai gandrai suka ratus.

Sodai ir miškai apkurto,
Nei giesmininkų, nei skauto.
Visur niūru, kur tik žvelgi,
Aplinkui jau laukai pliki.

Gėlės ir medžiai pastyrę,
Krinta jų lapai numirę.
Saulės nėra, dangus prakiuro,
Nuo liūčių keliai pabiuro.

Šiaurys pro kampus švilpauna,
Duris ir langus klibina —
Reikia visiems susikaupti,
Šaltosios žiemužės laukti.

P. Š.

STOVYKLINIO STALO FOTO.

Seserijos vadija prašo skautus-es foto mėgėjus atsiųsti gerų, gražių stovyklos stalų fotografijų. Geriausią fotografiją norima nusiųsti į Angliją atspausdinti viso pasaulio skaučių organizacijų istorijos knygoje. Reikalas skubus.

nos uniformos ir nešiojamas laikrodys (ji turi dešinysis skautas ant kairės rankos)“.

Prie šių brolio Kutorgos pastabų, galėtumėm tik tiek pridėti, kad, mūsų nuomone, ši nuotrauka yra portretinio tipo. Ji atrodytų natūraliau, jei abu sėdėtų prie palapinės ir ką nors veiktų. Dabar iš tikrųjų jaučiamas nenatūralumas, kada matai, jog vienas žiūri į foto aparatą daugiau niekuo nesidomėdamas, o antrasis į pirmąjį, lyg norėdamas jam kažką sakyti.

Foto konkurso „Skautiškasis gyvenimas“ rezultatus ir savo pastabas dėl šio konkurso paskelbsime kitame numeryje. Gaila, bet šiame konkurse dalyvavo daug mažiau, kaip galėjo laukti.

Vilijamas ir kaminkrėtis

Vilijamas ir kaminkrėtis tuoj vienas antrą pamėgo.

Vilijamui patiko kaminkrečio spalva, ir kaminkrečiui patiko Vilijamo pasikalbėjimas.

— Ar jūsų motina nesigriaužia, kad jūs kaminkrėtis? — paklausė berniukas nustebęs.

— Ne, — atsakė kaminkrėtis lėtai ir susimąstęs, — pagaliau, ji niekuomet nieko nesako.

— Gal jums reikalingas padėjėjas? — teiravosi Vilijamas. — Aš mielai būčiau kaminkrečiu. Gyvenčiau su jumis ir eičiau iš namų į namus.

— Dėkui, — atsakė vyras, — bet, gal, tavo tėvas nesutiktų.

Vilijamas karčiai nusijuokė.

— Aišku, kad jis nesutiktų. Visi jau barasi, kai supurvinu savo batus. Lyg senas kilimas būtų ko vertas! Ar jūs turite vaikų?

— Tris sūnus, — atsakė kaminkrėtis.

— Jie, greičiausiai, visi bus kaminkrečiai, — pasakė Vilijamas pavydėdamas.

— Išeik iš to kambario, Vilijamai, — sušuko virėja, kuri ponams išėjus mėgdavo komanduoti.

— Aš maniau būti plėšiku, — kalbėjo Vilijamas toliau, nekreipdamas dėmesio į neteisėtą įsakymą, — bet dabar man atrodo, kad krėsti kaminus daug įdomiau. O, gal, būsiu pirm kaminkrečiu, o paskui plėšiku.

— Išeik iš to kambario, Vilijamai, — šaukė virėja dar balsiau. Berniukas apsimetė nieko negirdįs.

— Norėčiau būti kaminkrečiu ir plėšiku ir detektyvu ir kareiviu. Gal, kasmet keisiu savo profesiją ir suspėsiu viską.

— Hm, ne blogai, — suniurzgė kaminkrėtis, — man tai patinka.

Virėja pasirodė duryse.

— Ar negirdėjai, kad aš tau liepiau išeiti iš šio kambario? — klausė ji piktai.

— Niekas negali girdėti, ką jūs virtuvėje sakote, — pareiškė Vilijamas išdidžiai, — aš tik girdėjau jus šaukiant.

— Nekalbėk niekų. Išeik iš kambario.

— Kaip aš išmoksiu valyti kaminus, jeigu nieko nematau? Kaip man pasidaryti kaminkrečiu, jeigu nieko nežinau?

— Kaip man valyti kambarius ir rūbus, jeigu tu juodas kaip negras? Ar, pagaliau, išeisi?

— Ne, — atsakė Vilijamas griežtai. — Aš turiu pasilikti čia ir mokytis. Aš

taip pat studijuojau kaip Robertas. Koks aš kaminkrėtis, jeigu nesimokau? Žmonės nenorės man mokėti, ir ką aš tuomet darysiu?

— Gerai, Vilijamai, — pasakė virėja saldžiai, — aš papasakosiu ponui, kad buvai su kaminkrečiu, nors ponias tau ir uždraudė.

Vilijamas susimąstė.

— O aš tikiuosi, kad nemokėsiu išvalyti jūsų kamino, kadangi nedavėte man žiūrėti, — pasakė jai berniukas priekaišto pilnu balsu.

Jis vaikščiojo aplink namus ir žiūrėjo pro langą. Koks įdomus darbas! Ir praustis taip pat niekuomet nereikia.

— Kur man išpilti suodžias? — paklausė kaminkrėtis maišą nešinas.

Už paviljono buvo vietos. Jeigu tik virėja nepamatytų...

— Išpilkite jas čia, — pasakė jis ir nusivedė draugą prie paviljono.

Kaminkrėtis ištuštino maišą. Tai buvo minkšta pilkai-juoda krūva. Vilijamą apėmė nepaprastas džiaugsmas.

— Suodys man priklauso, tiesa? — pasakė jis.

— Jos nėra mano, — atsakė vyras juokaudamas. — Tu gali pasiimti jas ir praktikuotis.

Jis išvyko, palikdamas Vilijamą laimingai besisypsantį prie suodžių krūvos. Per sodo tvorą berniukas matė kelią. Jis draugiškai pamojo kaminkrečiui.

— Alio! — jis sušuko.

Kaminkrėtis sustojo.

— Ar šluotos daug kaštuoja?

— Nedaug, — atsakė kaminkrėtis. — Be to aš paskolinsiu tau savo, kai pradėsi dirbti.

Vilijamas paskendo svajonėse. Kažkas sušvilpė, ir berniukas išsitempė.

Mikas, Vilijamo artimiausias draugas ir sąjungininkas, toks pat rimtas, šlakuotas ir bukanosis, ėjo keliu.

— Alio! — atsiliepė Vilijamas išdidžiai, — aš turiu šiek tiek suodžių.

Bet Mikas žinojo įdomesnę dalyką.

— Jie gauda žiurkes Vaškio svirne.

Vilijamas palygino suodžias ir žiurkes: pastarosios nusvėrė.

— Tvarkoj, — sušuko jis, — palauk valandėlę, aš tuoj ateisiu.

Jis visiškai pamiršo suodis iki po piečio.

Tada, išeidamas iš namų, jis sutiko poną ir panelę Lapus. Jie norėjo atlankyti poniją Brown ir plačiai šypsojosi, rodydami puikią eilę dirbtinų dantų. Jie buvo labai aukšti ir labai ploni.

— Labą dieną, Vilijamai, — pasisveikino ponas Lapė mandagiai.

— Labas, — atsakė Vilijamas.

— Mūsų Vilijamas šiurkštus deimantas, — nusišypsojo ponas Lapė sesutei. Vilijamas perdūrė jį piktu žvilgsniu.

Ji padėjo ranką ant berniuko galvos.

— Geras elgesys — džentelmeno pažymys, — pasakė p-lė Lapaitė ir pabučiojo jį. Ponas Lapė nusiėmė skrybėlę ir uždėjo ją Vilijamui. Paskui, eidamas į salioną, padėjo ją ant priekambario stalo. Vilijamas, pasipiktinęs iki širdies gelmių, prisiminė suodis.

Vilijamas ir Mikas tingiai sėdėjo ant tvoros ir stebėjo praeivius. Užsisvajoję jie žaidė saujomis suodžių. Juos pralinksmino pono Lapės pasirodymas. Jo kakta buvo juoda.

— Jis turės praustis, — pastebėjo Vilijamas. — Gal, manęs nebepraus.

— Žiūrėk! — sušuko Mikas smagiai.

Keliu ėjo trys baltai apsirengę vaikai, Jurgis Drugys, Janė Lelytė ir jos sesutė Marija.

Jurgis Drugys, vilkėdamas jūrininko kostiumu, ėjo mažais žingsneliais ir nešė Janės Lelytės ridikiulį.

Vilijomui patiko Janė; jo nuomone, ji buvo pakenčiamiausia mergaitė. Gal, ir verta pakalbėti.

— Alio! — sušuko jis. — Kur einate?

— Įmesti laišką, — atsakė Jurgis trumpai.

— Eikš čia pažaisti, — siūlė Vilijamas, — mes turime kiek suodžių.

— Ne, — atsakė Jurgis šventai, — mamytė man uždraudė žaisti su tavim.

— Tu toks neramus, — paaiškino Janė, permetusi Vilijamą išdidžiu žvilgsniu. Berniukas paraudo iki pat ausų: toks dalykas galėjo pakenkti jo geram vardui. Sunku išsivaizduoti, kad net tokiam nereikšmingam žmogui, kaip Jurgiui, uždraustų su juo žaisti.

— Neramus! — jis pasipiktino. — Verčiau būsiu jau neramus, nei toks senas išlepėlis, kaip tu — tu su savo baltu kostiumu.

— Eikim šalin, Jane, — pasakė Jurgis išdidžiai šypsodamasis, — nebekalbėkim su juo.

Vilijamas išvertė baltas akis juodam veide.

— Išlepėli, nelaimingas, — sušnypštė Vilijamas per tvorą.

Atmosfera pradėjo slėgti, net Miko pasiūlymas išbarstyti takelius suodžiomis nerado tikro pritrimo. Bet vis tai geriau, kaip klausytis nemalonių kalbų.

Skaut. reikm. tiekimo skyriuje

Kaunas, Nepriklausomybės a. 4. Telef. 2-65-34.

GAUNAMA VISKAS PASKIRAM SKAUTUI, SKILČIAI, DRAUGOVI.

I. Skautėms-ams ženklai:

1. Rūtelė balta (metal.) Lt. 0,50
2. Rūtelė žalia (emaliuota) „ 1,30
3. Rūtelė gintarinė „ 1,50
4. Lelijėlė balta (metal.) „ 0,80
5. Lelijėlė paausuota „ 1,50
6. Lelijėlė gintarinė „ 1,50
7. Jaun. skautams „ 0,70
8. Jaun. skautų vadams „ 1,—
9. Jūrų skautų (su sraig.) „ 1,20
10. Skautų vyčių „ 3,—
11. Žvaigždutės metinės „ 0,15
12. Žvaigždutės penkmetinės „ 0,40

II. Uniformai medžiagos:

13. Skautams bliuz. (haki) 1 m. .. Lt. 2,—
14. Skautėms bliuz. (haki) 1 m. .. „ 1,90
15. Skautams kelnės (dvig. metr.)

- 1 mtr. „ 7,—
16. Jaunesniųjų sk. medž. „ 2,—

III. Įvairūs daiktai:

17. Skautiški diržai Lt. 3,—
18. Kaklaraiščiai „ 1,50
19. Veltukės „ 2,10
20. Virvutės „ 0,75
21. Juostelės - skalpai skautėms .. „ 1,—
22. Sirenos įvairios: Lt. 1,20; 1,30; 1,75.
23. Švilpukai metal.: Lt. 1,—; 1,75 (su komp.).
24. Finkos įvairios: Lt. 1,25; 2,75; 3,25; 3,50.
25. Kelionmaišiai: Lt. 6,—; 9,—; 12,—.
26. Kuprinės kar. su kail. Lt. 6,—, be kailiuko — Lt. 10,—.
27. Vaistinėlės odinės Lt. 3,75

IV. Skautiška literatūra — knygos, laikraščiai, atvirukai ir k.

Neužilgo vėl gatvėje suskambėjo Janės ir Marytės balsai, kurios Jurgio lydimos grįžo iš pašto. Janei Jurgio kompanija nusibodo; ji beveik ilgėjosi Vilijamo „neramumo“.

— Kur tavo suodys, Vilijamai, — ji paklausė.

Vilijamas ir Mikas priėjo prie tvoros.

— Čia, — jis atsakė, — jos visai neblogos.

— Aš ateisiu pažiūrėti į jas, — maloningai pareiškė Janė. — Aš visai nežaisiu, tik pažiūrėsiu. Gali eiti namo, Jurgi.

Jurgis kovojo su sąžine.

— Aš neisiu į sodą, — tarė jis, — kadangi mamytė draudžia, bet pastovėsiu prie tvoros ir palauksiu.

Taigi, Janė ir Marytė nuėjo suodžių pažiūrėti, o Vilijamas ir Mikas tirpo iš pasididžiavimo.

— Štai, mūsų suodžių krūva, — pasakė Vilijamas. — Ar ji jums patinka?

— Taip, ji puiki, — atsakė Marytė, — susikibkime rankomis ir šokime rate-liu aplink ją.

Jie pradėjo šokti, ir Janė sušuko: — Greičiau, greičiau, man taip linksma!

— Greičiau! — šaukė Marytė.

Tada įvyko katastrofa.

Pliaukš! Marytė neteko pusiausvyros ir įkrito į suodis visu smarkumu.

Janė sutrypė koją.

— Tai tavo darbas, Vilijamai, — ji suriko pikta. — Tik tu galėjai taip pasielgti.

— Aš nieko nepadariau, — teisinosi Vilijamas.

— Nekalbėk, — šaukė Janė.

— Jis nekaltas, — gynė Mikas.

— O kas kaltas? — klykė Janė. — Gal, aš kalta, pasakysi?

Tuo tarpu Marytė atsikėlė. Jos plaukai, akys ir burna buvo pilni suodžių, rūbai atrodė pilki ir netvarkingi. Ji irgi prisidėjo prie bendro triukšmo.

— Man biau ru burnoj! Man biau ru burnoj, — ji verkė.

Janė irgi pravirko.

— Paragauk ir tu suodžių skonį! — sušuko ji nebesivaldydama ir metė saują Vilijamui į veidą.

Tai buvo mūsų pradžia.

Jurgis, norėdamas pagelbėti savo draugei, skubiai atbėgo ir buvo tikro suodžių debesio pasveikintas. Mikas ir Vilijamas kovėsi su Jurgiu, Janė kovėsi su visais, o Marytė sėdėjo ant krūvos ir klykė.

Jie mėtėsi suodimis, kol jų nebeliko. Mėsininko berniukas, iki šiol stebėjęs įvykius, nutarė dalyvauti juose. Kovos įnirtimas apėmė visus.

Staigiai prablaivėjo. Žado netekę, spoksojo į vienas kitą.

Janė pagriebė Marytę už rankos. Ji pažiūrėjo į visus ir sutrypė koją.

— Aš neapkenčiu jūsų, — sušuko pikta.

— Aš neapkenčiu jūsų, — pakartojo Marytė, tuo tarpu kai ašaros paliko baltus pėdsakus jos juodam veide.

— Aš nekaltas, — pasakė Jurgis greitai.

Janė pažiūrėjo į jį.

— Taveš irgi nekenčiu, labiausiai už visus kitus, labiau kaip Vilijamą. O dabar eisiu į namus ir papasakosiu mamytei.

— Papasakosiu mamytei, — cypė Marytė.

Visa suodina, bet išdidi, Janė išvedė savo sesutę iš sodo. Tai buvo daugiau, kaip Jurgis galėjo pakelti.

Balsiai verkdamos iš apmaudo, jis nusekė paskui mergaites.

— Aš papasakosiu mamytei, — vis dar skambėjo Janės balsas. — Tu gausi, Vilijamai.

Mikas pradėjo nesmagiai dairytis.

— Man laikas namo, — jis sumurmėjo.

Nusiminimas pripildė Vilijamo širdį.

— Eik, — jis pasakė trumpai.

Tada jis pažiūrėjo į Miką ir į save.

— Keista, kaip suodys limpa, — jis pastebėjo. — Kažkodėl net akis graužia.

— Ar aš taip pat atrodau, kaip tu? — paklausė Mikas nedrąsiai.

— Blogiau, — atsakė Vilijamas.

— Ar šaltas vanduo pagelbės?

— Nežinau, — atsakė Vilijamas.

— Pamėginsiu. Kažin, ką mūsiškiai sakys.

— Nežinau.

— Tai, labanaktis, Vilijamai.

— Labanaktis, — atsakė Vilijamas tyliai.

Sutemo. Jis prisiartino prie užpakalinių durų, tikėdamasis įeiti nepastebėtas.

— Jus kviečia prie telefono, pone Brown, — kalbėjo tarnaitė prie atdaro saliono lango. — Ponia Lelienė nori kažką pranešti apie Vilijamą.

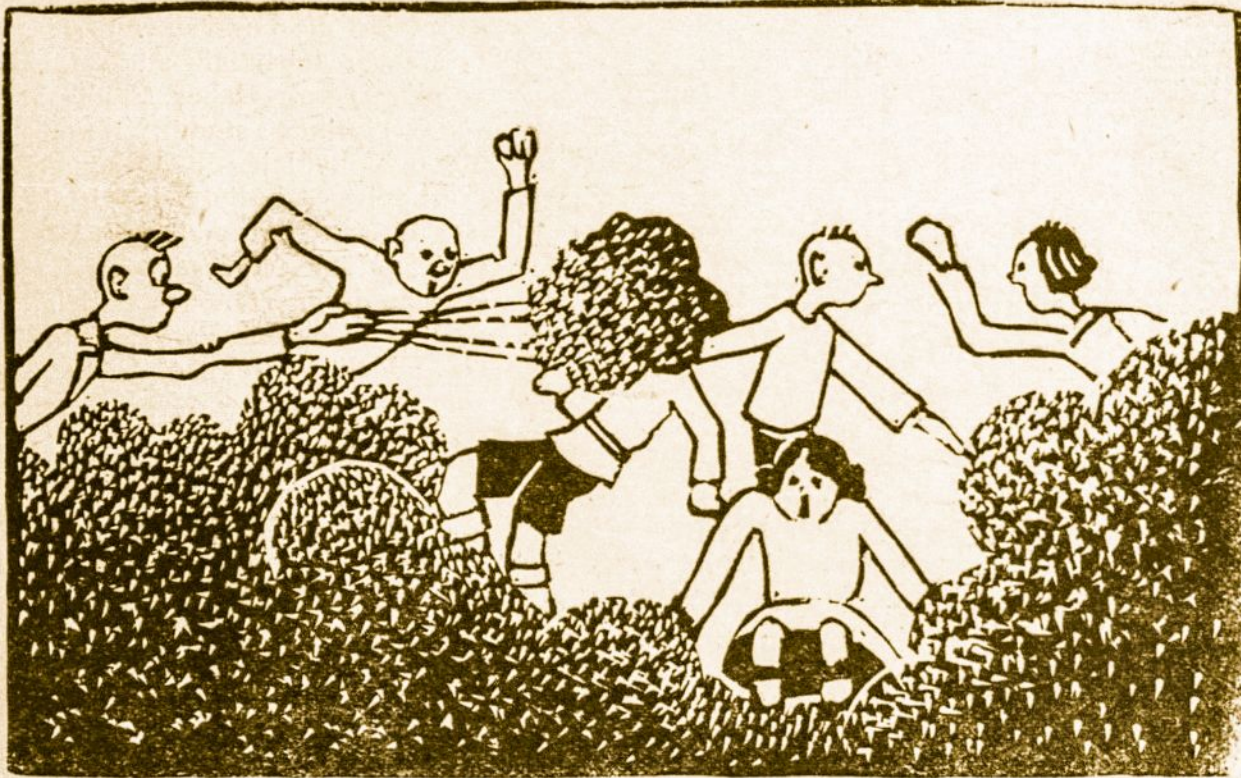
Vilijamas pasitraukė į krūmus. Išgirdęs žingsnius, jis iškišo galvą pažiūrėti. Jo žvilgsnis susitiko su virėjos akimis. Ji klaidingai suriko ir įbėgo į namus.

— Dieve mano, — Vilijamas girdėjo ją šaukiant. — Aš mačiau patį velnią sode.

Berniukas krūmų priedangoje nusi juokė. Taip jai ir reikėjo!

Tada jis atsisėdo, padėjo juodą veidą ant juodų rankų ir susimąstė, svajingai žiūrėdamas į tolį.

Jis nestatė pilių ore; jis nesigailėjo dienos įvykių; jis negalvojo apie neišvengiamą ateitį. Jis tiktai nutarė niekuomet nebūti kaminkrečiu. Tas skonis tikrai ne koks!

Pliaukš! Marytė neteko pusiausvyros ir įkrito į suodis visu smarkumu.

Apie lietuvius menininkus

Mūsų dailininkų praeitis yra miglota. Lietuvis gyveno primityvioje gamtoje ir neturėjo sąlygų kurti savo rūmus ir sodus. Čia reik priminti visus tuos kryžių, skrynių, puodų dirbėjus, prikyščių audėjus, kurie dažnai sukurdamo visai vykusius meno kūrinius. Bet vadinamos tapybos (paveikslinės) anksčiau neturėjom; buvo religinio turinio paveikslų, kurie atkeliavo iš svetur.

Tik po 1905 m., įsteigus lietuvių mokslo ir dailės draugiją, pradėta rūpintis savo meno kūrimu. Tuomet laisvės trokštant tauta brangino visa, kas buvo lietuviška ir kas skiria mus nuo kitų ir ką svetimieji net kardu neįstengė iš mūsų išplėsti. Tada tulpėmis išpuošta prikyštė, lietuviška pasaka buvo brangūs dalykai, o lietuviška daina išspausdavo ašarų.

Štai ryškiausi keli senosios kartos dailininkai, sudarę pirmąjį mūsų meno laikotarpį.

Neužmiršamas ir be galo brangus kūrėjas **M. K. Čiurlionis**, kuris ikūnijo pasakų, dainų ir kryžių šalies sielą ir kuris, kaip nenutrūkstama gija, tęsiasi per visą mūsų menininkų gyvenimą.

Skulptorius **Petras Rīmša**, kuris nuo seno atsidavęs lietuvių liaudies ornamentų (papuošalų, gražmenų) tyrinėjimui, originalus (nepasikartojantis, savitas) medalių skaptuotojas, dabar užsadaręs labai daug dirba įdomioje, lyg kokiam muziejuje, savo dirbtuvėje. (Sako, pas jį prie lubų įtaisytas „stebūklingas“ krepšys ir žiūrint į tai, kokios vertės atsilanko svečias, ant virvės iš krepšio nusileidžia atitinkama vyno rūšis!).

Lietuvė.

Tapytojas **Petras Kalpokas**, studijavęs Italijoje, vartoja akademinį darbo būdą, t. y., kuomet kūrybos taisyklės nustato pagal jau žinomų meistrų darbus. Daug jo paveikslų žuvo didžiojo karo metu, kas mums sudaro didelį nuostolį.

Artimas Kalpokui yra **Adomas Varnas**.

Nuo šių labiau skiriasi **Kajetonas Sklėrius - Šklėrys** (mirus 1932 m.) ir **Justinas Vienožinskis**. Sklėrius, tai tapytojas — akvarelistas, atsidavęs impresionizmo siekiams. Impresionizmas nagrinėja šviesą ir spalvų elementus. Impresionistai mato gamtoje tik atmosferą ir žaidžiančius šviesos spindulius virš kūnų.

Justinas Vienožinskis, Lietuvos Meno Mokyklos ikūrėjas, baigė Krokuvos akademiją. Jis labai sąmoningai ir jautriai perduoda gamtos nuotaiką peizažuose (kraštovaizdžio paveiksluose) ir taip pat yra vienas iš geriausių portretų tapytojas Lietuvoje, kur jis paprastomis priemonėmis atvaizduoja charakteringus piešiamojo tipo brožus.

Įkūrus Kauno Meno Mokyklą, iš dailininko Vienožinskio studijos išėjo eilė pasireiškusių tapytojų, kurie savo studijas, ieškojimus nukreipė į Vakarų Europą. Tai **Antanas Samuolis**, **Antanas Gudaitis**, **Adolfas Valeška**, **Leonardas Kazokas**, skulptorius **Juozas Mikėnas** ir kiti. Prie šios grupės reikia priskirti ir **A. Galdiką**, kuris savo amžiumi yra senosios kartos, bet savo jauna dvasia yra artimesnis jaunesiems. Galdikas yra ištikimas lietuviškos tapybos ugdytojas. Jis bus gal vienas iš ryškiausių dabartinių mūsų dailininkų tarpe. Dabar Galdikas veda grafikos studiją Kauno Meno Mokykloje. Jo darbų, be Čiurlionies galerijos, yra išgiję Rygos dailės muziejus, Paryžiaus Liuksemburgo muziejus ir vieną darbą Prancūzų valdžia. 1931 m. jo paroda Paryžiuje turėjo didelį pasisekimą.

Šie jaunieji menininkai dauguma turėjo progos pavažiuoti į Vakarų Europą ir grįžę, po to, pradėjo nedrąsiai rodytis, kaip savarankiški ir subrendę dailininkai. Dail. Valeška suorganizavo Lietuvos Nepriklausomųjų Dailininkų Draugiją. Pirmoji dr-jos paroda prieš keturis metus visuomenės buvo prielankiai sutikta. Joje tarp daug dalyvių gausiai pasirodė tapyt. **Valeška**.

Kaštanams žydint.

Kitas toje parodoje pirmą kartą pasirodęs yra subtilus (švelnus) tapytojas **L. Kazokas**. Jis ypač nuotaikingas peizažuose.

Po kiek laiko dalis dailininkų, norėdami sudaryti vieningesnę savo pažiūrų grupę, atsiskyrė iš Liet. Nepriklausomųjų Dailininkų Dr-jos ir kartu su keliais, vėliau grįžusiais iš Paryžiaus, sudarė „Ars“ dailininkų grupę. Šią grupę sudaro tapytojas **Galdikas**, **Gudaitis**, **Samuolis**, grafikai **Jonynas**, **Kulakauskas**, **Steponavičius** ir skulptorius **Mikėnas**. Pirmoji jų darbų paroda buvo Čiurlionies galerijoje ir sukėlė senųjų dailininkų tarpe didelį nepasitenkinimą. Paroda kritikos buvo įvertinta labai gerai. Visuomenei ji buvo naujas ir keistas reiškinys. Dalis ją suprato, dalis ne.

Iš parodos dalyvių ryškus yra **Antanas Samuolis**. Jis yra grynas ekspresionistas, baigęs mūsų Meno Mokyklą. Ekspresionizmas — tai išraiškos menas. Siekiant formų suprastinimo, jos dažnai iškraipomos. Be to, Samuolis yra vienas iš įdomesnių spalvininkų. Gyvena Žaliam kalne ir gal todėl jo darbuose taip jautriai atvaizduota Kauno priemiesčių nuotaika.

Kitas dalyvis — **Antanas Gudaitis**, ilgą laiką studijavęs Paryžiuje. Taip pat ekspresionistas.

Samuolio ir Gudaičio darbų yra Čiurlionies galerijoje.

Iš skulptorių dar reikia paminėti **Vincą Grybą** ir iš „Ars“ grupės — **Juozą Mikėną**.

J. Mikėnas Kauno Meno Mokyklą baigė kaip tapytojas. Išvykęs Paryžiuje ėmė studijuoti skulptūrą, mozaiką (paveikslų dėstymą iš mažų kietų akmenukų, stiklo šmotelių ar pan.) ir freską (tapybą šviežiam tinkle). Žuljieno akademijoje ir Pa-

ryžiaus taikomo meno mokykloje yra laimėjęs keletą premijų ir jo darbas buvo pasiūstas tarptautinėn parodon Barcelonoje (Ispanijoje). Dabar Mikėnas veda freskos studiją (klasę) ir dėsto skulptūrą Meno Mokykloje. Jo darbai ekspresionistinio pobūdžio, didingi ir vis įgauna daugiau ryškumo. Įkvėpimo Mikėnas ieško liaudies meno formose. Neseniai laimėjo konkursą karžygio stovyklai Vytauto Didžiojo muziejuje. Jo darbų išigijo Čiurlionies galerija.

Skulptorius V. Grybas baigė Kauno Meno Mokyklą, studijavo skulptūrą ir keramiką (molio žiedimą ir lipdymą) Paryžiuje. Dabar turi dirbtuvę Jurbarko ir yra pastatęs ištisą eilę paminklų provincijoje. Iš jų paminėtini Vytautui Didžiajam prie Karo Mokyklos (Panemunėje), Kudirkai Kudirkos Naumiestyje, Simano Daukanto paminklas Raseiniuose ir kiti. Čiurlionies galerijoje esanti Daukanto galva liudija apie jo subrendusius ir savarankiškus skulptoriaus gabumus.

Dekoracijų menas taip pat turi ryš-

kius atstovus. Reikia paminėti Galdiką, kurio dekoracijos Krėvės-Mickevičiaus „Šarūnui“ yra vienos iš geriausių, kas yra sukurta Valstybės Teatre.

Kitas, suradęs savo dekoracijų stilių, yra Liūdas Truikys.

Labai moderniškas yra Ušinskis. Jo konstruktyviškos ir izreališkos (netikroviškos) dekoracijos „Perikolai“, „Olive-rui Tvistui“ ir kitos įnešė naujumo teatran.

Iš grafikų paminėtini Jonynas su Steponavičium, kurie yra „Ars“ grupėje ir Mečys Bulaka. Pirmieji du ištikimi liaudies meno sekėjai, trečiasis, Mečys Bulaka, jautrus socialinių temų vaizduotojas.

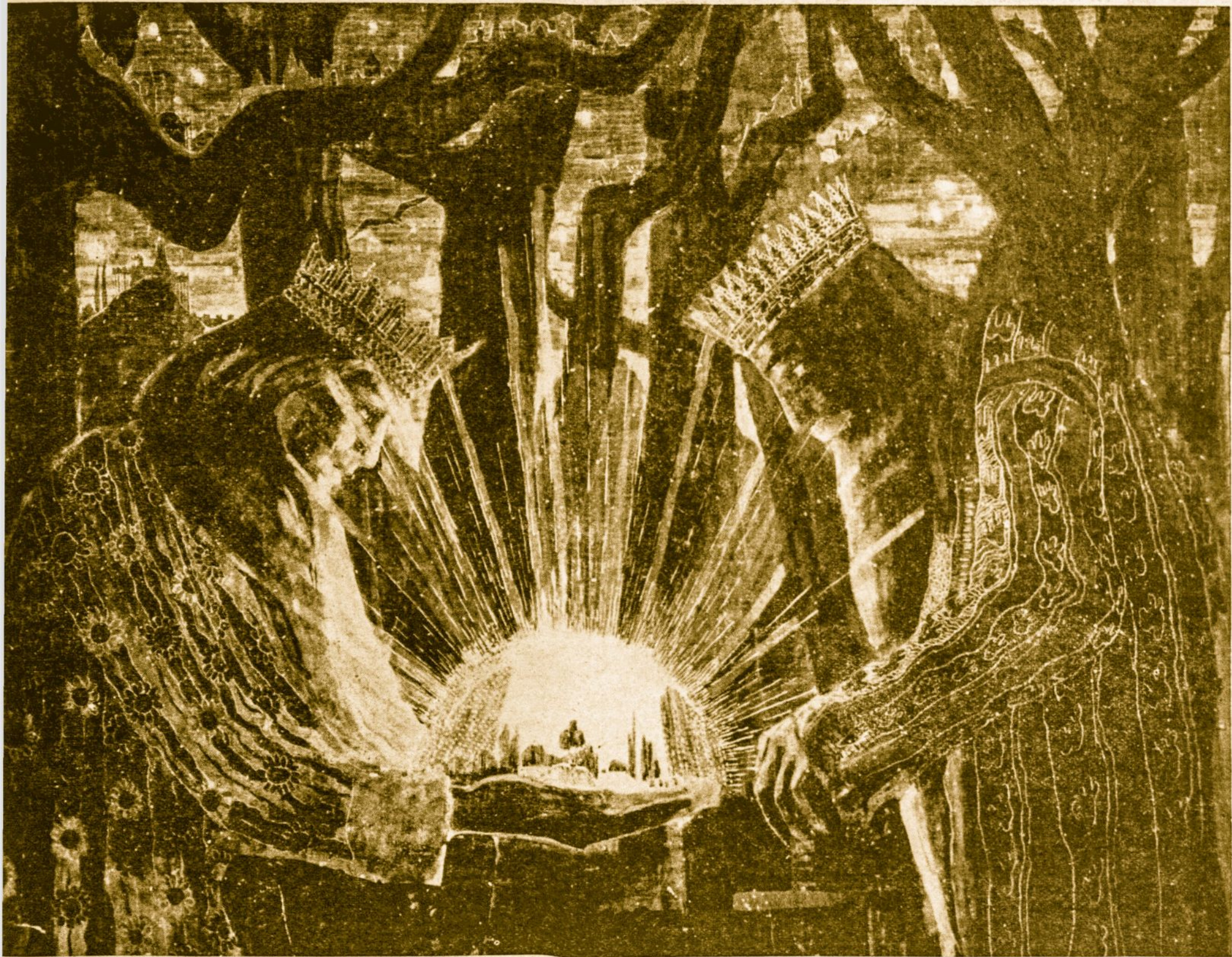
Pastaruojų metu Meno Mokykla yra išleidusi visą eilę menininkų, žengiančių į gyvenimą. Iš jų šiais metais jau dalyvavo Lietuvių meno apžvalginėje parodoje (Vytauto Didž. muziejuje) Tarabildaitė, Augustinavičius, Rataiskis, Rač-

kauskaitė, Vilimas, Petravičius ir kiti. Toki maždaug yra lietuvių meno bruožai.

Mes, skautai ir skautės, turime ypatingai gilintis, studijuoti ir pažinti lietuvių meną, kad per jį pažintume savo tautos sielą, jos siekimus ir vargus. Prašykite mokyklose, gimnazijose, kad jūsų pašybos mokytojai dažniau nuvestų jus į Čiurlionies galeriją, Bažnytinio meno muziejų ar esančias parodas, kad ten paaiškintų ir atskleistų visą mūsų tautos grožį. Tik pažindami savo tautos meną, galėsime būti tikrais lietuviais, kilniais jos vaikais ir tuo pačiu sugebėsime užpildyti atsirandančias mūsų gyvenime spragas ir įvykdyti užsibrėžtus lietuvių tautos uždavinius.

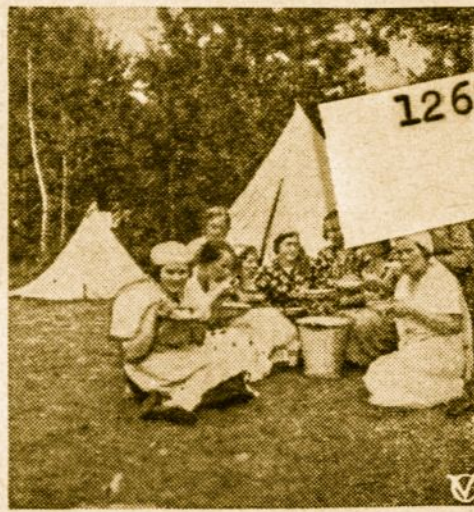
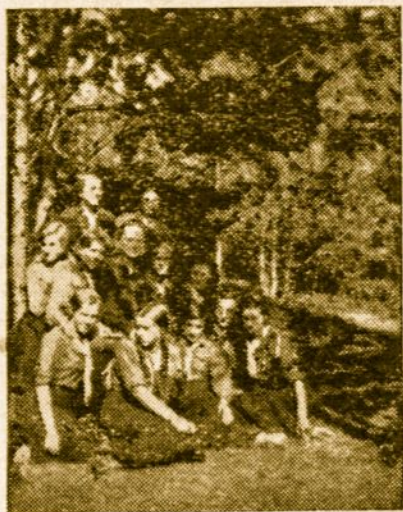
Tad nebūkime svetimi patys sau!

Ir nors pradžia bus sunki, dažnai neaiški ir reikalaujanti daug žinių, bet nenusiminkime ir su skautišku uolumu pradėkime lavinti savo protą ir jausmus.

M. K. Čiurlionis. KARALIAI.

MŪSŲ GYVENIMAS VAIZDUOSE

1267. Valst. Centr. Knygynai
KAUNAS

Šią vasarą prie Karmėlavos įvyko gera skaučių vadovių stovykla. Dviejose kraštinėse fotografijose matome stovyklautojas; vidurinėje—viešias v. sk. S. Čiurlionienę, v. sk. E. Barščiauskaitę ir Latvijos skaučių vyr. sktn. p. Rosenberg.

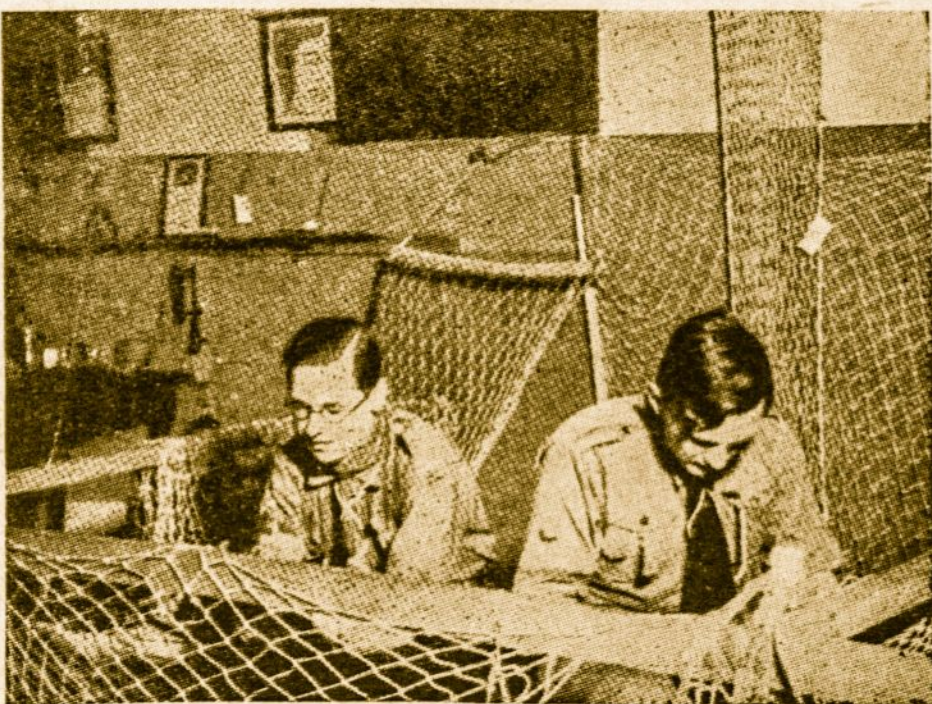
Dar ir rudens iškylose galima mokytis pionerijos darbų.

Čia matome neskaitlingą, bet gerą skiltį savo skilties užsiėmimė.

Ar galvoji apie Olandiją? 1937 m. vasarą viso pasaulio skautų stovykla (jamboree) įvyks Olandijoje. Čia matome kelius to krašto skautus jau dabar reklamuojančius būsimąją didžiulę stovyklą. Tikimasi, kad į tą įdomią tarptautinę stovyklą vyks ir mūsų skautų reprezentacinė draugovė.

Kai buvome stovykloje, tai turėjome daug progų mokytis iš lankų šaudyti.

Išmokęs raišioti mazgus, gali rudenį ir žiemą laisvalaikį praleisti raišiodamas naudingus daiktus.

Ir meškeriojams pasibaigė geros dienos.